

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Nicolaes de Clerck | Boeckvercooper ende constdrucker

Boek en prent bij de Delftse uitgever Nicolaes de Clerck (ca. 1599-1623)

Schrier, I.

Publication date

2019

Document Version

Other version

License

Other

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Schrier, I. (2019). *Nicolaes de Clerck | Boeckvercooper ende constdrucker: Boek en prent bij de Delftse uitgever Nicolaes de Clerck (ca. 1599-1623)*. [, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

AFKORTINGEN

BN Bibliothèque Nationale, Parijs / Nationalbibliothék, Luxemburg
BSB Bayerische Staatsbibliothek, München
BSC Book Sales Catalogues
DTB Doop-, Trouw- en Begraafboeken
GA Gemeentearchief
HAB Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel
KB Koninklijke Bibliotheek, Den Haag / Kongelige Bibliotek, Kopenhagen
NHA Noord-Hollands Archief
NA Nationaal Archief
NK Nieuwe Kerk
OK Oude Kerk
ÖNB Österreichische Nationalbibliothek, Wenen
RA Regionaal Archief
RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
SA Stadsarchief
UB Universiteitsbibliotheek
VU Vrije Universiteit
z.j. zonder jaar
z.pl. zonder plaats
z.n. zonder naam

GERAADPLEEGDE BRONNEN EN LITERATUUR

Archieven, manuscripten en brieven

Amsterdam, Stadsarchief

- Toegang 5073: Weeskamer
- Toegang 5075: Oud Notarieel Archief

Amsterdam, Universiteitsbibliotheek

- Stichting Bibliotheek van het Boekenvak, Archief van het Amsterdams Boekverkopersgilde

Delft, Stadsarchief

- Toegang 1: Stadsbestuur, eerste afdeling 1246-1795
- Toegang 13: Oud Rechterlijk Archief
- Toegang 14: Doop-, Trouw- en Begraafboeken
- Toegang 72: Weeskamer
- Toegang 161: Oud Notarieel Archief
- Toegang 248: Archief van het Sint-Lucasgilde
- Toegang 445: Hervormde Gemeente

- Toegang 447: Kamer van Charitate
- Toegang 598: Losse aanwinsten

Delft, Hoogheemraadschap Delfland

- Toegang 112: Oud Archief

Dordrecht, Regionaal Archief

- Toegang 3: Stadsarchieven

Den Haag, Gemeentearchief

- Toegang 0006-01: Heilige Geest en het Heilige Geesthofje
- Toegang 0350-01: Oud Archief

Den Haag, Koninklijke Bibliotheek

- KW 75 C 6: Meesterboeken van het Sint-Lucasgilde te Delft
- KA 43a-1: Constantijn Huygens, Latijnse gedichten 1607-1634

Den Haag, Nationaal Archief

- Toegang 1.01.02: Staten-Generaal, 1576-1796
- Toegang 1.08.11: Nassause Domeinraad, 1581-1811
- Toegang 1.10.30: Collectie Geleynssen de Jongh
- Toegang 3.01.04.01: Staten van Holland, 1572-1795
- Toegang 3.01.27.01: Grafelijkheidsrekenkamer / Registers
- Toegang 3.03.01.01: Hof van Holland

Haarlem, Noord-Hollands Archief

- Toegang 3111: Oud Rechterlijk Archief
- Toegang 3993: Stadsbestuur

Leeuwarden, Tresoar

- Toegang 5: Gewestelijke bestuursinstellingen van Friesland

Leiden, Regionaal Archief

- Toegang 234: Archief Maerten Tersijden
- Toegang 501A: Stadsbestuur, SAII, 1574-1816
- Toegang 506: Oud Notarieel Archief
- Toegang 508: Oud Rechterlijk Archief
- Toegang 518: Weeskamerarchief
- Toegang 1004: Doop-, Trouw- en Begraafboeken

Leiden, Universiteitsbibliotheek

- ATH: Archieven van de Bibliotheca Thysiana
- Ms Pap. 2: Brief van Paulus Merula aan Johan van Oldenbarnevelt, 4 maart 1604

Rotterdam, Stadsarchief

- Toegang 16: Weeskamer
- Toegang 464: Archieven van Ambacht en Gemeente Poortugaal, inclusief Doop- en Trouwboeken van de Nederduits gereformeerde gemeente te Poortugaal

Utrecht, Universiteitsbibliotheek

- Hs. 838 (Hs. 7 E 11): Aernout van Buchell, *Vitae eruditorum Belgicorum ordine alphabetico*
- Hs. 1322 (6 F 2): Brieven van Wouter van Gouthoeven aan Aernout van Buchell. Zie ook <<https://dSPACE.library.uu.nl/handle/1874/286658>> [mei 2018]
- O.A. 21.3, fol. 19r-19v: Brief van Paulus Merula aan de Staten-Generaal, 4 maart 1604

Utrechts Archief

- Toegang 702-2: Stad Utrecht

Gedrukte boeken vóór 1750

*De boekuitgaven beschreven in bijlage 2 zijn hier niet opgenomen, evenmin de oude drukken die in de voetnoten werden aangehaald om hun siermateriaal, bij het identificeren van de boekdrukkers die voor Nicolaes de Clerck hebben gewerkt. Verder noem ik hier in principe steeds één van de geraadpleegde exemplaren. Voor eventueel andere relevante exemplaren verwijs ik naar de voetnoten.

Apocalypsis insignium aliquot haeresiarcharum. Vertaald door H. van Delmanhorst. Leiden, Henrick van Haestens, 1608 (Amsterdam, UB: OK 65-176)

Architectura moderna ofte bouwinge van onsen tyt [...] alle gedaen by [...] Hendrick de Keyser. Amsterdam, Cornelis Danckerts, 1631 (Amsterdam, Rijksmuseum: 302 B 12)

Architectura moderna ofte bouwinge van onsen tyt [...] alle gedaen by [...] Hendrick de Keyser. Amsterdam, Cornelis Danckerts, 1641 (Amsterdam, Rijksmuseum: 302 B 13)

Ausonius, Decimus Magnus, *Opera*. Editie J.J. Scaliger. Leiden, Franciscus II Raphelengius, 1612 (Amsterdam, UB: OK 62-5442)

Avity, Pierre d', *Les estats, empires et principautez du monde*. Parijs, Pierre Chevalier, 1613 (München, BSB: 4 Geo.u. 42)

Avity, Pierre d', *Les estats, empires et principautez du monde*. Parijs, Olivier de Varennes, 1613 (Wenen, ÖNB: 51.G.25)

Du Bec, Jean, *Historie van t'leven ende de daden van den grooten Tamerlanes*. Vertaald uit het Frans door J.L. Berewout. Rotterdam, Jan Leendersz Berewout, 1613 (Amsterdam, UB: OK 62-1754)

[Berckenrode, Floris Balthasarsz van], *Cij derriere ensuivent les changemens notables, tantes assiegemens des chateaux, forts et villes qu'escarmouches et batailles ardues [...] depuis l'an 1588. jusques a l'an 1604*. Z.n. 1608 (Den Haag, KB: KW 78 D 19)

Bertius, Petrus, *Tabularum geographicarum contractarum libri septem*. Amsterdam, Jodocus II Hondius, 1616 (Amsterdam, UB: OK 62-9971, atlas)

Bertius, Petrus, *Tabularum geographicarum contractarum libri septem*. Amsterdam, Jodocus II Hondius, 1618 (Leiden, UB: 509 L 16)

Bie, Cornelis de, *Het gulden cabinet vande edele vry schilder-const*. Antwerpen 1662 (Amsterdam, UB: OG 63-4106)

Bleyswijck, Dirck van, *Beschryvinge der stad Delft, betreffende des selfs situatie, oorsprong en ouderdom*. Delft, Arnold Bon, 1667. Deel 2: *Vervolg van de beschryvinge der stad Delft*. Delft, Arnold Bon, [1680] (Amsterdam, UB: O 63-3061)

Boitet, Reinier, *Beschryving der stad Delft*. Delft, Reinier Boitet, 1729 (Amsterdam, UB: KF 61-131)

Bor, Pieter Christiaansz, *Nederlantsche oorloghen, beroerten, ende borgerlijke oneenicheyden*. 5 dln in 6 bnd. Leiden, Govert Basson en Amsterdam, Michiel Collijn, 1621-1634 (Amsterdam, UB: KF 62-213 t/m 218)

Bor, Pieter Christiaansz, *Gelegenthey van 'sHertogen-bosch vierde hoofd-stadt van Brabandt*. Den Haag, Aert Meuris, 1630 (Amsterdam, UB: O 60-892)

Brandt, Caspar, *Historie van het leven des heeren Huig de Groot*. 2 dln. Dordrecht, Joannes van Braam en Amsterdam, Gerard onder de Linden, 1727 (Amsterdam, UB: KF 62-4250)

Brouërius van Nidek, Matthaëus & Isaac Le Long, *Kabinet van Nederlandsche en Kleefsche Oudheden*. 6 dln. Amsterdam, Willem Barents en Antoni Schoonenburg, 1727-1733 (Amsterdam, UB: O 63-4393-4397)

Johan de Brune de Oude, *Emblemata of zinne-werck*. Amsterdam, Jan Evertsz II Cloppenburgh, 1624 (Amsterdam, UB: O 67-54)

[Buchell, Arnout van], *Nassovischen Oraigen-boom, daer by ghevoecht, de conterfeytsels der voornaemster helden die uut desen stam ghesproten zijn, die hen*

(in tyden van oorlogen) in dese vrye-landen ghebruykt hebben / Malus Aurantius Nassovicus. Met prenten van Crispijn de Passe. Utrecht, Salomon de Roy en Arnhem, Jan Jansz, 1615 (Amsterdam, UB: OG 66-7)

Caert-thresoor, inhoudende de tafelen des gantsche werelts landen. Middelburg, Barent Lagenes en Amsterdam, Cornelis Claesz, 1598 (Amsterdam, UB: OK 62-9958, atlas)

Cataloge vande boeck-winckel van Jan Jansz Orlers, boeckvercoper tot Leyden. Leiden, Joris Abrahamsz vander Marsce, 1623 (Gent, UB: BIB.HIST.000717/-5)

Catalogus bibliothecae Thuanae. Catalogus van de bibliotheek van Jacques-Auguste de Thou. 2 dln. Parijs, Dom. Levesque, 1679 (Amsterdam, UB: O 80-772,773)

[*Catalogus bibliothecae Joa. Thysii*]. Catalogus van de bibliotheek van Johannes Thysius. [Leiden 1668] (Leiden, UB: THYSIA 258)

Catalogus officinae librariae Godefridi Basson / Boeck-winckel van Govert Basson. Leiden, Govert Basson, 1630 (Oxford, Bodleian Library: Mus. Bibl. III. 4° 1:3; een kopie in Leiden, UB: 2851 F 26)

Catalogus ofte register van verscheyde boecken die Hendrick Laurensz [...] op zijne kosten heeft laten drucken, ofte van andere ghekocht ende by hem in menichte te vinden zijn. Amsterdam, Hendrick Laurensz, 1628 (Bazel, UB: Frey-Gryn O III 33:2)

Catalogus variorum librorum. Latijnsche, Griexsche, Fransche, Hoogh-Duytsche, ende Nederduytsche, in alle Facut: naer ghelaten by wijlen Dirck Alberts [...]. Leeuwarden, Frans Hardomans, 1646 (Rome, Bibliotheca Angelica: YY.5.16/13; een kopie in Leeuwarden, Fryske Akademy)

Cats, Jacob, *Houwelyck, dat is de gantsche gelegentheyte des echten staets.* Middelburg, [weduwe] Jan Pietersz van de Venne en Den Haag, Adriaen van de Venne, 1625 (Amsterdam, UB: O 62-8079)

Cats, Jacob, *Self-strydt, dat is krachtighe beweginghe van vleesch ende geest, poëtischer vvijsse vertoont in den persoon [...] Joseph.* Middelburg, [weduwe van] Jan Pietersz van de Venne en Den Haag, Adriaen van de Venne, 1625 (Amsterdam, UB: O 61-8218)

Ceulen, Ludolf van, *Vanden circkel.* Delft, Jan Andriesz Cloeting, 1596 (Amsterdam, UB: OM 63-1148)

Chalkokondyles, Laonikos, *L'Histoire de la decadence de l'empire grec, et établissement de celuy des Turcs.* Vertaald door B. de Vigenère. Parijs, weduwen van Abel L'Angelier en Mathieu Guillemot, 1612 (Leiden, UB: 703 A 13)

Chanler, Georgius, *Nieuwe keyzers chronica ofte gheschiedt-boeck van alle de roomsche, soo oostersche als westersche keyseren*. Vertaald uit het Duits door J. Westfrisius. Amsterdam, Nicolaes III Biestkens, 1617. Titelpagina en voorwoord in verschillende staten (Gent, UB: BIB.122Mo25; Gent, UB: DEPD.A1534 en Utrecht, UB: THO: WRT 87-500)

Chesne, Simon du, *Quadrature du cercle ou maniere de trouver un quarre egal au cercle donne*. Delft, Aelbrecht Hendricksz, 1584 (Leiden, UB: 2009 D 20)

Colius, Jacobus, *Paraphrasis, ofte verklaringe ende verbreydinge van den CIIII psalm des propheten Davids*. Middelburg, [weduwe van] Jan Pietersz van de Venne, 1626 (Leiden, UB: 1205 A 7)

By den coninck een proclamatie omme de behoorlijcke executie van alle voorgaende wetten tegen de paepse refusanten. Amsterdam, Paulus Aertsz van Ravensteyn, 1610 (Londen, British Library: 3935.cc.28)

Const-rück beroep ofte antwoord, op de kaerte uyt-gesonden by de Hollantsche camer binnen Leyden, onder t'woort Liefd' es t'fondament [...] tegens den 6. octob. anno 1613. Leiden, Jacob Jansz Paets, 1614 (Amsterdam, UB: O 62-2371)

Cranford, James, *Yrelantsche traenen: waer in levendich is affgebeeld [...], een lijsite, vande noyt gehoorde wreedtheden [...] der bloedt-dorstighe jesuwijten*. Vertaald uit het Engels. Amsterdam, Broer Jansz en Jan van Hilten, 1642 (Amsterdam, UB: Pfl. D.z.1a)

Curtius Rufus, Quintus, *Hoog-beroemde historie. Vant' leven ende de daden van Alexander de Grootte*. Vertaald uit het Latijn door A. Snel. Delft, Adriaen Gerritsz, 1613 (Amsterdam, UB: O 61-2883)

Curtius Rufus, Quintus, *Hoog-beroemde historie. Vant' leven ende de daden van Alexander de Grootte*. Vertaald uit het Latijn door A. Snel. Delft, Adriaen Gerritsz, 1627 (Den Haag, KB: KW 1791 G 13)

Custos, Dominicus & Marcus Henning, *Atrium heroicum Caesarum, regu[m], aliarumque summatum, ac procerum. Qui intra proximum seculum vixere, aut hodie supersunt*. 4 dln. Augsburg, Dominicus Custos, 1600-1602 (Mannheim, UB: Sammlung Desbillons H 920 D, geraadpleegd via <<https://www.uni-mannheim.de/mateo/desbillons/eico.html>> [juni 2018])

Custos, Dominicus & Marcus Henning, *Saxoniae ducum caesarib. creand. VIIvirum [...] a Friderico I. ad Christianum II. fratres et agnatos*. Augsburg, Dominicus Custos, 1601 (München, BSB: BA/2 Germ.sp. 72, gedigitaliseerd)
Custos, Dominicus & Scipione Mazzella, *Regum Neapolitanorum vitae et effigies*. Augsburg, Dominicus Custos, 1605 (Wenen, ÖNB: 57.F.14, gedigitaliseerd)

- Danckaert, Jan, *Beschryvinge van Moscovien ofte Ruslant*. Amsterdam, Broer Jansz, 1615 (Amsterdam, UB: O 60-952)
- Demetrius, Andreas, *Der Griecken opganck ende onderganck*. Dordrecht, Isaac Jansz Canin, 1599 (Den Haag, KB: KW 1708 B 5)
- Deutekom, Antonius, *Het boeck der psalmen*. Utrecht, Willem Wier, 1657 (Den Haag, KB: KW 2 A 25)
- Dialogus creaturarum moralizatus*. Gouda, Gerard Leeu, 1480 (Den Haag, KB: KW 170 E 23)
- Discours veritable de la deffaicte de l'armee du roy d'Espagne tenant la campagne en Brabant, & de la victoire obtenue par [...] Maurice de Nassau*. [Den Haag, Aelbrecht Hendricksz], 1597 (Den Haag, KB: KW Pfl 973)
- Dodonaeus, Rembertus, *Cruydt-boeck*. Leiden, Franciscus II Raphelengius, 1608 (Den Haag, KB: KW 84 A 25)
- Duym, Jacob, *Een Nassaushce[!] Perseus, verlosser van Andromeda, ofte de Nederlantsche maeght*. Leiden, Henrick van Haestens, 1606 (Amsterdam, UB: O 63-4383)
- [Faille, Petrus de la], *Oogen salve. Het derde tractaetjen, verhandelt en beschrijft, de geboorte, het leven en doodt [...] van Luther [...] en Jan Calvijn [...] ende van Menno Simons*. Leuven, Bernardyn Maes, 1645 [= Amsterdam 1645] (Amsterdam, UB: 62-2516)
- [Fijne, Paschier de], *Een t'samen-spraeck, tusschen twee gereformeerde [...] tot onderrechtinge van een boecxken, ghenamt: Naerder ontdeckinghe vande grove [...] dwalinge der Mennistische sect [...] door Petrum Bontemps*. Haarlem, Thomas Jaspersz Fonteyn voor Hendrick van Marcken, 1643 (Amsterdam, UB: K 61-5610)
- Fleming, Philippe, *Oostende vermaerde, gheweldighe, lanckduyrighe, ende bloedighe beleggheringhe, bestorminghe ende stoute aenvallen*. Den Haag, Aert Meuris, 1621 (Amsterdam, UB: O 63-8431)
- [Fruytiers, Jan], *Corte beschryvinghe vande strenghe beleggheringhe ende wonderbaerlicke verlossinghe der stadt Leyden*. Delft, [Aelbrecht Hendricksz], 1574 (Leiden, UB: THYSPF 224)
- Gabelhouer, Oswaldus, *The boock of physicke*. Vertaald door A.M. in het Engels vanuit de Nederlandse vertaling uit het Duits van C. Battus. Dordrecht, Isaac Jansz, 1599 (Amsterdam, UB: OG 63-3646)

Galle, Theodoor, *XII cardinalium pietate doctrina rebusque gestis maxime illustrium imagines et elogia*. Antwerpen, Philips Galle, 1598 (Gent, UB: BIB.ACC.028336)

Giovo, Paolo, *Elogia virorum bellica virtute illustrium*. Basel, Peter Perna, 1575 (Amsterdam, UB: KF 62-2818)

Gouthoeven, Wouter van, *D'oude chronijcke ende historien van Holland (met West-Vriesland) van Zeeland ende van Utrecht*. 2dln. Dordrecht, Pieter Verhaghen, 1620 (Amsterdam, UB: KF 61-1101)

Gouthoeven, Wouter van, *D'oude chronijcke ende historien van Holland (met West-Vriesland) van Zeeland ende van Utrecht*. 2 dln. Dordrecht, [weduwe en erven van] Pieter Verhaghen, 1636 (Nijmegen, UB: OD 407 b 46)

Gouthoeven, Wouter van, *D'oude chronijcke ende historien van Holland (met West-Vriesland) van Zeeland ende van Utrecht*. Den Haag, [weduwe en erven van] Hillebrant Jacobsz van Wouw, 1636 (Amsterdam, UB: KF 61-4613)

Greuwel der vornahmsten Haupt-ketzeren, so wohl Wiedertauffer, als auch andern. Leiden, Henrick van Haestens, 1608 (Amsterdam, UB: OK 65-3)

Groot, Hugo de, *Poemata Collecta*. Leiden, Andries Clouck, 1617 (Amsterdam, UB: Prijs K 33)

Grouwelen der voornaemster hoofd-ketteren. Leiden, Henrick van Haestens, 1607 (Amsterdam, UB: OK 63-4715)

Guicciardini, Francesco, *De oorlogen van Italiën*. Vertaald uit het Italiaans. Dordrecht, Isaac Jansz Canin, 1599 (Amsterdam, UB: O 62-1282)

Guicciardini, Lodovico, *Beschryvinghe van alle de Nederlanden*. Vertaald naar het Nederlands door C. Kiel. Vermeerderde editie van P. Montanus. Amsterdam, Willem Jansz Blaeu, 1612 (Amsterdam, UB: OF 63-750)

[Gysius, Johannes], *Oorsprong en voortgang der Neder-landtscher beroerten ende ellendigheden*. [Leiden, Hendrick van Haestens], 1616 (Amsterdam, UB: O 60-1712)

[Gysius, Johannes], *Origo & historia Belgicorum tumultuum*. Leiden, Bartholomeus van der Bildt, 1619 (Amsterdam, UB: O 60-1304)

Gysius, Johannes, *Oorspronck ende voortgang der Neder-landtscher beroerten*. Delft, Jan Andriesz Cloeting, 1626 (Amsterdam, UB: O 63-3900)

Handvesten ofte privilegien ende octroye [...] der stad Amstelredam. Derde stuk. Amsterdam, Hendrik van Waesberge en Salomon en Petrus Schouten, 1748

(Leiden, UB: 449 A 11)

[Heinsius, Daniel], *Den bloem-hof van de Nederlantsche jeught*. Amsterdam, Dirck Pietersz Pers, 1608 (Den Haag, KB: KW 1 B 17)

[Heinsius, Daniel], *Den bloem-hof van de Nederlantsche jeught*. Amsterdam, Dirck Pietersz Pers, 1610 (Den Haag, KB: KW 1 B 18)

Heinsius, Daniël, *Laudatio funebris, invicto & excelsae memoriae principi Mauritio*. Leiden, Bonaventura en Abraham Elzevier, 1625 (Amsterdam, UB: Pfl. port. fol 1625)

Heinsius, Daniël, *Harangue funebre faite a la memoire du [...] prince Maurice de Nassau*. Vertaald uit het Latijn. Leiden, Isaac Elzevier, 1625 (Den Haag, KB: KW pft 3597)

Heussenius, Nicolaus, *Catechismus der gereformeerde Nederlandtsche kercken*. Rotterdam, Arnout Leers, 1657 (Den Haag, KB: KW 2113 C 31)

Histoire memorable de la reprinse de [...] Breda [...] au mois de mars, 1590. Middelburg, Richard Schilders, 1591 (Den Haag, KB: KW Pft 884)

Houwaert, Johan Baptista, *Declaratie van die triumphante incompst vanden [...] prince van Oraignen binnen [...] Brussel*. Antwerpen, Christoffel Plantijn, 1579 (Amsterdam, Rijksmuseum: 325 D 29)

Huygens, Constantijn, *Kerkuraia mastix, satyra. Dat is, 't Costelick mal*. Middelburg, Jan Pietersz van de Venne, 1623 (Den Haag, KB: KW GW A108406:4)

Junius, Hadrianus, [*Batavia*] *Een seer cort doch clare beschrijvinge vande voornaemste ghemuyrde ende ongemuyrde steden ende vlecken van Holland ende West-Vriesland*. Vertaald uit het Latijn door G. Boot. Delft, Jan Andriesz Cloeting, 1609 (Amsterdam, UB: O 61-9952)

Laërtius, Diogenes, *Vitae philosophorum*. Leiden, Franciscus I Raphelengius, 1596 (Leiden, UB: 293 H 42)

Lancre, Pierre de, *Tableau de l'inconstance des mauvais anges et demons*. Parijs, Jean Berjon, 1612 (Nijmegen, UB: OD 771 c 51)

La legende de la vie et de la mort de Demetrius dernier grand duc de Moscovie. Amsterdam, Cornelis Claesz, 1606 (Den Haag, KB: KW Pft 1341)

Levenders reden-feest, oft Amsteldams Helicon, op-ghestelt by de Brabantsche reden-rijcke vergaderingh uyt levender jonst. Amsterdam, Willem Jansz Cloppenburgh,

1624 (Amsterdam, UB: O 62-2372)

Het Leydsch Vlaemsch Orangien lely-hof, [...] tsaem ghestelt by de broeders In Liefden Groeyende. Leiden, Jacob Roels en Joris Abrahamsz van der Marsce, 1632 (Den Haag, KB: KW 10 G 13)

[Isaac le Long], *Bibliotheca selectissima sive catalogus librorum plurimum rarissimorum in omnibus facultatibus, scientiis ac linguis / Een uitgezochte bibliotheek van de allerraarste boeken in allerhande faculteiten, wetenschappen en taalen.* Amsterdam, Salomon Schouten, 1744 (Amsterdam, UB: O 60-4510)

Loon, Gerard van, *Beschryving der Nederlandsche historipenningen: of beknopt verhaal van 't gene sedert [...] koning Philips [...] tot het sluyten van den Uytrechtschen vrede, in de zeventien Nederlandsche gewesten is voorgevallen.* 4 dln. Den Haag, Christiaan van Lom, Pierre Gosse en Pieter de Hondt, 1723-1731 (Amsterdam, UB: KF 61-1329-1332)

Den lust-hof van rethorica. Waer inne verhael gedaen wordt, vande beschrijvingen ende t'samen-comsten der Hollantscher cameren vande reden-rijckers, binnen Leyden geschiedt. Leiden, Franciscus I Raphelengius, 1596 (Den Haag, KB: KW 1704 A 28)

Lust-hof van Momus, beplant met de voornaemste gewassen van Mars in Europa, en opgepronkt met staat-kundige zinnebeelden des tegenwoordigen oorlogs / La cour de Momus et les jardin de Mars en Europe, orné des emblemes politiques, de l'etat present de la guerre. Parijs, L. de Lis-Defleuri [= Amsterdam, Carel Allard, 1713] (Amsterdam, Rijksmuseum: RP-P-OB-83.133)

Mander, Karel van, *Het schilder-boeck waer in voor eerst de leerlustighe jueght den grondt der edel vry schilderconst in verscheyden deelen wort voorghedraghen, inclusief: Uutleggingh op den Metamorphosis.* Alkmaar, Jacob de Meester voor Haarlem, Passchier van Wesbusch, 1604 (Amsterdam, UB: O 73-231)

Marnix van Sint-Aldegonde, Filips van, *Cort begriyp, inhoudende de voornaemste hooft-stucken der christelijcker religie.* Leiden, [Henrick van Haestens voor] Louwick Alexanderssz, 1599 (Utrecht, UB: Rariora E oct. 1827)

Marnix van Sint-Aldegonde, Filips van, *Tafereel der religions verschillen.* Amsterdam, Jan Evertsz II Cloppenburgh, 1601 (Amsterdam, UB: O 62-5648)

Merula, Paulus, *Tijdt-threzoor. Ofte kort ende bondich verhael van den standt der kercken, ende de wereltlicke regieringe.* Voortgezet door Willem Merula. Leiden, Jan Claesz van Dorp, 1614 (Amsterdam, UB: KF 62-1240)

Merula, Paulus, *Cosmographiae generalis libri tres. Item geographiae particularis libri quatuor.* Amsterdam, Jodocus II Hondius, 1621 (Amsterdam, UB: F 61-2589)

Meteren, Emanuel van, *Historia unnd Abcontrafeytungb, fürnemlich der Niderlendischer geschichten, und Kriegszhendelen*. 2 dln. Z.pl. 1593-1596 (Den Haag, KB: KW 1710 B 12-13)

Meteren, Emanuel van, *Historia oder eigentliche und warhaffte Beschreibung aller Kriegshändel und gedenckwürdigen Geschichten so sich in Niderteutschland, auch bey gelegenen und andern Orten [...] zugetragen haben unter der Regierung Keyzers Caroli des V unnd Philippi II*. Z.pl. 1596 (Amsterdam, UB: OG 63-1539)

Meteren, Emanuel van, *Historia oder eigentliche und warhaffte Beschreibung aller fürnehmen Kriegshändel, Gedenckwürdigen Geschichten und Thaten*. Z.pl. 1598 (München, BSB: 2 Belg. 142)

Meteren, Emanuel van, *Historia Belgica nostri potissimum temporis*. Z.pl. 1598 (Amsterdam, UB: KF 62-4673)

Meteren, Emanuel van, (*Memorien der*) *Belgische ofte Nederlantsche historie, van onsen tijden*. Delft, Jacob Vennecool, 1599. [Eerste druk]. (Amsterdam, UB: OM 63-317)

Meteren, Emanuel van, *Belgische ofte Nederlantsche historie, van onsen tijden*. [Herdruk]. Delft, Jacob Vennecool, 1599 (Amsterdam, UB: OM 63-1554)

Meteren, Emanuel van, *Historia, oder eigentliche und warhaffte Beschreibung aller fürnehmen Kriegshändel [...] in Nederlandt*. [deel 1]. Arnhem, Jan Jansz, 1604 (Den Haag, KB: KW 599 A 4:1)

Meteren, Emanuel van, *Niderländische Historia [...] von Anfangs des Jarhs 99*. [deel 2]. Arnhem, Jan Jansz, 1604 (Den Haag, KB: KW 599 A 4:2)

Meteren, Emanuel van, *Historia, oder eigentliche und warhaffte Beschreibung aller fürnehmen Kriegshändel [...] in Nederlandt*. [deel 1]. Arnhem, Jan Jansz, 1605 (Utrecht, UB: S fol. 112)

Meteren, Emanuel van, *Niderländische Historia [...] von Anfangs des Jahrs 99*. [deel 2]. Arnhem, Jan Jansz, 1605 (Bibliotheek Arnhem: Kluis 911)

Meteren, Emanuel van, *Belgische ofte Nederlantsche historie van onsen tijden*. Delft, Jacob Vennecool, 1605 (Amsterdam, UB: KF 62-4240)

Meteren, Emanuel van, *Commentarien ofte memorien van-den Nederlandtschen staet, handel, oorloghen ende gheschiedenissen van onsen tyden, etc*. [Folio] 'Schotland buyten Danswijck', Hermes van Loven voor de auteur. [Amsterdam 1608] (Amsterdam, UB: OF 63-231)

Meteren, Emanuel van, *Belgische ofte Nederlantsche oorlogen ende gheschiedenissen beginnende van t'jaer 1598, tot het besluit van de Nederlantsche[!] vrede, in t'jaer 1609*. [Kwarto]. Copy: 'Schotlant buyten Danswyck', Hermes van Loven voor de auteur, 1609 (Amsterdam, UB: O 60-1431)

Meteren, Emanuel van, *Niederländischer Historien ander Theil*. Arnhem, Jan Jansz, 1609 (Utrecht, UB: Rariora qu 153 dl 2)

Meteren, Emanuel van, *Niederländischer Historien ander Theil*. [Arnhem, Jan Jansz], 1609 (Amsterdam, UB: KF 62-3899)

Meteren, Emanuel van, *Niederländischer Historien ander Theil*. Keulen, Gerhard Grevenbroich, 1609 (Utrecht, UB: S fol 112 A)

Meteren, Emanuel van, *Belli civilis in Belgio per quadraginta ferè continuos annos gesti historia, ad praesens usque tempus deducta*. Arnhem, Jan Jansz, 1610 (Den Haag, KB: KW 1790 C 18)

Meteren, Emanuel van, *Belli civilis in Belgio per quadraginta ferè continuos annos gesti historia, ad praesens usque tempus deducta*. [Arnhem, Jan Jansz], 1610 (Amsterdam, UB: OM 63-949:2)

Meteren, Emanuel van, *Belli civilis in Belgio per quadraginta ferè continuos annos gesti historia, ad praesens usque tempus deducta*. Keulen, Gerhard Grevenbroich, 1609 (Amsterdam, UB: KF 62-4673:2)

Meteren, Emanuel van, *Niederländischer Historien erster Theil [...] und in neunzehn Bücher verfast*. [Arnhem, Jan Jansz], 1611 (Utrecht, UB: Rariora qu 153 dl 1)

Meteren, Emanuel van, *Niederländische Historien oder Geschichten [...] biss auff das Jahr 1611 [...] und in 28 Bücher verfasst*. [Arnhem, Jan Jansz], 1611 (Amsterdam, UB: KF 62-3918)

Meteren, Emanuel van, *Nederlantsche historien ofte gheschiedenissen inhoudende den gantzen staet, handel, soo va[n] oorlogen als vrede-handels in onsen tyden begin ende eynde. Deel 2: Belgische ofte Nederlantsche oorlogen ende gheschiedenissen beginnende vant' jaer 1595 tot 1611*. [Kwarto]. Copy: 'Schotlant buyten Danswyck', Hermes van Loven voor de auteur, 1611[-1612] (Amsterdam, UB: OG 63-6406)

Meteren, Emanuel van, *Meteranus novus, das ist warhafftige Beschreibung aller denckwürdigsten Geschichtten, so sonderlich in den Niederlanden auch sonsten in andern Reichen*. 2 dln. Amsterdam, Willem Jansz Blaeu, 1633-1635 (Amsterdam, UB: KF 62-407)

Joannes Meursius, *Illustrium Hollandiae & Westfrisiae ordinum alma academia Leidensis*. Leiden, Jacob Marcus en Joost van Colster, 1614. Voorwoord in

verschillende staten (Amsterdam, UB: O 61-3135 en Amsterdam, Vrije Universiteit: XG.00009)

Montaigne, Michel de, *Les essais*. Leiden [= Cologne], Jean Doreau, 1602 (Leiden, UB: 319 F 49)

Montanus, Arnoldus, *Auriaco-Nassovia domus sive vitae illustrium virorum in illis familiis*. Schoonhoven, Samuel Knudde, 1662 (Den Haag, KB: KW 3037 H 9)

Montanus, Arnoldus, *Auriaco-Nassovia domus sive vitae illustrium virorum in illis familiis*
Amsterdam, Gillis Jansz Valckenier, 1663 (Amsterdam, UB: OK 92-175)

Nyenborgh, Johan van, *Toonneel der ambachten of den winckel des handtwercken en konsten*. Groningen, Jacob Sipkes, 1659 (Amsterdam, UB: O 63-4069)

Ordonnantie voor het boek- en konstverkoopers, nevens boek-kaart-plaatdrukkers, en boek-binders gilde deser stede Amstelredamme. Amsterdam, Jan II Rieuwertsz, 1716 (Amsterdam, Rijksmuseum: KOG O-524:15)

Ordonnantie voor het boek- en konstverkoopers, nevens boeck-kaert-en plaet-drukkers, mitsgaders boeck-binders, papier en penneverkoopers gilde deser stede 's Gravenhage. Den Haag, Gerrit Rammazeyn, 1702 (Amsterdam, UB: O 59-480)

Orlers, Jan Jansz, [*Den Nassauschen laurencrans*]. *Beschrijvinghe ende af-beeldinge van alle de victorien [...] die Godt Almachtich de [...] heeren Staten der Vereenichde Neder-landen verleent heeft* Leiden, Jan Jansz Orlers en Henrick van Haestens, 1610 (Amsterdam, UB: KF 61-34)

Orlers, Jan Jansz, *Description & representation de toutes les victoires tant par eau que par terre, lesquelles Dieu a octroiees aux [...] estats des Provinces Unies du Pais-Bas*. Leiden, Jan Jansz Orlers en Henrick van Haestens, 1612 (Den Haag, KB: KW 128 D 8:2)

Orlers, Jan Jansz, *Warhafftige Beschreibung und eigentliche Abbildung aller Züge und Victorien [...] die Gott [...] den hochmögenden Herrn Staten der Vereinigten Niderlendischen Prouintzen verliehen hat*. Leiden, Jan Jansz Orlers en Henrick van Haestens, 1612 (Den Haag, KB: KW 1788 B 105:2)

Orlers, Jan Jansz, *La genealogie des illustres comtes de Nassau [...] avec la description de toutes les victoires*. Leiden, Jan Jansz Orlers, 1615 (Amsterdam, UB: OM 63-575)

Orlers, Jan Jansz, *Genealogia illustrissimorum comitum Nassoviae*. Leiden, Jan Jansz Orlers en Joris Abrahamsz van der Marsce, 1616 (Amsterdam, UB: OG 69-14)

Orlers, Jan Jansz, *Geslacht-boom der graven van Nassau*. Leiden, Jan Jansz Orlers en Joris Abrahamsz van der Marsce, 1616 (Amsterdam, UB: OG 63-1863)

Orlers, Jan Jansz, *La genealogie des illustres comtes de Nassau [...] avec la description de toutes les victoires*. Amsterdam, Johannes Janssonius, 1624 (Amsterdam, UB: KF 62-5450)

Orlers, Jan Jansz, *Warhafftige Beschreibung, und eygentliche Abbildung aller Zuge und Victorien [...] die Gott [...] den hochmogenden Herrn Staten, der Vereinigten Niderländischen Provintzen geben hat*. Amsterdam, Johannes Janssonius, 1624 (Den Haag, KB: KW 1790 C 17)

Panvinius, Onuphrius, *Beschryvinghe ende heerelijcke afbeeldinghe der twaelf Sibyllen*. Vertaald uit het Latijn door R. Lubbaeus. [Leiden, Henrick van Haestens voor] Amsterdam, Christoffel van Sichem, 1608 (Amsterdam, UB: OG 63-6744)

Perfecte relatie, van't springen van het magazyn der [...] Staten van Holland ende West-Vriesland, binnen der stede Delft. Den Haag, Wilhelm Breeckevelt, 1654 (Den Haag, KB: KW Pfl 7584)

Petit, Jean François le, *La grande chronique ancienne et moderne, de Hollande, Zelande, Westfrise, Utrecht, Frise, Overysse & Groeningen*. 2 dln. Dordrecht, Jacob Canin voor de auteur, 1601 (Den Haag, KB: KW 3190 B 17-18)

Philadelphus, Euzebius, *Der Francoysen ende haerder nagebueren morghenwecker*. Vertaald uit het Latijn en Frans door Jan Fruytiers. 2 dln. Dordrecht, Pieter Verhaghen, 1574-1575 (Leiden, UB: BIBWAL K 355)

[Place, Pierre de la], *Warachtighe beschrijvinge van den standt der religien, ende t'ghemeyne welvaren onder den coninghen van Francrick Henrico de tweede, Francisco de tweede, ende Carolo de neghende gheschiet*. Vertaald uit het Frans door J. Fruytiers. [Embden] 1567 (Leiden, UB: 1369 F 7)

Eduardus Poppius, *De enge poorte, ofte predicatien over eenighe voortreffelijcke texten der heyliger schrifture*. Rotterdam, Matthijs Bastiaensz, 1630 (Amsterdam, UB: K 61-7994)

Proclamatie waer inne den coninck van Enghelant verclaert, dat hij tot een bewijs ende bevestinghe van de gheluckighe vereeninghe der coninckrijcken van Enghelant ende Schotlant hem schrijven sal coninck van groot Bretanien. Vertaald uit het Engels. Copy: Londen, Robert Barker, 1604 (Den Haag, KB: KW Pfl 1256)
Proeven der letteren, welke de na-ghelaten weduwe en erfgenamen van zal: Broer Jansz [...] van meeninge zijn op den presenteren aende meest-biedende te verkoopen. Amsterdam, weduwe en erven van Broer Jansz, 1653 (Leiden, UB: 1207 A 1)

Refereynen ghepronunchieert opte intreden binnen der stede van Delft byde thien naervolghende cameren van rhetorijcke. Delft, Aelbrecht Hendricksz, 1581 (Amsterdam, UB: O 61-9422)

Reyd, Everhart van, *Oorspronck ende voortganck vande Nederlantsche oorloghen*. Arnhem, Jacob van Biesen, 1633 (Leiden, UB: 1436 A 6)

Reyd, Everhart van, *Oorspronck ende voortganck vande Nederlantsche oorloghen*. Amsterdam, weduwe van Evert van Cloppenburgh, 1644 (Leiden, UB: 1198 A 7)

Ripa, Cesare, *Iconologia, of uytbeeldingen des verstands*. Vertaald uit het Italiaans door D.P. Pers. Amsterdam, Dirck Pietersz Pers, 1644 (Amsterdam, UB: OG 63-1988)

Schabaelje, Jan Philipsz, *Historisch verhael, van het wonderlick en schrickelick opspringen van't magasyn-huys, voor-gevallen op den 12 october 1654 binnen Delft*. Amsterdam, Tymon Houthaeck voor Jan Philipsz Schabaelje, 1654 (Den Haag, KB: KW 855 H 23)

Schrenck von Notzing, Jacob, *Augustissimorum imperatorum [...] quorum arma [etc.] in Ambrosianae arcis armamentario [...] conspiciuntur*. Innsbruck, Joannes Agricola, 1601 (Philadelphia Museum of Art: KIENF NK6699.S34a 1601, geraadpleegd via <<https://archive.org/details/augustissooschr/>> [mei 2018]).

Schrenck von Notzing, Jacob, *Der aller durchleuchtigsten [...] Kayser [...] Königen und Ertzhertzogen [...] Fürsten wie auch Grafen, Herren und Adel und anderer berühmter Kriegshelden [...] warhafftige Bidtnussen und kurze Beschreibungen ihrer [...] Thaten und Handlungen [...] deren Waffen und Rüstungen*. Innsbruck [1603]. Vertaald uit het Latijn door J.E. Noyse von Campenhouten (Wölfenbüttel, HAB: T 526.2° Helmst., gedigitaliseerd)

Scriverius, Petrus, *Oudt Batavien nu ghenaeamt Holland*. Leiden, Andries Clouck, 1606 (Amsterdam, UB: O 63-8200)

Scriverius, Petrus, *Beschrijvinghe van out Batavien, met de antiquiteyten van dien*. Arnhem, Jan Jansz, 1612 (Amsterdam, UB: OK 61-249:1)

Scriverius, Petrus, *Beschrijvinghe van out Batavien met de antiquiteyten van dien*. Arnhem, Jan Jansz, 1614 (Amsterdam, UB: OK 63-2363:1)

Scriverius, Petrus, *Principes Hollandiae, Zelandiae, et Frisiae, ab anno Christi DCCCLXIII [...] usque ad ultimum Philippum Hispaniarum regem*. Haarlem, Pieter Soutman, 1650. Voorwoord in verschillende staten (Amsterdam, UB: OF 69-19; Den Haag, KB: KW 1761 A 1; Wolfenbüttel, HAB: C. Hist. 2°; Draiflessen Collection (Liberna), Mettingen: W 848)

Sententie, uyt-ghesproocken ende ghepronuncieert over Johan van Oldenbarnevelt. Den Haag, Hillebrant Jacobsz van Wouw, 1619 (Den Haag, KB: KW Pfl 2855a)

Sententie, uyt-ghesproocken ende ghepronuncieert over Gielis van Ledenberch. Den Haag, Hillebrant Jacobsz van Wouw, 1619 (Amsterdam, UB: Pfl. B v 22b)

Sententie, uyt-ghesproocken ende ghepronuncieert over Rombout Hogerbeetz. Den Haag, Hillebrant Jacobsz van Wouw, 1619 (Amsterdam, UB: Pfl. B v 24).

Sichem, Christoffel van, [*De gouverneurs en gouvernanten van de Nederlanden*]. Leiden, Christoffel van Sichem, [1603] (Den Haag, KB: KW 314 B 26)

Sichem, Christoffel van, *Historische beschrijvinge ende afbeeldinge der voorneemste hooft ketteren.* Amsterdam, Christoffel van Sichem, 1608 (Amsterdam, UB: OM 63-1860)

Sichem, Christoffel van, *Historische Beschreibung unnd Abbildunge der fürnembste Haubt-Ketzer.* Amsterdam, Cornelis Claesz, 1608 (Amsterdam, UB: OG 65-23)

Simler, Josias, *De republycke van Switserlandt.* Vertaald uit het Latijn door M. Everart. Delft, Adriaen Gerritsz, 1613 (Amsterdam, UB: OK 61-1290)

Sleydanus, Johannes, *Les oeuvres qui concernent les histoires qu'il a escrites.* Genève, Jean Crespin, 1566 (Den Haag, KB: KW 1746 A 106)

Souterius, Daniël, *Sainctes funerailles. Historisch verhael, over het christel ck afsterven ende statel ck begraeven van den D. prins. Mauritius.* Haarlem, Hans Passchiers van Wesbusch, 1626 (Amsterdam, UB: O 61-1437)

Den Spaenschen ende Arragoenschen spiegel. Inde welke men mach clærlick ende waerachtich sien tot wat eynde ende meeninge eygentlick het voornemen is streckende van tSpaensche crijchsvolck, dat hem desen winter heeft gehouden inden Westphaelschen creyts. [Haarlem, Gillis Rooman], 1599 (Amsterdam, Rijksmuseum: BI-TN-31-03)

Spanheim, Friedrich, *Laudatio funebris celsissimi herois Frederici Henrici.* Leiden, Bonaventura en Abraham Elzevier, 1647 (Den Haag, KB: KW 183 A 22:4)

Speculum anabaptistici furoris, vivis quorundam enthiastarum [...] iconibus [...] illustratum. Leiden, Henrick van Haestens, 1608 (Den Haag, KB: KW 3173 G 13)
Speculum Zelandiae dat is een beschryvinge ofte afbeelding der steden, ambachts-heerlijkheden, dorpen, castelen, ridderlijke hofsteden, huysen en gebouwen gelegen inde eylanden en de graeflijckheyt van Zeelandt. Met versregels van Pieter de la Rue. [na 1731] (Amsterdam, Rijksmuseum: RP-P-AO-15-160)

Spoelberch, Willem, *Catholyck goet-duncken ende onderwys over eenighe bedriegelijke vragen ende antwoorden, begrepen in een cleyn boecxken by maniere van categismus, gheintituleert: Een cort begryp, inhoudende de voormaerste hoofstucken der christelijke religie*. Ghedruckt tot Delft, by Claes Janssens Clerck, int jaer 1599. Antwerpen, Gheleyn Janssens, 1605 (Amsterdam, UB: O 62 8833)

Spieghel ofte af-beeldinge der Nederlandtsche geschiedenissen, mitsgaders van Vranckryck, Enghelandt, Duytslandt ende eenige andere landen. Verzamelalbum van Willem Luytysz van Kittensteyn (Rotterdam, Atlas van Stolk: inv. nr 50442)

Thevet, André, *Les vrais pourtraits et vies des hommes illustres grecz, latins, et payens recueilliz de leurs tableaux, liures, medailles antiques, et modernes*. Parijs, weduwe van Jacques Kervert en Guillaume Chaudière, 1584 (Amsterdam, UB: KF 62-4016)

Thronus justitiae. Hoc est de optimo judice tractatus. [Leiden, Henrick van Haestens voor] Amsterdam, Christoffel van Sichem, 1606 (Amsterdam, Rijksmuseum: BI-1893-3554)

Thronus justitiae. Hoc est de optimo judice tractatus. [Leiden, Henrick van Haestens voor] Amsterdam, Christoffel van Sichem, 1607 (Amsterdam, UB: OF 63-722)

Ulloa, Alfonso, *Die historie ende het leven vanden aldermachtichsten ende victorieusten Roomschen keyser Kaerle de vijfde*. Antwerpen, weduwe en erven van Jan Steelsius, 1570 (Amsterdam, UB: OF 63-129)

Valentyn, François, *Oud en nieuw Oost-Indiën, vervattende een naaukeurige en uitvoerige verhandelinge van Nederlands mogentheyd in die gewesten*. 5 dln in 8 banden. Dordrecht, Joannes van Braam en Amsterdam, Gerard onder de Linden, 1724-1726 (Amsterdam, UB: KF 62-3735-3742). Zie ook de fotomechanische herdruk, Franeker 2002-2004

Veer, Ellert de, *Het tweede deel vande Hollandtsche ende Zeelandtsche cronycke [...] vanden jaere xvc zestien, totten jaere een ende tnegentich*. Dordrecht, Pieter Verhaghen, 1591 (Amsterdam, UB: OG 06-323)

[Veer, Ellert de], *Historie ofte wiider verclaringhe van de Nederlantsche gheschiedenissen [...] vanden jare 1566 totten uitganghe vanden jare 90*. Dordrecht, Pieter Verhaghen, 1590. Deel 3 van *Die cronycke van Hollant, Zeelant ende Vrieslant*, 1591 (Amsterdam, UB: OG 06-323:2)

[Viverius, Jacobus], *Hand-boeck of cort begryp der caerten ende beschryvinghen van alle landen des werelds*. Amsterdam, Cornelis Claesz, 1609 (Amsterdam, UB: OK 62-9955, atlas)

Vondel, Joost van den, *Verscheide gedichten*. Amsterdam, Jacob Lescaille voor Joost Hartgersz, 1644 (Amsterdam, UB: OK 63-15)

Vondel, Joost van den, *Poëzy of verscheide gedichten*. Amsterdam, Joost Hartgersz, 1650 (Amsterdam, UB: Vondel 3 G 20)

De voornaemste hoofd-ketteren die haer in dese tijden so in Duytslant als oock in dese Nederlanden opgeworpen hebben. Leiden, Henrick van Haestens, 1608 (Amsterdam, UB: OK 65-4)

Witte, Petrus de, *Delfschen donder-slagh ofte korte aenspraecke aen de bedroefde gemeynte van Delf*. Delft, Jan Pietersz Waelpot, 1654 (Amsterdam, UB: Pfl. F p 20a)

Von Zesen, Filips von, *Beschreibung der stadt Amsterdam*. Amsterdam, Joachim Noschen, 1664 (Amsterdam, UB: O 61-3644)

Secundaire literatuur

*Tentoonstellingscatalogi staan op naam van de auteur(s) of redacteur(s).

Van der Aa 1852-1878

A.J. van der Aa, *Biographisch woordenboek der Nederlanden, bevattend levensbeschrijvingen van zoodanige personen, die zich op eenigerlei wijze in ons vaderland hebben vermaard gemaakt*. Voortgezet door K.J.R. van Harderwijk en G.D.J. Schotel. 21 dln. Haarlem 1852-1878. Online raadpleegbaar op <<http://resources.huylgens.knaw.nl/retro>> [april 2018]

Abels 1994

P.H.A.M. Abels, *Nieuw en ongezien: kerk en samenleving in de classis Delft en Delfland, 1572-1621. Deel 2: De nieuwe samenleving*. Delft 1994. Werken van de Vereniging voor Nederlandse Kerkgeschiedenis 2

Ackley 1980

Clifford S. Ackley, *Printmaking in the Age of Rembrandt*, tent. cat. Boston, Museum of Fine Arts en St Louis, Art Museum, 1980-1981. Boston 1981

Adams 2009

Ann Jensen Adams, *Public Faces and Private Identities in Seventeenth-Century Holland: Portraiture and the Production of Community*. Cambridge 2009

Adams & Barker 1993

Thomas R. Adams & Nicolaes Barker, 'A New Model for the Study of Book', in: Nicolaes Barker (red.), *A Potencie of Life: Books in Society. The Clark Lectures 1986-1987*. Londen 1993, pp 5-44

ADB

Allgemeine Deutsche Biographie. 56 dln. Leipzig 1875-1912. Geraadpleegd via <<https://www.deutsche-biographie.de/>> [juli 2018]

Adhémar 1943

Jean Adhémar, 'André Thevet: Collectionneur de portraits', *Revue Archéologique (sixième série)* 20 (1943), pp 41-54

Alden 1980-1997

John Alden, *European Americana: a Chronological Guide to Works Printed in Europe Relating to the Americas 1493-1776*. 6 dln. New York 1980-1997

Alleblas & Benschop 2009

J. Alleblas & M.H. Benschop, 'Boter, kaas en eieren: het handschrift van Wouter van Gouthoeven', *De Nederlandsche Leeuw* 126, nr 3 (2009), pp 76-78

Alpers 1975-1976

Svetlana Alpers, 'Realism as a Comic Mode: Low Life Painting Seen Through Bredero's Eyes', *Simiolus: Netherlands Quarterly for the History of Art* 8, nr 3 (1975-1976), pp 115-144

Alting Mees 1913

Nelly Alting Mees, 'Aanteekeningen over oud-Rotterdamsche kunstenaars I-III', *Oud Holland* 31 (1913), pp 141-144, 189-204, 241-265

Appuhn-Radtke 1997

Sibylle Appuhn-Radtke, 'Augsburger Buchillustration im 17. Jahrhundert', in: H. Gier & J. Janota (red.), *Augsburger Buchdruck und Verlagswesen: von den Anfängen bis zur Gegenwart*. Wiesbaden 1997, pp 735-790

Arber 1903-1906

Edward Arber (red.), *The Term Catalogues 1668-1709, With a Number for Easter Term 1711*. 3 dln. Londen 1903-1906. Raadpleegbaar op <<https://catalog.hathitrust.org/Record/001168991>> [mei 2018]

Areford 2010

David S. Areford, *The Viewer and the Printed Image in Late Medieval Europe*. Farnham 2010. Visual Culture in Early Modernity

Arminius/Nichols e.a. 1956

Jacobus Arminius, *The Writings of James Arminius*. Editie en vertaling van James Nichols en W.R. Bagnall. 3 dln. Fotografische herdruk van 1853. Grand Rapids (Michigan) 1956

Armstrong 1990

Christine Megan Armstrong, *The Moralizing Prints of Cornelis Anthonisz.* Princeton 1990

Attwood 2003

Philip Attwood, *Italian Medals c. 1530-1600 in British Public Collections.* 2 dln. London 2003

Vander Auwera 2003

Joost Vander Auwera, *Leven, milieu en oeuvre van Abraham Janssen van Nuyssen (ca. 1571/75 - Antwerpen 1632): 'een seer fameus meester ende schilder in synen levne'.* Ongepubliceerd proefschrift Universiteit Gent, 2003

AvS

G. van Rijn & C. van Ommeren, *Atlas van Stolk: katalogus der historie-, spot- en zinneprenten betrekkelijk de geschiedenis van Nederland, verzameld door A. van Stolk.* 10 dln. Amsterdam 1895-1933

Baker e.a. 2003

Christopher Baker, Caroline Elam & Genevieve Warwick (red.), *Collecting Prints and Drawings in Europe, c. 1500-1750.* Bijdragen aan een conferentie gehouden in de National Gallery te Londen in 1997. Aldershot 2003

Bakhuizen van den Brink 1939

J.N. Bakhuizen van den Brink, 'Marnix als godgeleerde', in: *Marnix van Sinte Aldegonde: officieel gedenkboek.* Uitgegeven in opdracht van het Uitvoerend Comité tot Herdenking van het vierde Eeuwfeest van Marnix van Sinte Aldegonde en met medewerking van de Universitaire Stichting van België. Brussel/Amsterdam [1939], pp 79-114

Bakker & Leeftang 1993

Bert Bakker & Huigen Leeftang (red.), *Nederland naar 't leven: landschapsprenten uit de Gouden Eeuw,* tent. cat. Amsterdam, Het Rembrandthuis, 1993-1994. Amsterdam/Zwolle 1993

Barbier 2000

Frédéric Barbier, *Histoire du livre.* Paris 2000. Collection U Histoire

Barbier & Bertho-Lavenier 1996

Frédéric Barbier & Catherine Bertho-Lavenir, *Histoire des médias: de Diderot à Internet.* Paris 1996

Barendrecht 1965

Sietske Barendrecht, *François van Aerssen, diplomaat aan het Franse hof (1598-1613).* Leiden 1965

Barge 1934

J.A.J. Barge, *De oudste inventaris der oudste academische anatomie in Nederland*. Leiden/Amsterdam 1934

Bartsch

A. Bartsch, *Le Peintre Graveur*. 21 dln. Wenen 1803-1821

Baudouin 1991

F. Baudouin, 'Prenten naar Rubens / Prints after Rubens', in: Francine de Nave (red.), *Rondom Rubens: tekeningen en prenten uit eigen verzameling / Around Rubens: Prints and Drawings from the Stedelijke Prentenkabinet*, tent. cat. Antwerpen, Stedelijk Prentenkabinet, 1991. Antwerpen 1991. Publikaties van het Museum Plantin-Moretus en het Stedelijk Prentenkabinet 19

Bauer 2012

Hans Bauer, 'Savery: een familiegeschiedenis van kunstenaars van Kortrijkse oorsprong', in: Filippe de Potter (red.), *Savery: een kunstenaarsfamilie uit Kortrijk*, Handelingen van de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, Nieuwe Reeks 77 (2012), pp 11-85

Beaufort 1931

René François Paul de Beaufort, *Het mausoleum der Oranje's te Delft*. Proefschrift Rijksuniversiteit Utrecht. Delft 1931

BB

Ferdinand van der Haeghen & Marie-Thérèse Lenger (red.), *Bibliotheca Belgica: bibliographie générale des Pays-Bas*. 7 dln. Brussel 1964-1975

Beck/Blaak 2014

David Beck, *Mijn voornaamste daden en ontmoetingen: dagboek van David Beck Arnhem 1627-1628*. Editie Jeroen Blaak. Hilversum 2014. Egodocumenten 31

Beck/Veldhuijzen 1993

David Beck, *Spiegel van mijn leven: een Haags dagboek uit 1624*. Editie Sv. E. Veldhuijzen. Hilversum 1993. Egodocumenten 3

Becker 2002

Jochen Becker, 'Book review: P. van Huisstede & J.P.J. Brandhorst, Dutch Printers' Devices, 15th-17th Century [...] Nieuwkoop 1999', *Quaerendo* 32, nr 3-4 (2002), pp 304-315

Beelaerts van Blokland 1907-1908

F. Beelaerts van Blokland, 'Wouter van Gouthoeven als genealoog', *De Nederlandsche Leeuw* 25 (1907), kolom 232-241, en *De Nederlandsche Leeuw* 26 (1908), kolom 3-5

Beelaerts van Blokland 1983

M.A. Beelaerts van Blokland, *Wouter van Goudhoeven: de man, zijn historisch-genealogisch handschrift en zijn geslacht*. Den Haag 1983

Begheyn & De Vet 2015

Paul Begheyn & J.J.V.M. de Vet, 'De bibliotheek van de Delftse schilder Cornelis Damen Rietwijck (1589/1590-1660)', *Oud Holland* 128, nr 4 (2015), pp 187-198

Van Bemmél 1983

Harry Chr. van Bemmél, 'Twee eeuwen boekdrukkunst in Arnhem: Arnhemse drukkers, boekverkopers en uitgevers van 1581 tot 1800', *Gelre: bijdragen en mededelingen* 74 (1983), pp 73-102

Bénézit 1999

E. Bénézit, *Dictionnaire critique et documentaire des peintres sculpteurs dessinateurs et graveurs de tous les temps et de tous les pays par un groupe d'écrivains spécialistes français et étrangers*. Nieuwe editie onder redactie van Jacques Busse. 14 dln. Paris 1999

Van Berckenrode/Postma 1972

Floris Balthasarsz van Berckenrode, *Kaarten van Rijnland, Delfland en Schieland 1611-1615*. Opnieuw uitgegeven door G. 't Hart, C. Postma & W.A.H. Crol. Alphen aan den Rijn 1972

Beresteyn 1929

E.A. van Beresteyn, *Iconographie van Hugo Grotius*. Uitgegeven in opdracht van de Afdeeling Letterkunde der Koninklijke Academie van Wetenschappen. Den Haag 1929

Berensteyn 1933

E.A. van Beresteyn, *Iconographie van Prins Willem I van Oranje: ter gelegenheid van de herdenking van den 400sten geboortedag*. Haarlem 1933

Van der Berg 1903

N.P. van der Berg, 'Een onderkruiper van 's Compagnie's negotie', *Onze Eeuw* 3 (1903), pp 321-354

Van den Berg 1994

W. van den Berg, 'Literatuurgeschiedenis en cultuurgeschiedenis', *Spektator* 16 (1986-1987), pp 29-40

Bergvelt e.a. 2002

Ellinoor Bergvelt, Michel Jonker & Agnes Wiechmann (red.), *Schatten in Delft: burgers verzamelen 1600-1750*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof; Delft, Museum Lambert van Meerten en Delft, Museum

Nusantara, 2002. Zwolle/Delft 2002

Bergvelt & Kistemaker 1992a

Ellinoor Bergvelt & Renée Kistemaker (red.), *De wereld binnen handbereik: Nederlandse kunst- en rariteitenverzamelingen, 1585-1735*, uitgave bij tent. Amsterdams Historisch Museum, 1992. Amsterdam/Zwolle 1992

Bergvelt & Kistemaker 1992b

Ellinoor Bergvelt & Renée Kistemaker (red.), *De wereld binnen handbereik: Nederlandse kunst- en rariteitenverzamelingen, 1585-1735: catalogus*, tent. cat. Amsterdams Historisch Museum, 1992. Amsterdam/Zwolle 1992

Bialler 1992

Nancy Ann Bialler, *Chiaroscuro Woodcuts: Hendrick Goltzius (1558-1617) and His Time*, tent. cat. Amsterdam, Rijksmuseum en Cleveland, Museum of Art, 1992-1993. Amsterdam/Gent [1992]

Bibliopolis 2003

Marieke van Delft & Clemens de Wolf (samenstellers), *Bibliopolis: geschiedenis van het gedrukte boek in Nederland*. Zwolle/Den Haag 2003. Geraadpleegd via <www.kb.nl/bibliopolis> [april 2018]

De Bie & Loosjes 1919-1949

J.P. de Bie, J. Loosjes e.a. (red.), *Biographisch woordenboek van protestantsche godgeleerden in Nederland*. 6 dln. Den Haag 1907-1949. Geraadpleegd via <http://www.dbnl.org/tekst/bie_005biog00_01/> [mei 2018]

Van Biema 1905-1906

Eduard van Biema, 'Nalezing van de stadsrekeningen van Amsterdam I-IV (1531 tot 1642)', *Oud Holland* 23 (1905), pp 150-162, 238-244; *Oud Holland* 24 (1906), pp 45-62, 109-128

Van Biema 1912

Eduard van Biema, 'Nalezing der tresoriers-rekeningen van 's-Gravenhage I-IV (1595-1648)', *Oud Holland* 30 (1912), pp 50-63, 106-120, 159-173, 223-239

Biemans 2011

Jos A.A.M. Biemans, 'Hollandse prenten voor een Engelse uitgave: vijf brieven van het drukkers- en uitgevershuis Blaeu aan William Blathwayt', in: Klaas van der Hoek & Sytze van der Veen (red.), *Papieren pracht uit de Amsterdamse Gouden Eeuw: geschenken van het Th.J. Steenbergen Fonds*. Amsterdam 2011, pp 233-241

Bierens de Haan 1875

D. Bierens de Haan, 'Geschiedenis en bibliographie: iets over de quadratuur van Simon van der Eycke en hare gevolgen', *Nieuw Archief voor Wiskunde* 1

(1875), pp 70-86, 206-211

Bierens de Haan 1878

D. Bierens de Haan, *Bouwstoffen voor de geschiedenis der wis- en natuurkundige wetenschappen in de Nederlanden*. [Amsterdam] 1878. Geraadpleegd via <http://www.dbnl.org/tekst/biero09bouwo1_01/> [mei 2018]

Bierens de Haan 1883

D. Bierens de Haan, *Bibliographie néerlandaise historique-scientifique des ouvrages importants dont les auteurs sont nés aux 16e, 17e et 18e siècles, sur les sciences mathématiques et physiques, avec leurs applications*. Rome 1883

Blaak 2004

Jeroen Blaak, *Geletterde levens: dagelijks lezen en schrijven in de vroegmoderne tijd in Nederland 1624-1770*. Hilversum 2004

Le Blanc 1854-1889

Ch. le Blanc, *Manuel de l'amateur d'estampes*. 4 dln. Parijs [1854-1889]

BLNP

D. Nauta e.a. (red.), *Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlands protestantisme*. Kampen 1978-2006. Geraadpleegd via <<http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/blnp/>> [mei 2018]

Blonk & Van der Wijst 2000

Dirk Blonk & Joanna Blonk-van der W st, *Hollandia Comitatus: een kartobibliografie van Holland. 't Goy-Houten* 2000. Utrechtse historisch-kartografische studies 1

Bodel Nijenhuis 1845

J.T. Bodel Nyenhuis, *Over de Nederlandsche landmeters en kaartgraveurs, Floris Balthasar en zijne drie zonen: onbekend aan de levensbeschrijvers*. Z.pl. [1845]

De Bodt 1981

Saskia de Bodt, 'Het borduurwerkersambacht', in: I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. Delft 1981, dl 1, p. 156

Boekraad e.a. 2009

Cees Boekraad e.a., *Architectuurgids Delft*. Utrecht 2009

Boerma e.a. 2004

Nico Boerma, Aernout Borms, Alfons Thijs & Jo Thijssen, *Kinderprenten, volksprenten, centsprenten, schoolprenten: populaire grafiek in de Nederlanden 1650-1950*. Met enkele bijdragen van Philip Breuker en Pascal Lefèvre. Nijmegen 2014

Boers 2012

Marion Boers, *De Noord-Nederlandse kunsthandel in de eerste helft van de zeventiende eeuw*. Hilversum 2012. Zeven Provinciën Reeks 31

Bolten 1985

Jaap Bolten, *Method and Practice: Dutch and Flemish Drawing Books 1600-1750*. Stuttgart 1985

Bögels 1992

T.S.J.G. Bögels, *Govert Basson: Printer, Bookseller, Publisher: Leiden 1612-1630*. Nieuwkoop 1992. Bibliotheca Bibliographica Neerlandica 29

Van Boheemen & Van der Heijden 1981a

F.C. van Boheemen & Th.C.J. van der Heijden, 'Delft, centrum van schrijfmesters', in: I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. Delft 1981, dl 1, pp 241-242

Van Boheemen & Van der Heijden 1981b

F.C. van Boheemen & Th.C.J. van der Heijden, 'Literatuur en toneel te Delft (1572-1667)', in: I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. Delft 1981, dl 1, pp 242-252

Van Boheemen & Van der Heijden 1982

F.C. van Boheemen & Th.C.J. van der Heijden, *De Delftse rederkers 'Wy rapen gheneucht'*. Amsterdam 1982. Serie-uitgave van het Genootschap Delfia Batavorum 9

Van Boheemen & Van der Heijden 1999a

F.C. van Boheemen & Th.C.J. van der Heijden, *Met minnen versaemt: de Hollandse rederijders vanaf de middeleeuwen tot het begin van de achttiende eeuw. Bronnen en bronnenstudies*. Delft 1999

Van Boheemen & Van der Heijden 1999b

F.C. van Boheemen & Th.C.J. van der Heijden, *Retoricaal memoriaal: bronnen voor de geschiedenis van de Hollandse rederijderskamers van de middeleeuwen tot het begin van de achttiende eeuw*. Delft 1999

Van den Boogaart 1999

Jan Huygen van Linschoten and the Moral Map of Asia: the Plates and Text of the 'Itinerario' and 'Icones, habitus gestusque Indorum ac Lusitanorum per Indiam viventium'. Met een inleidende studie van Ernst van den Boogaart. Londen 1999

Boon 1958

K.G. Boon, 'De Passe's prent van koningin Elisabeth I', *Bulletin van het*

Rijksmuseum 6, nr 1 (1958), pp 3-9

De Booy 1977

Engelina Petronella de Booy, *De weldaet der scholen: het plattelandsonderwijs in de provincie Utrecht van 1580 tot het begin der 19de eeuw*. [Haarlem] 1977. Stichtse historische reeks 3

Van Bork & Verkruijsse 1985

G.J. van Bork & P.J. Verkruijsse (red.), *De Nederlandse en Vlaamse auteurs van middeleeuwen tot heden met inbegrip van de Friese auteurs*. Weesp 1985. Geraadpleegd via <http://www.dbnl.org/tekst/borkooinede01_01/> [mei 2018]

Bos & De Haag 1996

Elly Bos & Maartje de Haag (red.), *Het rijk van Neptunus: maritieme prentkunst rond de Gouden Eeuw*, tent. cat. Rotterdam, Maritiem Museum, 1996-1997. Rotterdam 1996

Bostoën e.a. 2001

Karel Bostoën, Elmer Kolfin & P.J. Smith (red.), *Tweeling eener dragt: woord en beeld in de Nederlanden (1500-1750)*. Hilversum 2001

Bouman & Vriesema 1978

José Bouman & Paul Vriesema, 'Harmen Janszoon Muller, printer and publisher in Amsterdam, c. 1538-1617', *Quaerendo* 8, nr 3 (1978), pp 221-259

Bouwman e.a. 2008

André Bouwman, Berry Dongelmans, Paul Hoftijzer, Ed van der Vlist & Christiaan Vogelaar, *Stad van boeken: handschrift en druk in Leiden 1260-2000*, uitgave bij tent. Leiden, Museum de Lakenhal, 2008. Leiden 2008

Bowen 1996

Karel L. Bowen, 'De productie en illustratie van liturgische werken uitgegeven door de Moretussen', in: D. Imhof (red.), *De boekillustratie ten tijde van de Moretussen*, tent. cat. Antwerpen, Museum Plantin-Moretus en het Stedelijk Prentenkabinet, 1996-1997. Antwerpen 1996, pp 37-51

Bowen 1997

Karen Lee Bowen, *Christopher Plantin's Books of Hours: Illustration and Production*. Nieuwkoop 1997. Bibliotheca Bibliographica Neerlandica 32

Bowen 2003

Karel L. Bowen, 'Illustrating Books with Engravings: Plantin's Working Practices Revealed', *Print Quarterly* 20, nr 1 (2003), pp 3-23

Bowen 2009

Karel L. Bowen, 'Workshop Practices in Antwerp: the Galles', *Print Quarterly* 26, nr 2 (2009), pp 123-142

Bowen & Imhof 2008

Karen L. Bowen & Dirk Imhof, *Christopher Plantin and Engraved Book Illustrations in Sixteenth-Century Europe*. Cambridge 2008

Bowers 1964

Fredson Bowers, *Bibliography and Textual Criticism*. Oxford 1964. Lyell lectures 1959

Brakensiek 2003

Stephan Brakensiek, *Vom 'Theatrum mundi' zum 'Cabinet des Estampes': das Sammeln von Druckgraphik in Deutschland 1565-1821*. Hildesheim 2003. Studien zur Kunstgeschichte 150

Bredius 1880-1882

Abr. Bredius, 'Mededeelingen uit het Haagsche Gemeente-Archief: de boeken van het oude St Lucasgilde te 's-Gravenhage', in: F.D.O. Obreen, *Archief voor Nederlandsche kunstgeschiedenis* 3 (1880-1881), pp 255-298 en *Archief* 4 (1881-1882), pp 1-44

Bredius 1881-1882

Abr. Bredius, 'De boeken der Haagsche 'Schilders-Confrerye' (met facsimile)', in: F.D.O. Obreen, *Archief voor Nederlandsche kunstgeschiedenis* 4 (1881-1882), pp 45-221

Bredius 1882-1883

A. Bredius, 'De boeken van het Leidsche St. Lucasgilde', in: F.D.O. Obreen, *Archief voor Nederlandsche kunstgeschiedenis* 5 (1882-1883), pp 172-259

Bredius 1888-1890a

A. Bredius, 'Een en ander over den plaatsnijder Andries Jacobsz Stock', in: F.D.O. Obreen, *Archief voor Nederlandsche Kunstgeschiedenis* 7 (1888-1890), pp 114-117

Bredius 1888-1890b

A. Bredius, 'Varia: losse aantekeningen over Amsterdamsche plaatsnijders', in: F.D.O. Obreen, *Archief voor Nederlandsche Kunstgeschiedenis* 7 (1888-1890), pp 316-335

Bredius 1892

A. Bredius, 'De Delftsche schilders Jan Willemsz Decker en Willem Jansz. Decker', *Oud Holland* 10 (1892), pp 193-196

Bredius 1915-1922

A. Bredius, *Künstler-Inventare: Urkunden zur Geschichte der holländischen Kunst des XVIten, XVIIten und XVIIIten Jahrhunderts*. 8 dln. Den Haag 1915-1922. *Quellenstudien zur Holländische Kunstgeschichte* 5-7, 10-14

Breugelmans 2003

R. Breugelmans, *Fac et Spera: Joannes Maire Publisher, Printer and Bookseller in Leiden 1603-1657: a Bibliography of his Publications*. 't Goy-Houten 2003. *Bibliotheca Bibliographica Neerlandica* 39

Briels 1974

J.G.C.A. Briels, *Zuidnederlandse boekdruckers en boekverkopers in de Republiek der Verenigde Nederlanden omstreeks 1570-1630: een bijdrage tot de kennis van de geschiedenis van het boek*. Nieuwkoop 1974. *Bibliotheca Bibliographica Neerlandica* 6

Briels 1997

Jan Briels, *Vlaamse schilders en de dageraad van Hollands Gouden Eeuw, 1585-1630*. Antwerpen 1997

Briggs & Burke 2002

Asa Briggs & Peter Burke, *A Social History of the Media: from Gutenberg to the Internet*. Oxford 2002. Ook in het Nederlands verschenen onder de titel *Sociale geschiedenis van de media: van boekdrukkunst tot internet*. Amsterdam 2003

Van den Brink 1989

Paul van den Brink, 'Productie, distributie en gebruik van kaarten en atlassen', in: Paul van den Brink & Jan Werner (red.), *Gesneden en gedrukt in de kalverstraat: de kaarten en atlassendrukkerij in Amsterdam tot in de 19e eeuw*. Utrecht 1989, pp 46-57

Van den Brink & Werner 1989

Paul van den Brink & Jan Werner, 'Wat boden de Amsterdamse kaartuitgevers?', in: Paul van den Brink & Jan Werner (red.), *Gesneden en gedrukt in de kalverstraat: de kaarten en atlassendrukkerij in Amsterdam tot in de 19e eeuw*. Utrecht 1989, pp 58-73

Brouwer 1940

J.H. Brouwer, *Jan Jansz. Starter*. Assen 1940. Teksten en studiën 4

Brouwer 1994

Han Brouwer, 'De vele geschiedenissen van het boek: bij wijze van inleiding', *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis* 1 (1994), pp 7-24

Brouwer 1996

Han Brouwer, 'Een min of meer onweerstaanbare passie voor boeken: een

inleiding', in: Theo Bijvoet (red.), *Bladeren in andermans hoofd. Over lezers en leescultuur*. Nijmegen 1996, pp 9-24

Brummel 1968

L. Brummel, 'A Remarkable Copy of Emanuel van Meteren's Memorien', in: S. Van der Woude (red.), *Studia bibliographica in honorem Herman de La Fontaine Verwey*. Amsterdam [1968], pp 26-35

Brummel 1972

L. Brummel, *Twee ballingen 's lands tijdens onze opstand tegen Spanje: Hugo Blotius (1534-1608) en Emanuel van Meteren (1535-1612)*. Den Haag 1972

Brummel 1975

L. Brummel, 'A manuscript of Van Meteren's Historie', *Quaerendo* 5, nr 3 (1975), pp 246-262

Brummel 1981

L. Brummel, 'Emanuel van Meteren als historicus', in: P.A.M. Geurts & A.E.M. Janssen (red.), *Geschiedschrijving in Nederland: studies over de historiografie van de Nieuwe Tijd*. Den Haag 1981, dl 1, pp 1-18

De Bruyn 1999

E. de Bruyn, 'De uil als spiegelbeeld: over uilsymboliek in de laatmiddeleeuwse iconografie', in: Jozef Janssens (red.), *Uilenspiegel: de wereld op zijn kop*. Leuven 1999, pp 59-86

BT

Elly Cockx-Indestege, Geneviève Glorieux & Bart Op de Beeck, *Belgica Typographica 1541-1600: catalogus librorum impressorum ab anno MDXLI ad annum MDC in regionibus quae nunc Regni Belgarum partes sunt*. 4 dln. Nieuwkoop 1968-1994. Nationaal Centrum voor de Archeologie en de Geschiedenis van het Boek 2

Van Bueren 1993

Geertruida van Bueren, *Tot lof van Haarlem: het beleid van de stad Haarlem ten aanzien van de kunstwerken uit de geconfisqueerde geestelijke instellingen*. Academisch proefschrift Universiteit van Amsterdam. Hilversum 1993. Amsterdamse historische reeks, Grote serie 17

Buijnsters-Smets 2012

Leontine Buijnsters-Smets, *Straatverkopers in beeld: tekeningen en prenten van Nederlandse kunstenaars circa 1540-1850*. Nijmegen 2012

Buijssen 1998

Edwin Buijssen (red.), *Haagse schilders in de Gouden Eeuw: het Hoogsteder Lexicon van alle schilders werkzaam in Den Haag 1600-1700*. Den Haag/Zwolle 1998

Buisman 1960

M. Buisman J.Fzn, *Populaire prozaschrijvers van 1600 tot 1815: romans, novellen, verhalen, levensbeschrijvingen, arcadia's, sprookjes*. Amsterdam [1960]. Geraadpleegd via <http://www.dbnl.org/tekst/buis006popuo1_01/> [mei 2018]

Buitendijk 1952

W.J.C. Buitendijk, 'Het zedelijk en godsdienstig leven van J.J. Starter', *Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde* 69-70 (1952), pp 105-146

Bujanda e.a. 1994

J.M. Bujanda e.a., *Index de Rome 1590, 1593, 1596: avec études index de Parme 1580 et Munich 1582*. Sherbrooke/Genève 1994. Index des livres interdits 9

Bulletin Rijksmuseum 1981

'Keuze uit de Aanwinsten', *Bulletin Van Het Rijksmuseum* 29, nr 1 (1981), pp 30-55

Bulletin Rijksmuseum 1991

'Keuze uit de Aanwinsten', *Bulletin Van Het Rijksmuseum* 39, nr 3 (1991), pp 298-335

Burger 1929

C.P. Burger Jr, 'Het Caert-thresoor', *Het Boek* 18 (1929), pp 289-304, 321-344

Burger 1931

C.P. Burger Jr, 'De Amsterdamsche uitgever Cornelis Claesz (1578-1609)', *De Gulden Passer* 9, nr 2 (1931) pp 58-68

Burgers 1988

Jacqueline Burgers, *In de vier winden: de prentuitgeverij van Hieronymus Cock*, tent. cat. Rotterdam, Museum Boymans-Van Beuningen, 1988. Rotterdam 1988

Caignie & Dumortier 2009

Frans Caignie & Claire Dumortier, 'Historische personages uit de Nederlanden op tegels in de collectie van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel', *Tegel* 37 (2009), pp 9-24

Caine 2010

Barbara Caine, *Biography and History*. Basingstoke 2010. Theory and History

Campanini 2011

Magda Campanini, 'Actualité et fabrication du tragique chez François de Rosset: les variantes des deux premières éditions des histoires tragiques', *Réforme, Humanisme, Renaissance* 73 (2011), pp 143-161

Campanini 2014

Magda Campanini, 'Les premières éditions des histoires tragiques de Rosset: un bilan bibliographique', in: Bruna Conconi (red.), *Les histoires tragiques de François de Rosset*. Bologna 2014, pp 281-313

Carhart 2016

George Carhart, *Frederick de Wit and the First Concise Reference Atlas*. Leiden/Boston 2016. *Explokart Studies on the history of cartography* 16

De Chalmot 1798-1800

J.A. de Chalmot, *Biographisch woordenboek der Nederlanden: bevattende de levensbeschrijvingen van voornamelijk staatsmannen, krygshelden, geleerden in allerlei vakken van wetenschappen, dichters, schilders en andere konstenaren*. 8 dln. Amsterdam 1798-1800

Clemens 1964

J.Th.W. Clemens, *Italiaans boeken in het Nederlands vertaald (tot 1800)*. Groningen 1964. *Studia litteraria Rheno-Traiectina* 8

Van der Coelen 1997

Peter van der Coelen, 'De Statenbijbel en de prentkunst: over een 'liefhebber' en een 'yverigh kerkelijk man'', *Transparent: tijdschrift van de Vereniging Christen-Historici* 8, nr 1 (1997), pp 30-36

Van der Coelen 1998a

Peter van der Coelen, *De Schrift verbeeld: oudtestamentische prenten uit Renaissance en Barok*. Nijmegen 1998. *Nijmeegse Kunsthistorische studies* 5

Van der Coelen 1998b

Peter van der Coelen (red.), *Everyday Life in Holland's Golden Age: the Complete Etchings by Adriaen van Ostade*, uitgave bij tent. Amsterdam (Museum het Rembrandthuis), 1988. Amsterdam 1998. *Studies in Dutch Graphic Art* 3

Van der Coelen & Lammertse 2015

Peter van der Coelen & Friso Lammertse (red.), *De ontdekking van het dagelijkse leven van Bosch tot Bruegel*, uitgave bij tent. Rotterdam, Museum Boijmans Van Beuningen, 2015-2016. Rotterdam 2015

Coetzee & Eysturlid 2013

Daniel Coetzee & Lee W. Eysturlid (red.), *Philosophers of War: the Evolution of History's Greatest Military Thinkers. Volume 1: the Ancient to Premodern World, 3000 BCE-1815CE*. Santa Barbara/Denver/Oxford 2013

Collijn 1915

Isak Collijn, *Magnus Gabriel de la Gardie's samling af äldre stadsvyer och historiska planscher I Kungl. Biblioteket*. Stockholm 1915

Coolhaas 1960-1985

W.Ph. Coolhaas (red.), *Generale missiven van gouverneurs-generaal en raden aan heren XVII der Verenigde Oostindische Compagnie*. 8 dln. Den Haag 1960-1985. Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie 104, 112, 125, 134, 150, 159, 164, 193. Geraadpleegd via <<http://resources.huygens.knaw.nl/vocgeneralemissiven>> [juli 2018]

Coomans 1992

H.E. Coomans, 'Schelpenverzamelingen', in: Ellinoor Bergvelt & Renée Kistemaker (red.), *De wereld binnen handbereik: Nederlandse kunst- en rariteitenverzamelingen, 1585-1735: catalogus*, tent. cat. Amsterdams Historisch Museum, 1992. Amsterdam/Zwolle 1992, pp 192-203

Coppens 1987

Christian Coppens, 'Stedfast I Hasten: the Louvain Printer Henrick van Ha(e)stens', *Quaerendo* 17, nr 3-4 (1987), pp 186-204

Cornelis & Filedt Kok 1998

Bart Cornelis & Jan Piet Filedt Kok, 'The Taste for Lucas van Leyden Prints', *Simiolus: Netherlands Quarterly for the History of Art* 26, nr 1-2 (1998), pp 18-86

Coron 1988

Antoine Coron, 'Jacques Auguste de Thou et sa bibliothèque', in: Claude Jolly (red.), *Histoire des bibliothèques françaises: les bibliothèques sous l'Ancien Régime 1530-1789*. Parijs 1988, pp 100-125

Croiset van Uchelen 1976

Anthony R.A. Croiset van Uchelen, 'Dutch Writing-Masters and the Prix de la Plume Couronnée', *Quaerendo* 6, nr 4 (1976), pp 319-346

Croiset van Uchelen 1984

Ton Croiset van Uchelen, *Deliciae: over de schr skunst van Jan van den Velde aan de hand van een inleiding op Van den Velde*. Haarlem 1984

Croiset van Uchelen 2005

Ton Croiset van Uchelen, *Vive la plume: schrijfmeesters en pennekunst in de Republiek*. Amsterdam 2005

Croiset van Uchelen 2009

Ton Croiset van Uchelen, 'Maria Strick, Schoolmistress and Calligrapher in Early Seventeenth-Century Holland', *Quaerendo* 39, nr 2 (2009), pp 83-132

Dackerman 2002

Susan Dackerman (red.), *Painted Print: the Revelation of Color in Northern Renaissance & Baroque Engravings, Etchings & Woodcuts*. Baltimore/University Park (PA) 2002

Dalmatius van Heel 1950

Pater Dalmatius van Heel, 'Marnix van St. Aldegonde, bestreden door de minderbroeder Willem van Spoelberch', *Bijdragen voor de geschiedenis van de provincie der minderbroeders in de Nederlanden* 6 (1950), pp 407-429

Van Dam 1991

Jan Daniël van Dam, *Gedateerd Delfts aardewerk / Dated Dutch Delftware*. Amsterdam/Zwolle 1991

Van Dam/Stapel 1927-1954

Pieter van Dam, *Beschryvinge van de Oostindische Compagnie [1639-1701]*. 4 dln in 7 bnd. Editie F.W. Stapel, het vierde deel C.W.Th. van Boetzelaer van Asperen en Dubbeldam. Den Haag 1927-1954. R ks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie 63, 68, 74, 76, 83, 87, 96. <<http://resources.huuygens.knaw.nl/vocesbeschrijvingvandam>> [juli 2018]

Darnton 1982

Robert Darnton, 'What is the History of Books', *Daedalus* III, nr 3 (1982), pp 65-83. Voor de Nederlandse vertaling zie 'Wat is de geschiedenis van het boek?', in: Robert Darnton, *De kus van Lamourette*. Amsterdam 1990, pp 103-124

Davidsohn 1973

C.M.R. Davidson, 'Het geslacht Kick: Breda, Delft, Amsterdam', *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie* 27 (1973), pp 44-65

Delen 1932

A.J.J. Delen, 'Christoffel Plantin als prentenhandelaar', *De Gulden Passer* 10, nr 1 (1932), pp 1-24

Van Delft 2008-2009

Marieke van Delft, 'Een onbekende editie van Emanuel van Meteren', *De Boekenwereld* 25, nr 3 (2008/09), pp 259-260

Van Delft 2009

Marieke van Delft, 'Een onbekende Latijnse editie van het werk van Emanuel van Meteren', in: E. Bloemsaat e.a. (red.), *Janboel: opstellen aangeboden aan Jan Bos bij de afronding van de Short-Title Catalogue, Netherlands*. Den Haag 2009, pp 133-139

Delp 2006

Ludwig Delp (red.), *Das Buch in der Informationsgesellschaft: ein Buchwissenschaftliches Symposium*. Wiesbaden 2006. Buchwissenschaftliche Beiträge 6

Delsaert 2001

Pierre Delsaert, *Suam quisque bibliothecam: boekhandel en particulier boekenbezit aan de oude Leuvense universiteit, 16de-18de eeuw*. Leuven 2001. Symbolae Facultatis Litterarum Lovaniensis, Series A, 27

Dern & Härting 2010

Alexandra Dern & Ursula Härting (red.), *Credo: Meisterwerke der Glaubenskunst*, uitgave bij tent. Mettingen (Museum Draiflessen) 2010-2011. Mettingen 2010

Desgraves 1960

Louis Desgraves, *Les Haultin 1571-1623*. Genève 1960. L'imprimerie a la Rochelle 2

Van Deursen 1998

A.Th. van Deursen, *Bavianen en slijkgeuzen: kerk en kerkvolk ten tijde van Maurits en Oldenbarnevelt*. Derde druk. Franeker 1998

Van Deursen 2000

A.Th. van Deursen, *Maurits van Nassau 1567-1625: de winnaar die faalde*. Amsterdam 2000

Deys e.a. 2001

Henk Deys, Mathieu Franssen, Vincent van Hezik, Fineke te Raai en Erik Walsmit, *Guicciardini Illustratus: de kaarten en prenten in Lodovico Guicciardini's Beschrijving van de Nederlanden*. 't Goy-Houten 2001. Utrechtse historisch-kartografische studies 2

Diccionario Biográfico Español

Gonzalo Anes y Álvarez de Castrillón e.a. (red.), *Diccionario Biográfico Español*. 50 dln. Madrid 2009-2013 <<http://dbe.rah.es/>> [mei 2018]

Dictionary of Art 1996

Jane Turner (red.), *The Dictionary of Art*. 34 dln. New York 1996

Dietz 2012

Feike Dietz, *Litteraire levensaders: internationale uitwisseling van woord, beeld en religie in de Republiek*. Hilversum 2012

Dietz 2013

Feike Dietz, 'Media Literate Catholics: Seeing, Reading and Writing in Early Modern Participatory Culture', *Authorship* 2, nr 2 (2013). <<http://www.authorship.ugent.be>> [juli 2018]

Dijstelberge 1994

Paul Dijstelberge, 'De cost en de baet: uitgeven en drukken in Amsterdam

rond 1600', in: J.W.J. Burgers e.a. (red.), *Gedrukt in Holland*. Speciaal nummer van *Holland* 26 (1994), pp 217-234

Dijstelberge 2007

Paul Dijstelberge, *De beer is los! Ursicula: een database van typografisch materiaal uit het eerste kwart van de zeventiende eeuw als instrument voor het identificeren van drukken*. Proefschrift Universiteit van Amsterdam, 2017

Van Dillen 1929-1974

J.G. van Dillen, *Bronnen tot de geschiedenis van het bedrijfsleven en het gildewezen van Amsterdam 1510-1672*. 3 dln. Den Haag 1929, 1933 en 1974. Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie 69, 78, 144. <<http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/gildewezen/>> [juli 2018]

Dixhoorn 2009

Arjan van Dixhoorn, *Lustige geesten: rederijkers in de Noordelijke Nederlanden (1480-1650)*. Amsterdam 2009

Dlugaiczkyk 2005

Martina Dlugaiczkyk, *Der Waffenstillstand (1609-1621) als Medienereignis: politische Bildpropaganda in den Niederlanden*. Münster 2005. *Niederlande-Studien* 39

Dotd van Flensburg 1841-1842

J.J. Dotd van Flensburg, 'Iets over het geschiedkundig werk van Emanuel van Meteren ook met betrekking tot de Utrechtsche zaken', *Tijdschrift voor geschiedenis, oudheden en statistiek van Utrecht* 7 (1841), pp 417-424 en *idem* 8 (1842), pp 202-213

Dotd van Flensburg 1842

J.J. Dotd van Flensburg, 'Jan Orlers en de geslachtsboon der graven van Nassau', *Tijdschrift voor geschiedenis, oudheden en statistiek van Utrecht* 8 (1842), pp 138-141

Dotd van Flensburg 1843

Dotd van Flensburg, 'Stads-kameraars-rekeningen, dienstbaar gemaakt aan de geschiedenis', *Archief voor kerkelijke en wereldsche geschiedenissen* 3 (1843), pp 203-327

Dotd van Flensburg 1846

J.J. Dotd van Flensburg, 'Resolutien der Generale Staten uit de XVII eeuw', *Archief voor kerkelijke en wereldsche geschiedenissen inzonderheid van Utrecht* 6 (1846), pp 349-394

Van Dohna 1898

Abraham van Dohna, 'Catalogus van de bibliotheek van Prins Maurits (1608)', in: W.G.C. Bijvanck e.a., *De Oranje-Nassau boekerij en de Oranje-penningen in*

de Koninklijke Bibliotheek en in het Koninklijk Penning-Kabinet te 's Gravenhage.
Haarlem 1898

Dolk 2010

W. Dolk, 'Een Leeuwarder boekhandelaar timmerde aan de weg: Dirck Alberts en het huis St. Jacobsstraat 13', *De Vrije Fries: jaarboek uitgegeven door het Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur en de Fryske Akademy* 90 (2010), pp 129-143

Donkersloot-De Vrij 1981

Ypke Marijke Donkersloot-De Vrij, *Topografische kaarten voor 1750: handgetekende en gedrukte kaarten, aanwezig in de Nederlandse archieven, toegelicht en beschreven.* Proefschrift Rijksuniversiteit Utrecht. Groningen 1981

Van Doorninck 1970

J.I. van Doorninck, *Vermomde en naamlooze schrijvers opgespoord op het gebied der Nederlandsche en Vlaamsche letteren. Deel 1: schuilnamen en naamletters.* Herdruk van de uitgave 1883. Amsterdam 1970

Dorotheum, Cat. 2010

Dorotheum: Meisterzeichnungen, Druckgraphik bis 1900, Aquarelle und Miniaturen. Donderdag, 4 November 2010. Palais Dorotheum. Parijs [2010]

Dozy 1888-1890

Ch.M. Dozy, 'Nalezing op F. Muller's catalogus van Nederlandsche Historieprenten', in: F.D.O. Obreen, *Archief voor Nederlandsche Kunstgeschiedenis* 7 (1888-1890), pp 1-63

Dronsberg 1830

C. Dronsberg, 'Over het muntwezen, voornamelijk over de wetten daaromtrent in Nederland gegeven [deel 4]', *De vriend des vaderlands* 4, nr 6 (1830), pp 444-472

Dubiez 1969

F.J. Dubiez, *Cornelis Anthoniszoon van Amsterdam: zijn leven en werken, ca 1507-1553.* Amsterdam 1969

Dumas 1991

Charles Dumas, *Haagse stadsgezichten 1550-1800: topografische schilderijen van het Haags Historisch Museum.* Zwolle 1991

Dwyer 1993

Eugene Dwyer, 'André Thevet and Fulvio Orsini: the Beginnings of the Modern Tradition of Classical Portrait Iconography in France', *The Art Bulletin* 75, nr 3 (1993), pp 467-480

Van Eeghen 1960-1978

I.H. van Eeghen, *De Amsterdamse boekhandel, 1680-1725*. 5 dln. Amsterdam 1960-1978. Publicaties van de Gemeentelijke Archiefdienst van Amsterdam

Van Eeghen 1965

I.H. van Eeghen, 'Het boek-, en kunstverkopers-, nevens boek-, kaart en plaatdrukkers- en boekbindersgilde', in: I.H. van Eeghen, *De gilden: theorie en praktijk*. Bussum 1965, pp 100-130. Fibulareeks 5

Van Eeghen 1969

I.H. Van Eeghen, 'Het Amsterdamse Sint Lucasgilde in de 17de eeuw', *Jaarboek van het Genootschap Amstelodamum* 61 (1969), pp 65-102

Van Eeghen & Van der Kellen 1905-1906

P. van Eeghen & J.Ph. Van der Kellen, *Het werk van Jan en Casper Luyken*. 2 dln. Amsterdam 1905-1906

Eekhof 1921

A. Eekhof, *De theologische faculteit te Leiden in de 17e eeuw*. Utrecht 1921

Egmond 2012

Florike Egmond, 'Trefpunt van kennis: Clusius en de plantliefhebbers in Leiden', in: Esther van Gelder (red.), *Bloeiende kennis: groene ontdekkingen in de Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Leiden, Museum Boerhaave, 2012-2013. Hilversum 2012, pp 10-22

Eijffinger 1978

A.C. Eijffinger, 'Prent en punt dicht (Grotius' Maurits-Epigrammen)', *Oud Holland* 92, nr 3 (1978), pp 161-201

Eijffinger 1979

A.C. Eijffinger, 'Zin en beeld: enige kanttekeningen bij twee historieprenten', *Oud Holland* 93, nr 4 (1979), pp 251-269

Eijffinger 1980a

Arthur Eijffinger, 'De geslachtsboom van Nassau van 1601', *Oud Holland* 94, nr 2 (1980), pp 88-111

Eijffinger 1980b

Arthur Eijffinger, 'Het handschrift Papenbroeck 10: een merkwaardig kladhandschrift van Hugo de Groot (1583-1645)', *Lias* 7 (1980), pp 93-140

Eijffinger 1981a

Arthur Clement Guillaume Marie Eyffinger, *Grotius Poeta, aspecten van Hugo Grotius' dichterschap*. Proefschrift Universiteit van Amsterdam. Z.pl. 1981

Eijffinger 1981b

A. Eyffinger, 'Iets over Grotius' vroegste betrekkingen tot de Oranjes', *Jaarboek Vereniging Oranje Nassau Museum* 1981, pp 5-51

Ekkart 1974a

R.E.O. Ekkart, 'Een Leidse loterijkaart uit de 16de eeuw', *Leids Jaarboekje* 66 (1974), pp 112-122

Ekkart 1974b

R.E.O. Ekkart, 'Leidse schilders, tekenaars en graveurs uit de tweede helft van de 16e en het begin van de 17de eeuw', *Leids Jaarboekje* 66 (1974), pp 171-196

Ekkart 1975

R.E.O. Ekkart, 'Enkele voorbeelden van graveursbedrog', *De Vrije Fries: jaarboek uitgegeven door het Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur en de Fryske Akademy* 55 (1975), pp 25-31

Ekkart 1976

R.E.O. Ekkart e.a., *Geschildert tot Leyden anno 1626*, tent. cat. Leiden, Stedelijk Museum de Lakenhal, 1976-1977. Leiden 1976

Enschedé 1904

J.W. Enschedé, 'Aantekeningen over de boekverkoper Colijn en Colom', *Amsterdamsch jaarboekje* (1904), pp 42-61

Ett 1975

Henri A. Ett, *Het Delftse grachtenboek*. Delft [1975]

Ex & Scholten 2001

Nicole Ex & Frits Scholten, *De Prins en De Keyser: restauratie en geschiedenis van het grafmonument voor Willem van Oranje*. Bussum 2001

Fagel 2011

Raymond Fagel, *Kapitein Julián: de Spaanse held van de Nederlandse Opstand*. Hilversum 2011. Zeven Provinciënreeks 30

Falkenburg e.a. 1993

Reindert Falkenburg, Jan Piet Filedt Kok & Huigen Leeftang (red.), *Goltzius Studies: Hendrick Goltzius (1558-1617)*, *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 42-43 (1991-1992). Zwolle 1993

Faulstich 2004

Werner Faulstich, *Medienwissenschaft*. Paderborn 2004

FB

Andrew Pettegree, Malcolm Walsby & Alexander Wilkinson (red.), *French*

Vernacular Books: Books Published in the French Language Before 1601 / Livres vernaculaires français: livres imprimés en français avant 1601. 2 dln. Leiden/Boston 2007

Filedt Kok 1990

Jan Piet Filedt Kok, 'Jacques de Gheyn II: Engraver, Designer and Publisher I-II', *Print Quarterly* 7, nr 3 (1990), pp 248-281 en *Print Quarterly* 7, nr 4 (1990), pp 371-396

Filedt Kok 1993

Jan Piet Filedt Kok, 'Hendrick Goltzius: Engraver, Designer and Publisher, 1582-1600', in: Reindert Falkenburg, Jan Piet Filedt Kok & Huigen Leefflang (red.), *Goltzius Studies: Hendrick Goltzius (1558-1617)*, Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek 42-43 (1991-1992). Zwolle 1993, pp 159-218

Filedt Kok e.a. 1994-1995

Jan Piet Filedt Kok e.a., 'Jan Harmensz. Muller as Printmaker I-III', *Print Quarterly* 11, nr 3 (1994), pp 223-264, *Print Quarterly* 11, nr 4 (1994), pp 351-378 en *Print Quarterly* 12, nr 1 (1995), pp 3-29

Finkelstein & McCleery 2013

David Finkelstein & Alistair McCleery, *An Introduction to Book History*. Tweede druk. Londen/New York 2013

FM

F. Muller, *De Nederlandsche geschiedenis in platen: beredeneerde beschrijving van Nederlandsche historieplaten, zinneprenten en historische kaarten*. 4 dln. Amsterdam 1863-1882

FM-p

F. Muller, *Beschrijvende catalogus van 7000 portretten, van Nederlanders, en van buitenlanders, tot Nederland in betrekking staande*. Amsterdam 1853

Folmer-von Oven & Schrier 2012

Thera Folmer-von Oven & Irene Schrier, 'Prenten naar Anthony van Dyck: enkele bijzondere exemplaren onder de loep genomen', *Delineavit et Sculpsit* 35 (2012), pp 10-25

Fonds Français XVI

André Linzeler & Jean Adhémar, *Inventaire du fonds français: graveurs du seizième siècle*. 2 dln. Herdruk Parijs 1932-1938. Paris 1967-1971

De la Fontaine Verwey 1963

Herman de La Fontaine Verwey, *Meester Harman Schinckel: een Delftse boekdrukker van de 16e eeuw*. Rotterdam [1963]. Oud Delft 3

De La Fontaine Verwey 1976a

H. de la Fontaine Verwey, 'De Gouden eeuw van de Nederlandse boekillustratie, 1600-1635', in: H. de la Fontaine Verwey, *Uit de wereld van het boek II: drukkers, liefhebbers en piraten in de zeventiende eeuw*. Amsterdam 1976, pp 49-71

De La Fontaine Verwey 1976b

H. de la Fontaine Verwey, 'De Nederlandse drukkers en de Bijbel', in: H. de la Fontaine Verwey, *Uit de wereld van het boek II: drukkers, liefhebbers en piraten in de zeventiende eeuw*, pp 77-102

Forrer 2006

Kuniko Forrer, 'Drie ordonnanties van het Utrechtse boekdrukkers- en boekverkopersgilde: een bijdrage tot de geschiedenis van de Utrechtse boekhandel in de zeventiende eeuw', *Jaarboek Oud-Utrecht* 2006, pp 84-120

Forum, Cat. 2002

Catalogue 107: on the Threshold of Modern Times: over 500 Rare Books, Prints, Manuscripts, Drawings and a Painting, ca. 1600-1850. Antiquariaat Forum, 't Goy-Houten [2002]

Franken 1872

D. Franken Dz., *L'oeuvre de Willem Jacobszoon Delff*. Amsterdam 1872

Franken 1878

D. Franken Dz., *Adriaen van de Venne*. Amsterdam 1878

Franken 1881

D. Franken Dz., *L'oeuvre gravé des Van de Passe*. Amsterdam 1881

Frederiks & Van den Branden 1888-1891

J.G. Frederiks & F.Jos. van den Branden, *Biographisch woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche letterkunde*. Tweede, omgewerkte druk. Amsterdam 1888-1891. Geraadpleegd via <https://www.dbnl.org/tekst/brano38biog01_01/> [nov. 2018]

Freedberg 1980

David Freedberg, *Dutch Landscape Prints of the Seventeenth Century*. Londen 1980. British Museum Prints and Drawings Series

Fruin 1866

R. Fruin, 'Over de verschillende uitgaven van Emanuel van Meteren's Historiën', *Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde (tweede reeks)* 4 (1866), pp 83-98

Fruin 1875

R. Fruin, 'Van Meteren vrij gepleit van een onvergefelijke[!] dwaling', *Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde (tweede reeks)* 8 (1875), pp 204-206

Fruin 1888

R. Fruin, 'Over het ontstaan en de eerste hoogduitsche uitgaven van Emanuel van Meteren's Historien', *Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde (derde reeks)* 4 (1888), pp 417-429

Fruin 1903

R. Fruin, 'De Historiën van Emanuel van Meteren', in: P.J. Blok, P.L. Muller & S. Muller (red.), *Robert Fruin's Verspreide geschriften* 7 (1903), pp 383-410

Fuhring 2004

P. Fuhring, *Ornament Prints in the Rijksmuseum in the Seventeenth century*. 3 dln. Amsterdam/Rotterdam 2004. *Studies in Prints and Printmaking* 5

Gaskell 1972

Philip Gaskell, *A New Introduction to Bibliography*. New York 1972

Gaskell 2004

Roger Gaskell, 'Printing House and Engraving Shop: a Mysterious Collaboration', *The Bookcollector* 53, nr 2 (2004), pp 213-251

Gat 2016

Azar Gat, 'Premodern Nations, National Identities, National Sentiments and National Solidarity', in: Lotte Jensen (red.), *The Roots of Nationalism: National Identity Formation in Early Modern Europe 1600-1815*, pp 31-45

Gaudio 2017

Michael Gaudio, *The Bible and the Printed Image in Early Modern England: Little Gidding and the Pursuit of Scriptural Harmony*. New York 2017. *Visual Culture in Early Modernity*

Geevers 2014

Liesbeth Geevers, 'Prinselijke stadhouders: de titulatuur van Maurits van Nassau en de informele erfelijkheid van het stadhouderschap in de Republiek', in: Michiel van Groesen, Judith Pollman & Hans Cools (red.), *Het gelijk van de Gouden Eeuw*. Hilversum 2014, pp 17-31

Van Gelder & Van der Veen 1999

Roelof van Gelder & Jaap van der Veen, 'Verzamelen in Rembrandts tijd: kunst en curiosa in de zeventiende eeuw', in: Bob van den Boogert (red.), *Rembrandts schatkamer*, tent. cat. Amsterdam, Museum het Rembrandthuis, 1999-2000. Zwolle 1999, pp 11-31

Gerritsen 2000

Johan Gerritsen, 'Emanuel van Meteren's Commentariën and STC', *Quaerendo* 30, nr 1 (2000), pp 35-50

Gibson 2000

Walter S. Gibson, *Pleasant Places: the Rustic Landscape from Bruegel to Ruisdael*. Berkeley/Los Angeles/Londen 2000

Giesecke 1991

Michael Giesecke, *Der Buchdruck in der frühen Neuzeit: eine historische Fallstudie über die Durchsetzung neuer Informations und Kommunikationstechnologien*. Frankfurt am Main 1991

Giesecke 1992

M. Giesecke, 'Buchwissenschaft als Medien- und Informationswissenschaft', *Buchhandelsgeschichte: Beilage zum Börsenblatt des Deutschen Buchhandels* 75 (1992), pp 97-107

Gilbert 1919

Allan H. Gilbert, 'Pierre Davity: His 'Geography' and its Use by Milton', *Geographical Review* 7, nr 5 (1919), pp 322-338

Gilmont 1981

Jean-François Gilmont, *Bibliographie des éditions de Jean Crespin, 1550-1572*. 2 dln. Verviers 1981. Livre-idées-société (Série in 8) 2

Gilmont 1986

Jean-François Gilmont, 'Premières éditions des ouvrages historiques de La Place et de Popelinière', *Revue française d'histoire du livre* 50 (1986), pp 119-152

Globe 1985

Alexander Globe, *Peter Stent, London Printseller: circa 1642-1665; being a Catalogue Raisonné of his Engraved Prints and Books with an Historical and Bibliographical Introduction*. Vancouver 1985

Gnirrep e.a. 1997

W.K. Gnirrip, J.P. Gumbert & J.A. Szirmai, *Kneep en binding: een terminologie voor de beschrijving van de constructies van oude boekbanden*. Den Haag 1997

Goedings 1989

Truusje Goedings, 'Kaartkleurders en de technische aspecten van het kleuren in de zestiende en zeventiende eeuw', in: J.F. Heijbroek & Marijn Schapelhouman (red.), *Kunst in kaart: decoratieve aspecten van de cartografie*, tent. cat. Amsterdam, Rijksprentenkabinet, Rijksmuseum. Utrecht 1989, pp 95-130

Goedings 1995

Truusje Goedings, 'Ingekleurde prenten en boeken', in: J.F. Heijbroek (red.), *Voor Nederland bewaard: de verzamelingen van het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap in het Rijksmuseum*. Leiden 1995. Leids Kunsthistorisch Jaarboek 10

Goedings 2008

Truusje Goedings, 'Kunst- en kaartafzeters: gekleurde prenten en kaarten', in: Henk van Nierop e.a. (red.), *Romeyn de Hooghe: de verbeelding van de late Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Amsterdam, Bijzondere Collectie van de Universiteit van Amsterdam en Allard Pierson Museum, 2008-2009. Zwolle 2008, pp 204-221

Goedings 2015

Truusje Goedings, *Afsetters en meester-afsetters: de kunst van het kleuren 1480-1720*, uitgave bij tent. Amsterdam, Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam, 2015. Amsterdam 2015

Goudappel 1977

C.D. Goudappel, 'Huizennamen op de Wijnhaven', in: C.D. Goudappel, *Delftse historische sprokkelingen: grepen uit de geschiedenis van Delft en omstreken*. Delft 1977, pp 46-54

Goudappel 1981

C.D. Goudappel, 'Het kerkelijk leven van de gereformeerden', in: I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. Delft 1981, dl 1, pp 102-107

Gout & Verschuyl 1989

M. Gout & M.A. Verschuyl, *Nieuwe Kerk Delft en grafmonument van Willem van Oranje*. Delft 1989

Van Gouthoeven/Smit 2017

Wouter van Gouthoeven, *Amicorum omnia sunt communia: de 34 brieven van Wouter van Gouthoeven aan Buchelius*. Editie en beschrijving door Kees Smit. Utrecht 2017. Geraadpleegd via <<https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/348281>> [mei 2018]

Grande 2002

Nathalie Grande, *Le roman au XVIIe siècle: l'exploration du genre*. Rosny 2002

Grebe 2015

Anja Grebe, 'Dürer in Chiaroscuro: Early Modern Graphic Aesthetics and the Posthumous Production of Colour Prints', in: Ad Stijnman & Elizabeth Savage (red.), *Printing Colour 1400-1700. History, Techniques, Functions and Receptions*. Leiden 2015, pp 171-179

Greenspan & Rose 1998

Ezra Greenspan, Jonathan Rose, 'An Introduction to Book History', *Book History* 1 (1998), pp ix-xi

Greg 1914

W.W. Greg, 'What is Bibliography', *Transactions of the Bibliographic Society* 12 (1914), pp 39-53

Van Grieken e.a. 2013

Joris van Grieken, Ger Luijten & Jan van der Stock (red.), *Hieronymus Cock: the Renaissance in Print*, tent. cat. Museum Leuven en Parijs, Institut Néerlandais, 2013. New Haven/Londen 2013

Griffiths 1994

A. Griffiths, 'Print Collecting in Rome, Paris, and London in the Early Eighteenth Century', *Harvard University Art Museums Bulletin* 2 (1994), pp 37-59

Griffiths 1996

Antony Griffiths, *Prints and Printmaking: an Introduction to the History and Techniques*. Tweede druk. Londen 1996

Griffiths 1998

Antony Griffiths, *The Print in Stuart Britain, 1603-1689*. Londen 1998

Griffiths 2004

Antony Griffiths, *Prints for Books: Book Illustration in France 1760-1800*. Londen 2004

Griffiths 2014

Antony Griffiths, 'Upside Down Printing', *Print Quarterly* 31, nr 3 (2014), p. 324

Griffiths 2016

Antony Griffiths, *The Print before Photography: an Introduction to European Printmaking 1550-1820*. Londen 2016

Grivel 1986

Marianne Grivel, *La commerce de l'estampe à Paris au XVIIe siècle*. Genève 1986

Groenendijk 2001

Leendert F. Groenendijk, 'Marnix' kindercatechismus', in: Henk Duits & Ton van Strien (red.), *Een intellectuele activist: studies over leven en werk van Philips van Marnix van Sint Aldegonde*. Hilversum 2001, pp 76-86

Groenendijk 2008

Pieter Groenendijk, *Beknopt biografisch lexicon van Zuid- en Noord-Nederlandse schilders, graveurs, glasschilders, tap twevers et cetera van ca. 1350 tot ca. 1720*. Utrecht 2008

Groenveld 1986

S. Groenveld, 'Het Mekka der schrijvers? Statencolleges en censuur in de zeventiende-eeuwse Republiek', in: H. Duits, A.J. Gelderblom & M.B. Smits-Veldt (red.), *Eer is het Lof des Deuchts*. Amsterdam 1986, pp 225-245

Groenveld 2007

S. Groenveld, 'Van opklimmend vorstenzoon tot neerstortende faëton: stadhouder Willem II (1626-1650) in beeld', in: Sabine Craft-Giepmans, Charles Dumas, Simon Groenveld & Elmer Kolfin (red.), *Stadhouders in beeld: beeldvorming van de stadhouders van Oranje-Nassau in contemporaine grafiek 1570-1700*, themanummer van het *Jaarboek Oranje-Nassau Museum* 2006. Rotterdam/Gronsveld 2007, pp 109-173

Van Groesen 2008

Michiel van Groesen, *The Representations of the Overseas World in the De Bry Collection of Voyages (1590-1634)*. Leiden 2008. Library of the Written Word 2, The Handpress World 2

De Groot 1981

A. de Groot, 'Het Stadhuis', in: I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. Delft 1981, dl 1, pp 40-51

De Groot 2006

Erlend de Groot, *The World of a Seventeenth-Century Book Collector*. 't Goy-Houten 2006. The Atlas Blaeu-Van der Hem of the Austrian National Library 7

De Groot/Molhuysen 1928

Hugo de Groot, *Briefwisseling van Hugo Grotius: deel 1*. Editie P.C. Molhuysen. Den Haag 1928

Grosshans 1980

Rainald Grosshans, *Maerten van Heemskerck: die Gemälde*. Berlijn 1980

Grothe 1884-1891

J.A. Grothe, *Archief voor de geschiedenis der oude Hollandsche zending*. 6 dln. Utrecht 1884-1891

Gruys & De Wolf 1989

J.A. Gruys & C. de Wolf, *Thesaurus 1473-1800: Nederlandse boekdrukkers*

en boekverkopers, met plaatsen en jaren van werkzaamheid. Nieuwkoop 1989.
Bibliotheca Bibliographica Neerlandica 28

Haag 1846-1859

Eug. Haag & Ém. Haag, *La France protestante: ou vies des protestants français qui se sont fait un nom dans l'histoire depuis les premiers temps de la réformation jusqu'à la reconnaissance du principe de la liberté des cultes par l'Assemblée nationale*. 10 dln. Parijs 1846-1859

Haak 1901

Sikko Popta Haak, *Paullus Merula 1558-1607*. Zutphen 1901

Haak & Veenendaal 1934-1967

S.P. Haak & A.J. Veenendaal, *Johan van Oldenbarnevelt: bescheiden betreffende zijn staatkundig beleid en zijn familie*. 3 dln. Den Haag 1934-1967. Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie, 80, 108, 121. Geraadpleegd via <<http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/oldenbarnevelt/>> [juli 2018]

Haitsma Mulier 1994

E.O.G. Haitsma Mulier, 'Woord en beeld: titelprenten van enkele Nederlandse historische werken uit de 17e en 18e eeuw', *Gedrukt in Holland*, themanummer van *Holland* 26, nr 4-5 (1994), pp 274-291

Haitsma Mulier & Van der Lem 1990

E.O.G. Haitsma Mulier & G.A.C. van der Lem, *Repertorium van geschiedschrijvers in Nederland 1500-1800*. Den Haag 1990

Hájos 1958

Elizabeth M. Hajós, 'The Concept of an Engravings Collection in the Year 1565: Quiccheberg, 'Inscriptiones vel Tituli Theatri Amplissimi'', *The Art Bulletin* 40 (1958), pp 151-156

Hajovsky 2009

Patrick Thomas Hajovsky, 'André Thevet's 'True' Portrait of Moctezuma and its European Legacy', *Word & Image* 25, nr 4 (2009), pp 335-352

Hall 2000

James Hall, *Iconografisch Handboek: onderwerpen, symbolen en motieven in de beeldende kunst*. Vertaald door Theo Veenhof. Onder redactie van en met aanvullingen van Ilja M. Veldman en Leendert D. Couprie. Vierde druk. Leiden 2000

Hameleers 1986

M.M.Th.L. Hameleers, 'De kaarten van Delfland en Schieland uit 1611 door Floris Balthasars', *Antiek* 20, nr 8 (1986), pp 435-443

Handleiding STCN 1988

Handleiding voor de medewerkers aan de STCN. Tweede herziene uitgave. Den Haag 1988

Harms 2007

R. Harms, 'Handel in letteren: de ambulante handel in actueel drukwerk in zeventiende-eeuws Amsterdam', *De Zeventiende Eeuw* 23, nr 2 (2007), pp 216-229

Harms e.a. 2013

Roeland Harms, Joad Raymond & Jeroen Salman, *Not Dead Things: the Dissemination of Popular Print in England and Wales, Italy, and the Low Countries, 1500-1820*. Leiden 2013. Library of the Written Word 30; The Handpress World 22

Harris 2010

Michael Harris, 'Printed Ephemera', in: Michael F. Suarez & H.R. Woudhuysen (red.), *The Oxford Companion to the Book*. 2 dln. Oxford 2010, dl 1, pp 120-129

Haskell 1993

Francis Haskell, *History and its Images: Art and the Interpretation of the Past*. New Haven/London 1993

Van Hasselt & Van Berge-Gerbaud 1985

Carlos van Hasselt & Maria van Berge-Gerbaud, *Le héraut du dix-septième siècle: dessins et gravures de Jacques de Gheyn II et III de la Fondation Custodia collection Frits Lugt, tent. cat.* Parijs, Institut Néerlandais, 1985. Parijs 1985

Häussermann 2008

Sabine Häussermann, *Die Bamberger Pfisterdrucke: frühe Inkunabelillustration und Medienwandel*. Berlin 2008. Neue Forschungen zur Deutschen Kunst 9

Haverkorn van Rijsewijk 1893

P. Haverkorn Van Rijsewijk, 'Jan Willemsz Decker', *Oud Holland* 11 (1893), pp 125-126

Heestermans e.a. 1980

Hans Heestermans, Piet van Sterkenburg & John van der Voort van der Kleij, *Erotisch woordenboek*. Herziene en vermeerderde uitgave. Utrecht 1980

Heijbroek 1984

J.F. Heijbroek, 'Twee tekeningen toegeschreven aan Salomon de Bray', *De Boekenwereld* 1, nr 1 (1984), pp 22-23

Heijbroek 2000

J.F. Heijbroek (red.), *Geschiedenis in beeld*, tent. cat. Amsterdam, Rijksprentenkabinet, Rijksmuseum; Dordrechts Museum en Rotterdam, Historisch Museum, 2000. Zwolle 2000

Van der Heijden 1986

H.A.M. van der Heyden, 'Emanuel van Meteren's History as Source for the Cartography of the Netherlands', *Quaerendo* 16, nr 1 (1986) pp 3-19

Van der Heijden 1998

H.A.M. van der Heijden, *Oude kaarten der Nederlanden, 1548-1794: historische beschouwing, kaartbeschrijving, afbeelding, commentaar / Old Maps of the Netherlands, 1548-1794: an Annotated and Illustrated Cartobibliography. Deel / Volume 1: 1548-1672*. Alphen aan den Rijn/Leuven 1998

Heijting 1989

W. Heijting, *De catechismi en confessies in de Nederlandse Reformatie tot 1596*. 2 dln. Nieuwkoop 1989. Bibliotheca Bibliographica Neerlandica 27

Heijting 2004

Willem Heijting, 'De oude en de nieuwe boekgeschiedenis', *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis* 11 (2004), pp 181-195

Heijting 2007

Willem Heijting, 'Het boek tussen de media: over kader en grondslagen van boekhistorisch onderzoek', *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis* 14 (2007), pp 91-110

Von Heinecken 1778-1790

Karl Heinrich von Heinecken, *Dictionnaire des artistes dont nous avons des estampes, avec une notice détaillée de leurs ouvrages gravés*. 4 dln. Niet verder vershenen. Leipzig 1778-1790

Hernad 1990

Beatrice Hernad, *Die Graphiksammlung des Humanisten Hartmann Schedel*, tent. cat. München, Bayerischen Staatsbibliothek, 1990. München 1990

Héroard/Foisil 1989

Jean Héroard, *Journal de Jean Héroard, médecin de Louis XIII*. Editie Madeleine Foissil. 2 dln. Parijs 1989

Herrin 2014

Amanda K. Herrin, 'Recycling and Reforming Origins: the Double Creation in Claes Jansz. Visscher's *Theatrum Biblicum* (1643)', in: Feike Dietz e.a. (red.), *Illustrated Religious Texts in the North of Europe, 1500-1800*. Farnham 2014, pp 183-204

Heuser 2010

Beatrice Heuser, *The Strategy Makers: Thoughts on War and Society from Machiavelli tot Clausewitz*. Santa Barbara/Denver/Oxford 2010

Hind 1952-1964

Arthur Mayger Hind, *Engraving in England in the Sixteenth and Seventeenth Centuries*. 3 dln. Cambridge 1952-1964

Hinterding 2006

Erik Hinterding, *Rembrandt as an Etcher: the Practice of Production and Distribution*. 3 dln. Ouderkerk aan den IJssel. Studies in Prints and Printmaking 6

Hinterding 2011

Erik Hinterding, 'The incomparable Reinbrand': Rembrandt als onafhankelijke printmaker in 17de-eeuws Amsterdam', in: E. Kolfin & J. van der Veen (red.), *Gedrukt tot Amsterdam: Amsterdamse prentmakers en -uitgevers in de Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Amsterdam, Museum Het Rembrandthuis, 2011. Zwolle/Amsterdam 2011, pp 165-199

Historische atlas van 's-Gravenhage

Historische atlas van 's-Gravenhage, Vereniging 'Die Haghe'. 5 afl. Den Haag 1915-1923

Van 't Hoff 1955

B. van 't Hoff, 'Grote stadspanorama's gegraveerd in Amsterdam sedert 1609', *Jaarboek Amstelodamum* 47 (1955), pp 81-131

Hoftijzer 1990

P.G. Hoftijzer, 'Nederlandse boekverkopersprivileges in de achttiende eeuw: kanttekeningen bij een inventarisatie', *Documentatieblad werkgroep 18e eeuw* 22, nr 2 (1990), pp 159-180

Hoftijzer 1990-1991

P.G. Hoftijzer, 'De 'belabbering' van het boekbedrijf: de Leidse Officina Raphelengiana, 1586-1619', *De Boekenwereld* 7 (1990-1991), pp 8-16

Hoftijzer 1993

Paul Hoftijzer, 'Nederlandse boekverkopersprivileges in de zeventiende en achttiende eeuw', *Jaarboek van het Nederlands Genootschap van Bibliofielen* 1 (1993), pp 49-62

Hoftijzer 1996

Paul Hoftijzer, 'De houding van de Moretussen en de van Ravelingens tegenover het Plantijnse erfgoed', *De Gulden Passer* 74 (1996), pp 41-58

Hoftijzer 2001

Paul Hoftijzer, 'Women in the Early Modern Dutch Book Trade', in: Suzan van Dijk (red.), *Writing the History of Women's Writing: Toward an International Approach*. Amsterdam 2001. Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen: Verhandelingen, afd. Letterkunde, Nieuwe Reeks 182

Hoftijzer 2010

Paul Hoftijzer, 'History of the Book in the Low Countries', in: Michael F. Suarez & H.R. Woudhuysen (red.), *The Oxford Companion to the Book*, 2 dln. Oxford 2010, dl 1, pp 212-221

Hoftijzer & Lankhorst 2000

P.G. Hoftijzer & O.S. Lankhorst, *Drukkers, boekverkopers en lezers in de Republiek: een historiografische en bibliografische handleiding*. Tweede, herziene en vermeerderde uitgave. Den Haag 2000. Nederlandse cultuur in Europese context 1; ijkpunt 1650 1

Hollstein Dutch

F.W.H. Hollstein, *Dutch and Flemish Etchings, Engravings and Woodcuts, ca 1450-1700*. Amsterdam 1949-ff

Hollstein Dutch, New

The New Hollstein. Dutch & Flemish Etchings, Engravings, and Woodcuts 1450-1700. Rotterdam 1993-ff

Hollstein German

F.W.H. Hollstein, *German Engravings, Etchings and Woodcuts, ca 1400-1700*. Amsterdam 1954-ff

Hollstein German, New

The New Hollstein. German Engravings, Etchings and Woodcuts, 1400-1700. Rotterdam 1996-ff

Van Hooijdonk 2014

Eva van Hooijdonk, 'News, Propaganda and Poetry: Language and Imagery in Hugo Grotius' Maurice Epigrams', in: Tom Deneire (red.), *Dynamics of Neo-Latin and the Vernacular*. Leiden/Boston 2014, pp 132-159

Hoorn-Groneman e.a. 1974

J.J.C. van Hoorn-Groneman e.a., *Het dier in de prentkunst, XVe-XVIIe eeuw*, tent. cat. Rotterdam, Museum Boijmans van Beuningen, 1974. [Rotterdam 1974]

Horst 2003

Daniel R. Horst, *De Opstand in zwart-wit: propagandaprenten uit de Nederlandse Opstand (1566-1584)*. Zutphen 2003

Van der Horst 2011

Koert van der Horst (red.), *The Atlas Blaeu-Van der Hem of the Austrian National Library: History of the Atlas and the Making of the Facsimile*. Houten 2011

Houtzager e.a. 1997

H.L. Houtzager e.a., *De kaart figuratief van Delft*. Rijswijk 1997

Huelsen 1921

Christian Huelsen, 'Das Speculum Romanae Magnificentiae des Antonio Lafreri', in: Ludw. Bertalot, Giulio Bertoni & Walt Bombe (red.), *Collectanea variae doctrinae Leoni S. Olschki*. München 1921, pp 121-171

Huisman 2009

Tim Huisman, *The Finger of God: Anatomical Practice in 17th Century Leiden*. Leiden 2009

Van Huisstede & Brandhorst 1999

P. van Huisstede & J.P.J. Brandhorst, *Dutch Printer's Devices 15th-17th Century: a Catalogue*. 3 dln. Nieuwkoop 1999

Van Hulzen 1995

A. van Hulzen, *De Grote Geus en het falende driemanschap*. Hilversum 1995

Husband 1995

Timothy B. Husband, *The Luminous Image: Painted Glass Roundels in the Lowlands, 1480-1560*. Met een introductie van Ilja M. Veldman en bijdragen van Ellen Konowitz en Zsuzsanna van Ruyven-Zeman, tent. cat. New York, The Metropolitan Museum, 1995. New York 1995

Huvenne & Van Hout 2004

Paul Huvenne, Nico van Hout e.a., *Copyright Rubens: Rubens en de grafiek*, tent. cat. Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten en Québec, Musée national des beaux-arts, 2004-2005. Amsterdam 2004

Huygens/Heesakkers 1994

Constantijn Huygens, *Mijn jeugd*. Vertaling en toelichting C.L. Heesakkers. Tweede druk. Amsterdam 1994. Griffioenreeks

Huygens/Leerintveld 2001

Constantijn Huygens, *Nederlandse gedichten 1614-1625*. Historisch-kritische uitgave verzorgd door Ad Leerintveld. Den Haag 2001. 2 dln. Monumenta Literaria Neerlandica XII, 1-2

Huygens/Ter Meer 2004

Constantijn Huygens, *Latijnse gedichten 1607-1620*. Editie Tineke L. ter Meer. Den Haag 2004. Monumenta Literaria Neerlandica XIV

Imhof 1996

D. Imhof (red.), *De boekillustratie ten tijde van de Moretussen*, tent. cat. Antwerpen, Museum Plantin-Moretus, 1996-1997. Antwerpen 1996. Publicaties van het Museum Plantin-Moretus en het Stedelijk Prentenkabinet 36

Imhof 2001

Dirk Imhof, 'Return my Woodblocks at Once: Dealings Between the Antwerp Publisher Balthasar Moretus and the London Bookseller Richard Whitacker in the Seventeenth Century', in: Lotte Hellinga e.a. (red.), *The Bookshop of the World: the Role of the Low Countries in the Book-Trade 1473-1941*. 't Goy-Houten 2001, pp 179-190

Imhof 2012

Dirk Imhof, 'De macht van de uitgever: de collectie botanische houtblokken van Plantijn', in: Esther van Gelder (red.), *Bloeiende kennis: groene ontdekkingen in de Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Leiden, Museum Boerhaave, 2012-2013. Hilversum 2012, pp 104-112

Imhof 2014

Dirk Imhof, *Jan Moretus and the Continuation of the Plantin Press: a Bibliography of the Works Published and Printed by Jan Moretus I in Antwerp (1589-1610)*. 2 dln. Leiden 2014. Bibliotheca Bibliographica Neerlandica (Series major) 3

Israel 2001

Jonathan I. Israel. *De Republiek, 1477-1806*. Vijfde druk. Franeker 2001

Itjeshorst 1912

J. Itjeshorst Jr, 'Jan Fruijtiers en zijn 'der Francoysen ende haerder nagebueren morghenwecker', *Annuaire der societas studiosorum reformatorum* 1912, pp 182-220

Itterzon 1929

G.P. van Itterzon, *Franciscus Gomarus*. Den Haag 1929

Itterzon 1976

G.P. van Itterzon, 'Nog twintig brieven van Gomarus', *Nederlands archief voor kerkgeschiedenis* 56, nr 2 (1976), pp 413-449

Ivins 1953

William M. Ivins, *Prints and Visual Communication*. Londen 1953

Jaffé 1965

M. Jaffé, 'Rubens as a Collector of Drawings: Part Two', *Master Drawings* 3 (1965), pp 21-35

Jagersma & Dijkstra 2013

Rindert Jagersma & Trude Dijkstra, 'Uncovering Spinoza's Printers by Means

of *Bibliographical Research*, *Quaerendo* 43, nr 4 (2013), pp 278-310

Jansen 2005

D.J. Jansen, 'Samuel Quicchebergs 'Inscriptiones vel tituli theatri amplissimi': uitgangspunten en achtergronden van de encyclopedische verzameling in de zestiende eeuw', in: E. Bergvelt e.a., *Kabinetten, galerijen en musea: het verzamelen en presenteren van naturalia en kunst van 1500 tot heden*. Zwolle/Heerlen 2005, pp 43-68

Jansen e.a. 2011

Anita Jansen, Rudi Ekkart & Johanneke Verhave, *De portretfabriek van Michiel van Mierevelt (1566-1641)*, uitgave bij tent. Delft, Museum Het Prinsenhof, 2011-2012. Zwolle 2011

Janssen 1985

A.E.M. Janssen, 'A trias politica, on the Revolt of the Netherlands: Emanuel van Meteren, Pieter Bor and Everhard van Reyd as Exponents of Contemporary Historiography', in: A.C. Duke, C.A. Tamse (red.), *Clio's mirror: Historiography in Britain and the Netherlands*. Zutphen 1985, pp 9-30

Janssen 2014

A.E.M. Janssen, 'Everard van Reyd (Eberhardus Reidanus)', in: I.D. Jacobs & J.A.E. Kuys (eindred.), *Biografisch woordenboek Gelderland: bekende en onbekende mannen en vrouwen uit de Gelderse geschiedenis* 10. Hilversum 2014, pp 133-137

Jenkins 2017

Catherine Jenkins, *Prints at the Court of Fontainebleau, c. 1542-47*. 3 dln. Ouderkerk aan den IJssel 2017. *Studies in Prints and Printmaking* 7

Jimkes-Verkade 1981

E. Jimkes-Verkade, 'De ikonologie van het grafmonument van Willem I, Prins van Oranje', in: I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. Delft 1981, dl 1, pp 214-227

De Jong 1997

Jan de Jong, 'Gravenportretten in de zestiende en zeventiende eeuw', in: Wim van Anrooij (red.), *De Haarlemse gravenportretten: Hollandse geschiedenis in woord en beeld*. Hilversum 1997, pp 78-92. *Middeleeuwse studies en bronnen* 49

De Jongh 1976

E. de Jongh, *Tot lering en vermaak: betekenissen van Hollandse genrevoorstellingen uit de zeventiende eeuw*, tent. cat. Amsterdam, Rijksmuseum, 1976. Amsterdam 1976

De Jongh 1986

E. de Jongh, *Portretten van echt en trouw: huwelijk en gezin in de Nederlandse kunst*

van de zeventiende eeuw, tent. cat. Haarlem, Frans Halsmuseum, 1986. Zwolle/
Haarlem 1986

De Jongh & Luijten 1997

Eddy de Jongh & Ger Luijten, *Spiegel van Alledag: Nederlandse genreprenten 1550-1700*, tent. cat. Amsterdam, Rijksprentenkabinet, Rijksmuseum, 1997.
Amsterdam/Gent 1997

Junius/De Glas 2011

Hadrianus Junius, *Holland is een eiland: de 'Batavia' van Hadrianus Junius (1511-1575)*. Editie Nico de Glas. Hilversum 2012

Karrow 1993

Robert W. Karroff Jr, *Mapmakers of the Sixteenth Century and Their Maps: Bio-Bibliographies of the Cartographers of Abraham Ortelius, 1570*. Chicago 1993

Karr Schmidt 2011

Suzanne Karr Schmidt, *Altered and Adorned: Using Renaissance Prints in Daily Life*. Chicago 2011

Keblusek 1997

Marika Keblusek, *Boeken in de hofstad: Haagse boekcultuur in de Gouden Eeuw*. Hilversum 1997. Hollandse Studiën 33

Keblusek 1998

Marika Keblusek, 'Book Review: Nadine M. Orentein, Hendrick Hondius and the Business of Prints in Seventeenth Century Holland', *Quaerendo* 28, nr 3 (1998), pp 232-234

Van der Keere/Koeman 1966 [hfst 7]

Pieter van den Keere, *Germania inferior*. Fascimile van de uitgave Amsterdam 1617, met een introductie van C. Koeman. Amsterdam 1966. *Theatrum orbis terrarum* (derde serie) 3

Van der Kemp 1843

C.M. van der Kemp, *Maurits van Nassau, Prins van Oranje in zyn leven, waardigheden en verdiensten voorgesteld*. 4 dln. Rotterdam 1843

Kerlen 2004

Dietrich Kerlen (red.), *Buchwissenschaft-Medienwissenschaft: ein Symposium*. Wiesbaden 2004. *Buchwissenschaftliche Forschungen* 4

Kess 2008

Alexandra Kess, *Johann Sleidan and the Protestant Vision of History*. Aldershot/Burlington 2008. *St Andrews Studies in Reformation History*

Kesteloo 1894

H.M. Kesterloo, 'Stadsrekeningen van Middelburg 1550-1600', *Archief: vroegere en latere mededeelingen voornamelijk in betrekking tot Zeeland, uitgegeven door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen* 7 (1894), pp 1-182

Kesteloo 1899

H.M. Kesteloo, 'De stadsrekening van Middelburg, V, 1600-1625', *Archief: vroegere en latere mededeelingen voornamelijk in betrekking tot Zeeland, uitgegeven door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen* 8 (1899), pp 41-122

Keyes 1981

George Keyes, *Pieter Bast. Alphen aan den Rijn* 1981

Kinser 1966

Samuel Kinser, *The Works of Jacques-Auguste de Thou*. Den Haag 1966. Archives internationales d'histoires des idées 18

Kleerkooper 1903

M. Kleerkooper, 'Starters laatste levensjaren', *Taal en Letteren* 13 (1903), pp 49-65

Kleerkooper & Van Stockum 1914-1916

M.M. Kleerkooper & W.P. van Stockum, *De boekhandel te Amsterdam voornamelijk in de zeventiende eeuw: biographische en geschiedkundige aantekeningen*. 5 dln in 2 bnd. Den Haag 1914-1916. Bijdragen tot de geschiedenis van den Nederlandschen boekhandel 10

Klinkert 2005

Christi M. Klinkert, *Nassau in het nieuws: nieuwsprenten van Maurits van Nassaus militaire ondernemingen uit de periode 1590-1600*. Zutphen 2005

Klinkert 2007

Christi M. Klinkert, 'Nassau in het nieuws: nieuwsprenten van de militaire ondernemingen van Maurits van Nassau (1585-1600)', in: Sabine Craft-Giepmans, Charles Dumas, Simon Groenveld & Elmer Kolfin (red.), *Stadhouders in beeld. Beeldvorming van de stadhouders van Oranje-Nassau in contemporaine grafiek 1570-1700*, themanummer *Jaarboek Oranje-Nassau Museum* 2006. Rotterdam/Gronsveld 2007, pp 35-49

Van der Knaap 1989

Marcel van der Knaap, *Jan Jacobsz Schipper: Amsterdams boekverkoper, vertaler, bewerker 1617-1669*. Ongepubliceerde doctoraalscriptie Universiteit van Amsterdam, [1989]

Knuttel 1908-1916

W.P.C. Knuttel (red.), *Acta der particuliere synoden van Zuid-Holland 1621-1700*. 6 dln. Den Haag 1908-1916. Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Kleine

serie 3, 5, 8, 11, 15, 16. Geraadpleegd via <<http://resources.huylens.knaw.nl/actasynodenzuidholland>> [mei 2018]

Knuttel 1914

W.P.C. Knuttel, *Verboden boeken in de Republiek der Verenigde Nederlanden: beredeneerde catalogus*. Den Haag 1914. Bijdragen tot de geschiedenis van den Nederlandschen boekhandel 11

Kockelberg 1994

I. Kockelberg (red.), *Muziek & grafiek: burgermoraal en muziek in de 16de-en 17de-eeuwse Nederlanden*, tent. cat. Antwerpen, Hessenhuis, 1994. Antwerpen 1994

Koeman, Schilder e.a. 2007

Cornelis Koeman, Günther Schilder, Marco van Egmond & Peter van der Krogt, 'Commercial Cartography and Map Production in the Low Countries, 1500-ca. 1672', in: David Woodward (red.), *The History of Cartography: Cartography in the European Renaissance*, dl 3-2. Chicago/Londen, pp 1296-1383

Koeman & Van der Krogt 1997

Peter van der Krogt, *Koeman's Atlantes Neerlandici*. Nieuwe editie. 't Goy-Houten 1997-ff

Kok 2013

Ina Kok, *Woodcuts in Incunabula Printed in the Low Countries*. 4 dln. Houten 2013. Bibliotheca Bibliographica Neerlandica (Series major) 2

Kolfin 2007a

Elmer Kolfin, 'Voor eenheid, victorie, vrede en welvaart: beeldvorming van Frederik Hendrik in contemporaine Noord-Nederlandse grafiek ca. 1600-1650', in: Sabine Craft-Giepmans, Charles Dumas, Simon Groenveld & Elmer Kolfin (red.), *Stadhouders in beeld: beeldvorming van de stadhouders van Oranje-Nassau in contemporaine grafiek 1570-1700*, themanummer *Jaarboek Oranje-Nassau Museum* 2006. Rotterdam/Gronsveld 2007, pp 69-107

Kolfin 2007b

Elmer Kolfin, 'Slotbeschouwing: over nieuwsprenten, propaganda en prentgebruik', in: Sabine Craft-Giepmans, Charles Dumas, Simon Groenveld & Elmer Kolfin (red.), *Stadhouders in beeld: beeldvorming van de stadhouders van Oranje-Nassau in contemporaine grafiek 1570-1700*, themanummer *Jaarboek Oranje-Nassau Museum* 2006. Rotterdam/Gronsveld 2007, pp 193-212

Kolfin 2011

E. Kolfin, 'Amsterdam, stad van prenten: Amsterdamse prentuitgevers in de 17de eeuw', in: E. Kolfin & J. van der Veen (red.), *Gedrukt tot Amsterdam: Amsterdamse prentmakers en -uitgevers in de Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Amsterdam, Museum Het Rembrandthuis, 2011. Zwolle/Amsterdam 2011, pp 11-57

Kolfin & Van der Veen 2011

Elmer Kolfin & Jaap van der Veen (red.), *Gedrukt tot Amsterdam: Amsterdamse prentmakers en- uitgevers in de Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Amsterdam, Museum van het Rembrandthuis, 2011. Zwolle/Amsterdam 2011

Kooijmans 2006

Luuc Kooijmans, *Vriendschap en de kunst van het overleven in de zeventiende en achttiende eeuw*. Tweede druk. Amsterdam 2006

De Kooker 1986

The Catalogus Universalis: a Facsimile Edition of the Dutch Booktrade Catalogues Compiled and Published by Broer Jansz, Amsterdam 1640-1652. Met een introductie en indices door H.W. de Kooker. Utrecht 1986

Koolen 1993

Gijsbertus Marius Jozef Maria Koolen, *Een seer bequaem middel: onderwijs en kerk onder de zeventiende-eeuwse VOC*. Proefschrift Katholieke Universiteit Nijmegen. Kampen 1993. Kerk en theologie in context 19

Koppenol 1998

Johan Koppenol, *Leids heelal: het loterijspel (1596) van Jan van Hout*. Hilversum 1998

Körber 2016

Esther-Beate Körber, *Messrelationen: Geschichte der deutsch- und lateinischsprachigen 'messentlichen' Periodika von 1588 bis 1805*. Bremen 2016

Kossmann 1932

E.F. Kossmann, *De boekverkoopers, notarissen en cramers op het Binnenhof*. Den Haag 1932. Bijdragen tot de geschiedenis van den Nederlandschen boekhandel 12

Kossmann 1937

E.F. Kossmann, *De boekhandel te 's-Gravenhage tot het eind van de 18de eeuw: biographisch woordenboek van boekverkoopers, uitgevers, boekdrukkers, boekbinders enz.* Den Haag 1937. B dragen tot de geschiedenis van den Nederlandschen boekhandel 13

Kotková 2010

Olga Kotková (red.), *Roelandt Savery: malí ve službách císaře Rudolfa II / a Painter in the Services of Emperor Rudolf II*, tent. cat. Praag, National Gallery en Kortrijk, Broelmuseum, 2011. Praag 2010

Kramm 1857-1864

Christiaan Kramm, *De levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders, beeldhouwers, graveurs en bouwmeesters: van de vroegsten tot op onzen tijd*. 7 dln. Amsterdam 1857-1864

Kristeller 1907

Decalogus. Septimania poenalis. Symbolum apostolicum. Drei Blockbücher der Heidelberger Universitätsbibliothek. Editie Paul Kristeller. Berlijn 1907. Veröffentlichung 4

Kristeller 1917

Symbolum apostolicum: Blockbuch-Unicum der Königlichen Hof- und Staatsbibliothek zu München. Editie Paul Kristeller. Berlijn 1917. Veröffentlichung 23

Van der Krogt 1985

P.C.J. van der Krogt, *Advertenties voor kaarten, atlassen, globes e.d. in Amsterdamse kranten 1621-1811.* Utrecht 1985

Van der Krogt 2000

Peter van der Krogt, *Straatnamen van Delft: verklaring van de namen van straten en buurten, grachten en bruggen.* Delft 2000

Kuiper 1958

Ernst Jan Kuiper, *De Hollandse 'Schoolordre' van 1625: een studie over het onderwijs op de Latijnse scholen in Nederland in de 17de en 18de eeuw.* Academisch Proefschrift Universiteit van Amsterdam. Groningen 1958

Kuiper 1984

G.C. Kuiper 'Huygens, Heinsius en het grafschrift voor Oranje', *Jaarboek Vereniging Oranje-Nassau Museum* 1984, pp 103-117

Kuiper 1987

G.C. Kuiper, 'Huygens' eervolle opdracht: een brief aan Heinsius over Oranjes grafschrift', *Hermeneus* 59 (1987), pp 177-180

Kunz 1981

G.G. Kunz, 'Dagelijks leven in het zeventiende-eeuwse Delft', in: I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. Delft 1981, dl 1, pp 145-152

Kurth 2013

Willi Kurth, *The Complete Woodcuts of Albrecht Dürer.* Londen 2013

Kusenberg 1931

Kurt Kusenberg, *Le Rosso.* Parijs 1931. Collection Les Maîtres du Moyen Age et de la Renaissance 7

Lammertse 2015

Friso Lammertse, 'Tussen Antwerpen en Amsterdam: Pieter Aertsen en Joachim Beuckelaer', in: Peter van der Coelen & Friso Lammertse (red.),

- De ontdekking van het dagelijkse leven van Bosch tot Bruegel*, uitgave bij tent. Rotterdam, Museum Boijmans Van Beuningen, 2015-2016. Rotterdam 2015, pp 177-197
- Landau & Parshall 1994
David Landau & Peter Parshall, *The Renaissance Print 1470-1550*. New Haven/Londen 1994
- Landwehr 1971
John Landwehr, *Splendid Ceremonies. State Entries and Royal Funerals in the Low Countries, 1515-1791: a Bibliography*. Nieuwkoop/Leiden 1971
- Landwehr 1991
John Landwehr, *VOC: a bibliography of Publications Relating to the Dutch East India Company 1602-1800*. Utrecht 1991
- Landwehr 1997-1998
J.H. Landwehr, 'De present-exemplaren van 'Alle de wercken' van Cats uit 1655', *De Boekenwereld* 14 (1997-1998), pp 16-20
- Langereis 2001
Sandra Langereis, *Geschiedenis als ambacht. Oudheidkunde in de Gouden Eeuw: Arnoldus Buchelius en Petrus Scriverius*. Hilversum 2001. Hollandse studiën 37
- Langereis 2014
Sandra Langereis, *De woordenaar: Christoffel Plantijn, 's werelds grootste drukker en uitgever, 1520-1589*. Amsterdam 2014
- Laube 2004
Daniela Laube, 'The Stylistic Development of German Book Illustration, 1460-1511', in: Daniel De Simone (red.), *A Heavenly Craft, the Woodcut in Early Printed Books: Illustrated Books Purchases by Lessing J. Rosenwald at the Sale of the Library of C.W. Dyson Perrins*. New York 2004, pp 47-71
- Laurentius 2010
Frans Laurentius, *Clement de Jonghe (ca. 1624-1677): kunstverkoper in de Gouden Eeuw*. Houten 2010. Bibliotheca Bibliographica Neerlandica 40
- Laurentius & Roos 2012
F. Laurentius & M.J. Roos, *Met veele schoone figuren verciert: een bijzondere bijbel*. Publicatie ter gelegenheid van 375 jaar Statenvertaling. Middelburg/IJmuiden 2012
- Layard 1922
George Somes Layard, *The Headless Horseman, Pierre Lombart's Engraving: Charles or Cromwell?* New York [1922]

Layard 1927

George Somes Layard, *Catalogue Raisonné of Engraved British Portraits from Altered Plates*. Londen 1927

Ledeboer 1872

A.M. Ledeboer, *De boekdrukkers, boekverkoopers en uitgevers in Noord-Nederland sedert de uitvinding van de boekdrukkunst tot den aanvang der negentiende eeuw: eene proeve*. Deventer 1872

Ledeboer 1876

A.M. Ledeboer, *Alfabetische lijst der boekdrukkers, boekverkoopers en uitgevers in Noord-Nederland sedert de uitvinding van de boekdrukkunst tot den aanvang der negentiende eeuw*. Utrecht 1876

Leefflang 2003

Huigen Leefflang, 'Van ontwerp naar prent: tekeningen voor prenten van Nederlandse meesters (1550-1700) uit de collectie van het Prentenkabinet van de Universiteit van Leiden', themanummer *Delineavit et Sculpsit* 27 (2003), pp 2-108

Leefflang 2011

Huigen Leefflang, 'De prentmaker Lucas van Leyden', in: Christiaan Vogelaar e.a., *Lucas van Leyden en de Renaissance*, tent. cat. Leiden, Museum de Lakenhal, 2011. Leiden/Antwerpen 2011, pp 121-149

Leefflang 2014

Huigen Leefflang, 'Het Amsterdamse prentbedrijf van Jacob Cornelisz van Oostsanen', in: Daantje Meuwissen e.a., *Jacob Cornelisz van Oostsanen (ca. 1475-1533): de renaissance in Amsterdam en Alkmaar*, tent. cat. Amsterdam Museum en Alkmaar, Sint Laurenskerk, 2014. Zwolle 2014, pp 123-135

Leefflang & Luijten 2003

Huigen Leefflang & Ger Luijten (red.), *Hendrick Goltzius (1558-1617): tekeningen, prenten en schilderijen*, tent. cat. Amsterdam, Rijksmuseum; New York, The Metropolitan Museum en Toledo, Museum of Art, 2003-2004. Zwolle/Amsterdam 2003

Leesberg 2015

Marjolein Leesberg, 'Hendrick Goltzius's Chiaroscuro Woodcuts Revisited', in: Ad Stijnman & Elizabeth Savage (red.), *Printing Colour 1400-1700: History, Techniques, Functions and Receptions*. Leiden 2015, pp 163-170

Van der Lem 2014

Anton van der Lem, *De opstand in de Nederlanden 1568-1648: de Tachtigjarige Oorlog in woord en beeld*. Nijmegen 2014

Lemli 1993

J. Lemli, 'The Officinae Plantiniana in Antwerp and Leiden and their Botanical Editions from 1589 until 1647', in: F. de Nave & D. Imhof, *Botany in the Low Countries (End of the 15th Century-ca. 1650)*, tent. cat. Antwerpen, Plantin-Moretus Museum, 1993. Antwerpen 1993, pp 57-59

Lestringant 1991

Frank Lestringant, *André Thevet: cosmographe des derniers Valois*. Genève 1991. Travaux d'Humanisme et Renaissance 251

Levis 1913

Baziliologia, a Booke of Kings. Notes on a Rare Series of Engraved English Royal Portraits from William the Conqueror to James I: Published [...] in 1618. Editie H.C. Levis. New York 1913

Levron 1941

Jacques Levron, *René Boyvin: graveur angevin du XVIe siècle avec le catalogue de son oeuvre & la reproduction de 114 estampes*. Angers 1941

Van Lieburg 1996

F.A. van Lieburg, *Repertorium van Nederlandse hervormde predikanten tot 1816*. 2 dln. Dordrecht 1996

Liedtke e.a. 2001

Walter Liedtke e.a. (red.), *Vermeer and the Delft School*, tent. cat. New York, Metropolitan Museum of Art en Londen, The National Gallery, 2001. New York/New Haven 2001

De Loos-Haaxman 1956

J. de Loos-Haaxman, 'Isaac Junius als plateelschilder', *Bulletin van het Rijksmuseum* 4, nr 4 (1956), pp 102-108

Lotz 1963

Arthur Lotz, *Bibliographie der Modelbücher: beschreibendes Verzeichnis der Stick- und Spitzenmusterbücher des 16. und 17. Jahrhunderts*. Stuttgart/Londen 1963

Love 2002

Harold Love, 'Early Modern Print Culture: Assessing the Models. A Revised and Extended Version of the Opening Address Given to the Folger Shakespeare Library Conference 'Transactions of the Book', 2 November 2001', in: David Finkelstein & Alistair McCleery, *The Book History Reader*. Tweede druk. London/New York 2002, pp 74-86

Löwensteyn 1986

Machteld Löwensteyn. 'Helse hebzuchten wereldse wellust: een iconografische interpretate van enkele heksenvoorstellungen van Jacques de Gheyn II',

Volkskundig Bulletin 12, pp 241-261

Luijten e.a. 1993

Ger Luijten, Ariane van Suchtelen, Reinier Baarsen, Wouter Kloek & Marijn Schapelhouman (red.), *Dawn of the Golden Age: Northern Netherlandish Art 1580-1620*, tent. cat. Amsterdam, Rijksmuseum, 1993-1994. Amsterdam/Zwolle 1993

Lunsingh Scheurleur 1975

Th.H. Lunsingh Scheurleer, 'Un amphithéâtre d'anatomie moralisée', in: Th.H. Lunsingh Scheurleer & G.H.M. Posthumus Meyjes (red.), *Leiden University in the Seventeenth Century: an Exchange of Learning*. Leiden 1975, pp 217- 277

Luycks 2014

I.A.M.M. Luycks, *Momus versus Mars: het satirisch commentaar van uitgever Allard op de Vrede van Utrecht*. Ongepubliceerde masterscriptie Universiteit van Amsterdam, 2014

Marnix van Sint-Aldegonde/Van Westerhuis 1992

Philips van Marnix, Heer van St. Aldegonde, *De opvoeding van de jeugd*. Editie H. de Wit-Van Westerhuis. Met een historische inleiding van N.C. van Velzen. Kampen 1992. Gereformeerd Pedagogisch Erfgoed 1

Mauquoy-Hendrickx 1978-1983

Marie Mauquoy-Hendrickx, *Les estampes des Wierix conservés au Cabinet des Estampes de la Bibliothèque Royale Albert I.* 4 dln. Brussel 1978-1983

McDonald 1998

M. McDonald, 'The Print Collection of Philips II at the Escorial', *Print Quarterly* 15, nr 1 (1998), pp 15-35

McDonald 2003

Mark P. McDonald, 'Extremely Curious and Important: Reconstructing the Print Collection of Ferdinand Columbus', in: Christopher Baker, Caroline Elam & Genevieve Warwick (red.), *Collecting Prints and Drawings in Europe*. Aldershot 2003, pp 37-50

McDonald 2004

Mark P. McDonald, *The Print Collection of Ferdinand Columbus (1488-1539): a Renaissance Collector in Seville*. 2 dln. Londen 2004

McKitterick 1996

David McKitterick, 'Wat is een nationale geschiedenis van het boek', in: Th. Bijvoet e.a. (red.), *Bladeren in andermans hoofd: over lezers en leescultuur*. Nijmegen 1996, pp 25-49

McKitterick 2017

David McKitterick, 'The Print Before Photography: an Introduction to European Printmaking, 1550-1820 by Antony Griffiths (review)', *The Library: the Transactions of the Bibliographical Society* 18, nr 1 (2017), pp 106-108

Meij 1985

A.W.F.M. Mey (red.), *Jacques de Gheyn II als tekenaar 1565-1629*, tent. cat. Rotterdam, Museum Boymans-van Beuningen en Washington, National Gallery of Art, 1985-1986. Rotterdam 1985

Metcalfe 1913

L. Metcalfe, 'Willem Jacobsz Delff (1580-1638) and his Father-in-Law', in: *Print Collector's Quarterly* 3 (1913), pp 117-153

Mettingen 2012

The Beauty of Precision: a Fascinating Look at Book Art and Graphics with the Liberna Collection, tent. cat. Mettingen, Draiflessen Collection, 2012-2013. Mettingen 2012

Meurer 2001

Peter H. Meurer, 'The Young Nicolaes van Geelkercken', *Caert-Thresoor* 20, nr 2 (2001), pp 41-47

Miedema 1993

Hessel Miedema, 'Karel van Mander, Het leven van Hendrick Goltzius (1558-1617) met parafrase en commentaar', in: Reindert Falkenburg, Jan Piet Filedt Kok & Huigen Leeftang (red.), *Goltzius Studies: Hendrick Goltzius (1558-1617)*, *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 42-43 (1991-1992), pp 13-76

Miedema 1994-1999

Hessel Miedema (red.), *Karel van Mander: the Lives of the Illustrious Netherlandish and German Painters*. 6 dln. Doornspijk 1994-1999

Miedema 1985

Hessel Miedema, 'De St. Lucasgilden van Haarlem en Delft in de zestiende eeuw', *Oud Holland* 99 (1985), pp 77-108

Moes & Burger 1900-1915

E.W. Moes & C.P. Burger, *De Amsterdamsche boekdrukkers en uitgevers in de zestiende eeuw*. 4 dln. Amsterdam 1900-1915

Molhuysen 1913-1924

P.C. Molhuysen, *Bronnen tot de geschiedenis der Leidsche universiteit 1574-1811*. Den Haag 1913- 1924. Geraadpleegd via <<http://resources.huygens.knaw.nl/leidseuniversiteit>> [juli 2018]

Möller 2005

Christiane Möller, *Jacob Cornelisz van Oostanen und Doen Pietersz: Studien zur Zusammenarbeit zwischen Holzschneider und Drucker im Amsterdam des frühen 16. Jahrhunderts*. Münster 2005. *Niederlande-Studien* 34

Montias 1982

John Michael Montias, *Artists and Artisans in Delft: a Socio-Economic Study of the Seventeenth Century*. Princeton (New Jersey) 1982

Moser 2001

Nelleke Moser, *De strijd voor rhetorica: poëtica en positie van rederijkers in Vlaanderen, Brabant, Zeeland en Holland*. Amsterdam 2001

Moser 2015

Nelleke Moser, 'Bedekte letters, betere lezers: schijnbedriegers in boekvorm als vehikels voor verlichtingsdenken', *Jaarboek voor de Nederlandse boekgeschiedenis* 22 (2015), pp 161-186

Mourits 2016

Esther Mourits, *Een kamer gevuld met de mooiste boeken: de bibliotheek van Johannes Thysius (1622-1653)*. Nijmegen 2016

Mulder Bosgoed 1873

D. Mulder Bosgoed, 'Bijdragen tot de kennis van de uitgaven van Em. Van Meteren's Historiën', *De Navorscher* 23 (1873), pp 49-56

Muller, Cat. 1857

Catalogus eener uiterst zeldzame verzameling van Hollandsche bijbels, psalmen, incunabelen, geestel. liederen, Hollandsche godgeleerden werken (zoo protestantsche als roomsch-catholieke) der 16e en 17e eeuw. Verzameld door, en verkrijgbaar bij Frederik Muller. Amsterdam, Frederik Muller 1857

Muller, Cat. 1865

Catalogue de livres de theologie: I. bibles et exegèse. II. saint-pères et polygraphes modernes. III. dogmatique, morale. philosophie. liturgie. IV. histoire et droit ecclésiastique. Amsterdam, Frederik Muller 1865

Muller, Cat. 1869

Catalogue de livres anciens, rares et curieux, manuscrits et imprimés, parmi lesquels une collection remarquable de livres, manuscrits, documents, portraits, planches et cartes sur l'Amerique, qui seront vendus avec une très-belle collection de planches historique et portraits surtout Néerlandaises. Provenant de deux amateurs distingués. I. livres et manuscrits. La vente aura lieu le 18-22 Mai 1869. Amsterdam, Frederik Muller 1869

Muller, Cat. 1872-1875

Catalogue of Books, Maps, Plates on America, and of a Remarkable Collection of Early Voyages, Offered for Sale by Frederik Muller. 3 dln. Amsterdam 1872-1875

Muller/DeVries/Scheepers 1981

Populaire prozaschrijvers der XVIIe en XVIIIe eeuw. Fotomechanische herdruk van de magazijncatalogi van de firma's Frederik Muller & Cie (1893); R.W.P. de Vries (1907) en de veilingcatalogi van de collectie J.F.M. Scheepers (1947 en 1949). Van register voorzien door H.W. de Kooker; met een inleiding door P.J. Buijnsters. Utrecht 1981

Myrone 2017

Felicity Myrone, 'Prints and Drawings at the British Museum and British Library', *Picturing Places*, British Library (2017). Geraadpleegd via <<https://www.bl.uk/picturing-places/>> [juli 2018]

Nagler 1835-1852

G.K. Nagler, *Neues allgemeines Künstler-Lexicon oder Nachrichten von dem Leben und Werken der Maler, Bildhauer, Baumeister, Kupferstecher, Formscheider, Litographen, Zeichner, Medailleure, Elfenbeinarbeiter, etc.* 22 dln. München 1835-1852

De Nave & Imhof 1993

F. de Nave & D. Imhof (red.), *Botany in the Low Countries (end of the 15th century - ca. 1650)*, tent. cat. Antwerpen, Plantin-Moretus Museum, 1993. Antwerpen 1993. Publikaties van het Museum Plantin-Moretus en het Stedelijk Prentenkabinet 19

Navorscher

De Navorscher: een middel tot gedachtenwisseling en letterkundig verkeer tusschen allen, die iets weten, iets te vragen hebben of iets kunnen oplossen. Amsterdam, 1851-ff

NB

Andrew Pettegree & Malcolm Walsby, NB. *Netherlandish Books: Books Published in the Low Countries and in the Dutch Language Abroad Before 1601.* Leiden 2011

NDB

Neue Deutsche Biographie. Berlijn 1953-ff. Geraadpleegd via <<https://www.deutsche-biographie.de/>> [juli 2018]

Needham 2009

Paul Needham, 'Prints in the Early Printing Shops', in: Peter Parshall (red.), *The Woodcut in Fifteenth Century Europe.* New Haven/Londen 2009, pp 39-91

Nellen 2007

Henk Nellen, *Hugo de Groot: een leven in strijd om de vrede.* Amsterdam 2007

Nelson 1952

Axel Nelson, *Hugo Grotius: quelques observations sur ses débuts comme philologue, sur ses études de droit romain et sur ses relations avec J.A. de Thou, historien et président au Parlement de Paris*. Uppsala 1952

Van Netten 2014

Djoeke van Netten, *Koopman in kennis: de uitgever Willem Jansz Blaeu in de geleerde wereld (1571-1638)*. Zutphen 2014. Bijdragen tot de geschiedenis van de Nederlandse boekhandel, nieuwe reeks 15

Van Nierop e.a. 2008

Henk van Nierop, Ellen Grabowsky e.a. (red.), *Romeyn de Hooghe: de verbeelding van de late Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Amsterdam, Universiteitsbibliotheek en Allard Pierson Museum, 2008-2009. Amsterdam/Zwolle 2008

NNBW

P.C. Molhuysen & P.J. Blok (red.), *Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek*. 10 dln. Leiden 1911-1937. Geraadpleegd via <<http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/nnbw/>> [juli 2018]

Noordegraaf & Valk 1996

Leo Noordegraaf & Gerrit Valk, *De gave Gods: de pest in Holland vanaf de late middeleeuwen*. Tweede gecorrigeerde druk. Amsterdam 1996

Noordzij 2000

Gerrit Noordzij, *Letterletter: an Inconsistent Collection of Tentative Theories that do not Claim any other Authority than that of Common Sense*. Z.j. 2000

Nuovo 2013

Angela Nuovo, *The Book Trade in Italian Renaissance*. Vertaald uit het Italiaans door Lydia G. Cochrane. Leiden/Boston 2013. Library of the Written Word 26; The Handpress World 20

Obreen 1877-1878

F.D.O. Obreen, 'Het Sint Lucas-Gild te Delft', in: F.D.O. Obreen, *Archief voor Nederlandse Kunstgeschiedenis 1 (1877-1878)*, pp 1-120

O'Donoghue & Hake 1908-1925

Freeman O'Donoghue & Henry M. Hake, *Catalogue of Engraved British Portraits Preserved in the Department of Prints and Drawings in the British Museum*. 6 dln. Londen 1908-1925

Van Ommen 2009

Kaspar van Ommen (red.), *The Exotic World of Carolus Clusius (1526-1609)*. Met een introductie van Florike Egmond, tent. cat. Leiden, Universiteitsbibliotheek, 2009. Kleine publicaties van de Leidse Universiteitsbibliotheek 80

Onnekink & De Bruin 2013

David Onnekink & Renger de Bruin, *De Vrede van Utrecht (1713)*. Hilversum 2013. Zeven Provinciën reeks 32

Oomes & Breugelmans 2000

R.M.Th.E. Oomes & R. Breugelmans, π in de bibliotheek: Ludolph van Ceulen en de berekening van het getal pi, tent. cat. Leiden, Universiteitsbibliotheek, 2000. Kleine publicaties van de Leidse Universiteitsbibliotheek 36

Orenstein 1990

Nadine Orenstein, 'A View of the Court in The Hague Etched by Simon Frisius', *Delineavit et Sculpsit* 4 (1990), pp 24-30

Orenstein 1993

Nadine Orenstein, 'Noordnederlandse landschapsprenten en hun uitgevers in de Gouden Eeuw', in: Boudewijn Bakker & Huigen Leeftang (red.), *Nederland naar 't leven: landschapsprenten uit de Gouden Eeuw*, tent. cat. Amsterdam, Het Rembrandthuis, 1993-1994. Amsterdam/Zwolle 1993, pp 33-41

Orenstein 1996

Nadine M. Orenstein, *Hendrick Hondius and the Business of Prints in Seventeenth-Century Holland*. Rotterdam 1996. Studies in Prints and Printmaking 1

Orenstein 1998

Nadine M. Orenstein, 'Marketing Prints to the Dutch Republic: Novelty and the Print Publisher', *The Journal of Medieval and Early Modern Studies* 28, nr 1 (1998), pp 141-165

Orenstein 2001

N. Orenstein (red.), *Pieter Bruegel the Elder: Drawings and Prints*, tent. cat. Rotterdam, Museum Boijmans van Beuningen en New York, Metropolitan Museum of Art, 2001. New York/New Haven 2001

Orenstein 2006

N.M. Orenstein, 'Sleeping Caps, City Views, and State Funerals: Privileges for Prints in the Dutch Republic 1593-1650', in: A. Golahny, M.M. Mochizuki & L. Vergara (red.), *In His Milieu: Essays on Netherlandish Art in Memory of John Michael Montias*. Amsterdam 2006, pp 313-346

Orenstein, Leeftang e.a. 1993

Nadine Orenstein, Huigen Leeftang, Ger Luijten & Christiaan Schuckman, 'Print Publishers in the Netherlands 1580-1620', in: Ger Luijten, Ariane van Suchtelen, Reinier Baarsen, Wouter Kloek & Marijn Schapelhouman (red.), *Dawn of the Golden Age: Northern Netherlandish Art 1580-1620*, tent. cat. Amsterdam, Rijksmuseum, 1993-1994. Amsterdam/Zwolle 1993, pp 167-200

Ovidius/d'Hane Scheltema 2005

Ovidius *Metamorphosen*. Editie M. d'Hane-Scheltema. Dertiende druk. Amsterdam 2005

Paisey 2006

David Paisey, 'Prints at the Frankfurt Book Fairs, 1568-1600', *Print Quarterly* 23, nr 1 (2006), pp 54-61

Paquot 1763-1770

Jean Noël Paquot, *Memoires pour servir a l'histoire litteraire des dix-sept provinces des Pays-Bas, de la principauté de Liège, et de quelques contrées voisines*, 18 dln (in octavo-formaat). Louvain 1763-1770

Paquot 1765-1770

Jean Noël Paquot, *Memoires pour servir a l'histoire litteraire des dix-sept provinces des Pays-Bas, de la principauté de Liege, et de quelques contrées voisines*. 3 dln (in folio-formaat). Louvain 1765-1770

Parshall 1994

P. Parshall, 'Art and the Theatre of Knowledge: the Origins of Print Collecting in Northern Europe', *Harvard University Art Museums Bulletin* 2 (1994), pp 7-36

Parshall 1998

Peter Parshall, 'Prints as Objects of Consumption in Early Modern Europe', *The Journal of Medieval and Early Modern Studies* 28, nr 1 (1998), pp 19-36

Parshall 2006

Peter Parshall, 'Antonio Lafreri's *Speculum Romanae Magnificentiae*', *Print Quarterly* 23, nr 1 (2006), pp 3-28

Pech 2000

Thierry Pech, *Contre le crime, droit et littérature sous la Contre-Réforme: les histoires tragiques (1559-1644)*. Parijs 2000

Van Peer 1954

A. van Peer, *Maria van Jesse: historische schets van 'Delffs Ommeganck'*. Tweede druk. Delft 1954

Peignot 1806

G. Peignot, *Dictionnaire critique, littéraire et bibliographique des principaux livres condamnés au feu, supprimés ou censurés*. 2 dln. Parijs 1806

Pelc 2002

Milan Pelc, *Illustrium Imagines: das Porträtbuch der Renaissance*. Leiden/Boston/Keulen 2002. *Studies in Medieval and Reformation Thought* 88

Pettegree 2005

Andrew Pettegree, *Reformation and the Culture of Persuasion*. Cambridge 2005

Pettegree 2014

Andrew Pettegree, *The Invention of News: How the World Came to Know About Itself*. New Haven/Londen 2014

Pijzel-Dommisse 2000

Jet Pijzel-Dommisse, *Het Hollandse pronkpoppenhuis: interieur en huishouden in de 17de en 18de eeuw*. Zwolle/Amsterdam 2000

Plomp 2001

Michiel C. Plomp, 'Drawing and Printmaking in Delft, During the Seventeenth Century', in: Walter Liedke e.a. (red.), *Vermeer and the Delft School*, tent. cat. New York, Metropolitan Museum of Art en Londen, The National Gallery, 2001. New York/New Haven 2001, pp 171-195

Van der Pol 1997

Pierre van der Pol, 'Tekstbladen bij Dolendoprent ontdekt', *Breda's Museum Post* 6, nr 3 (1997), pp 8-9

Poortman 1986

Wilco C. Poortman, *Bijbel en Prent, I: boekzaal van de Nederlandse bijbels, IIa: boekzaal van de Nederlandse prentbijbels, IIb: boekzaal van de werken van Flavius Josephus in de Nederlandse taal*. Den Haag 1986

Poortman & Augusteijn 1995

Wilco C. Poortman & Joost Augusteijn, *Kaarten in bijbels (16e-18e eeuw)*. Zoetermeer 1995

Porteman 1985

Karel Porteman, 'T'is al goet wat cunste doet: beschouwingen bij een drukkersmerk van de gebroeders Van de Venne', in: Francine de Nave (red.), *Liber amicorum Leon Voet*, themanummer *De Gulden Passer* 61-62 (1983-1985). Antwerpen 1985, pp 329-345

Porteman & Smits-Veldt 2008

Karel Porteman & Mieke B. Smits-Veldt, *Een nieuw vaderland voor de muzen: geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1560-1700*. Amsterdam 2008. *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur* 3

Posthumus 1908-1939

N.W. Posthumus, *De geschiedenis van de Leidsche lakenindustrie*. 3 dln. Den Haag 1908-1939

Prinsen 1904

J. Prinsen, 'Rekening van de kosten van het rederijkersfeest te Leiden in 1596', *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap* 25 (1904), pp 444-489

Rasterhoff 2017

Claartje Rasterhoff, *Painting and Publishing as Cultural Industries: the Fabric of Creativity in the Dutch Republic, 1580-1800*. Amsterdam 2017. Amsterdam Studies in the Dutch Golden Age

Ratsma 1995

P. Ratsma, 'Henrick Haestens en zijn plattegrond en prospect van Rotterdam', *Rotterdams jaarboekje: Jaarboek van het Historisch Genootschap Roterodamum (tiende reeks)* 3 (1995), pp 167-207

Raupp 1981

H.J. Raupp (red.), *Wort und Bild: Buchkunst und Druckgraphik in den Niederlanden im 16. und 17. Jahrhundert*, tent. cat. Keulen, Belgisches Haus, 1981

Van Regteren Altena 1983

I.Q. van Regteren Altena, *Jacques de Gheyn: Three Generations*. 3 dln. Den Haag/Boston/Londen 1983

Reitsma & Van Veen 1892-1899

J. Reitsma & S.D. van Veen, *Acta der provinciale en particuliere synoden, gehouden in de Noordelijke Nederlanden gedurende de jaren 1572-1620*. 8 dln. Groningen 1892-1899

Renting & Renting-Kuijpers 1993

A.D. Renting & J.T.C. Renting-Kuijpers (red.), *The Seventeenth-Century Orange-Nassau Library: the Catalogue Compiled by Anthonie Smets in 1686, the 1749 Auction Catalogue, and Other Contemporary Sources*. Utrecht 1993

Resolutiën a

N. Japikse & H.H.P. Rijperman (red.), *Resolutiën der Staten-Generaal van 1576-1609*. 14 dln. Den Haag 1915-1970. Rijksgeschiedkundige publicatiën, Grote serie. Geraadpleegd via <<http://www.inghist.nl/retroboeken/statengeneraal/>> [juli 2018]

Resolutiën b

A.Th. Van Deursen, J.G. Smit & J. Roelevink (red.), *Resolutiën der Staten-Generaal van 1610-1670*. 7 dln. Den Haag 1971-1989. Rijksgeschiedkundige publicatiën, Grote serie. Geraadpleegd via <<http://www.inghist.nl/retroboeken/statengeneraal/>> [juli 2018]

Reurink 2014

Ferry Reurink, 'Jan Jansz', in: I.D. Jacobs & J.A.E. Kuys (eindred.), *Biografisch*

woordenboek Gelderland: bekende en onbekende mannen en vrouwen uit de Gelderse geschiedenis 10. Hilversum 2014, pp 86-88

Riebeeck/Bosman 1952-1957

Dagberegister gehouden by den oppercoopman Jan Anthonisz van Riebeeck. Editie D.B. Bosman. Met geschiedkundige aantekeningen door H.B. Thom. 3 dln. Kaapstad 1952-1957

Du Rieu 1875

Guilielmus du Rieu (red.), *Album studiosorum Academiae Lugduno Batavae MDLXXV-MDCCCLXXV: accedunt nomina curatorum et professorum per eadem secula*. Den Haag 1875

Riggs 1977

Tomothy Riggs, *Hieronymus Cock, Printmaker and Publisher*. New York 1977

Riggs & Silver 1993

Timothy Riggs & Larry Silver, *Graven Images: the Rise of Professional Printmakers in Antwerp and Haarlem 1540-1620*. Evanston 1993

Rijkse 2014, pp 1-6.

Ronald Rijkse, 'Het zeventiende-eeuwse culturele centrum van de gebroeders Van de Venne in Middelburg (9, slot)', *Nehalennia* 186 (2014), pp 1-6

RMNy

Régi magyarországi nyomtatványok / Res litteraria Hungariae vetus operum impressorum. 3 dln. Budapest 1971, 1983, 2000

Robbins 1997

Kevin C. Robbins, *City on the Ocean Sea: La Rochelle, 1530–1650. Urban Society, Religion, and Politics on the French Atlantic Frontier*. Leiden 1997. *Studies in Medieval and Reformation thought* 64

Robert-Dumesnil 1835-1871

A.P.F. Robert-Dumesnil, *Le peintre-graveur Français, ou catalogue raisonné des estampes gravées par les peintres et les dessinateurs de l'École Française*. 11 dln. Parijs 1835-1871

Robinson 1981

William Robinson, 'The Passion for Prints: Collecting and Connoisseurship in Northern Europe During the Seventeenth Century', in: Clifford S. Ackley (red.), *Printmaking in the Age of Rembrandt*, tent. cat. Boston, Museum of Fine Arts en St Louis Art Museum, 1981. Boston 1981

Roeper & Wildeman 1996

V.D. Roeper & G.J.D. Wildeman, *Reizen op papier: journalen en reisverslagen van*

Nederlandse ontdekkingsreizigers, kooplieden en avonturiers, Jaarboek Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum, Stichting Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum Amsterdam 1996. Amsterdam/Zutphen 1996

Roethlisbergen & Bok 1993

Marcel G. Roethlisberger & Marten Jan Bok, *Abraham Bloemaert and His Sons: Paintings and Prints*. 2 dln. Doornspijk 1993. Autas Aurea 11

Roever 1879-1880

N. de Roever, 'Losse aantekeningen betreffende Amsterdamsche graveurs', *Archief voor Nederlandsche Kunstgeschiedenis* 2 (1879-1880), pp 1-10, 161-168

Rommé 2000

Barbara Rommé (red.), *Das Königreich der Täufer: die Münsterischen Täufer im Spiegel der Nachwelt*, tent. cat. Münster, Stadtmuseum, 2000-2001. 2 dln. Münster 2000

Rooijakkers 1996

Gerard Rooijakkers, 'Beeldlore tussen oraliteit en verschriftelijking: een culturele drieëenheid in de vroegmoderne Nederlanden', in: Theo Bijvoet, Paul Koopman e.a., *Bladeren in andermans hoofd: over lezers en leescultuur*. Nijmegen 1996, pp 126-163

Rosier 1990

B. Rosier, 'The Victories of Charles V: a Series of Prints by Maarten van Heemskerck, 1555-56', *Simiolus: Netherlands Quarterly for the History of Art* 20, nr 1 (1990-1991), pp 24-38

Rosset/Godenne 1980

François de Rosset, *Les histoires tragiques de nostre temps*. Fotomechanische herdruk van de tweede herziene, verbeterde en vermeerderde uitgave van 1615. Editie René Godenne. Genève 1980

Rosset/Vaucher-Gravili 1994

François de Rosset, *Les histoires mémorables et tragique de ce temps 1619*. Editie Anne de Vaucher Gravili. Parijs 1994

Rostenberg 1963

Leona Rostenberg, *English Publishers in the Graphic Arts 1599-1700*. New York 1963

Roth 2000

Harriet Roth (red.), *Der Anfang der Museumslehre in Deutschland: das Traktat 'Inscriptiones vel tituli theatri amplissimi' von Samuel Quiccheberg*. Berlijn 2000

Runia 2000

Epcó Runia, *De glorie van de Gouden Eeuw, Nederlandse kunst uit de 17de eeuw: tekeningen en prenten*, tent. cat. Amsterdam, Rijksmuseum, 2000. Amsterdam/Zwolle 2000

Ruurs 1983

R. Ruurs, 'Pieter Saenredam: zijn boekenbezit en zijn relatie met de landmeter Pieter Wils', *Oud Holland* 97, nr 2 (1983), pp 59-68

Sabbe 1927

Maurits Sabbe, 'De Andromeda-sage als politieke allegorie', in: *Album opgedragen aan Prof. dr. J. Vercouillie door ambtgenoten, oud-leerlingen en vereerders, ter gelegenheid van zijn zestigste verjaardag en van zijn emeritaat*. 2 dln. Brussel 1928, dl 2, pp 235-239

Sabbe 1937

M. Sabbe, 'Een en ander over Dodoens' Cruydboeck-uitgaven van 1608 en 1618 en de Van Ravelingen's', *De Gulden Passer* 15, nr 3 (1937), pp 89-107

Sabin 1961-1962

Joseph Sabin, *Dictionary of Books Relating to America: From its Discovery to the Present Time*. Fotomechanische herdruk van New York 1868-1936. 29 dln. Amsterdam 1961-1962

Salman 2001

Jeroen Salman, 'Vreemde loopers en kramers: de ambulante boekhandel in de achttiende eeuw', *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis* 8 (2001), pp 73-98

Salman 2006

Jeroen Salman, 'Het nieuws op straat: actueel drukwerk in het vroegmoderne distributienetwerk', in: José de Kruif, Marijke Meijer Drees & Jeroen Salman (red.), *Het lange leven van het pamflet: boekhistorische, iconografische, literaire en politieke aspecten van pamfletten 1600-1900*. Hilversum 2006, pp 56-67

Salman 2014

Jeroen Salman, *Pedlars and the Popular Press: Itinerant Distribution Networks in England and the Netherlands*. Leiden/Boston 2014. Library of the Written Word 29; The Handpress World 21

Van Sas 1999

N.C.F. van Sas (red.), *Vaderland: een geschiedenis van de vijftiende eeuw tot 1940*. Amsterdam 1999. Nederlandse Begripsgeschiedenis 1

Schaeps 1994

J. Schaeps, 'Prenten uit de Bibliotheca Thysiana', *Het Leidse Prentenkabinet: de geschiedenis van de verzamelingen*. Baarn 1994. Leids Kunsthistorisch Jaarboek 9, pp 247-310

Schama 2008

Simon Schama, *Overvloed en onbehagen: de Nederlandse cultuur in de Gouden Eeuw*. Zevende druk. [Amsterdam 2008]

Schapelhouman 2008

M. Schapelhouman, 'Judith met het hoofd van holofernes, door Gerrit Pietersz getekend', *Bulletin van het Rijksmuseum* 56, nr 1-2 (2008), pp 174-181

Schilder 2003

Günther Schilder, *Cornelis Claesz (c. 1551-1609): Stimulator and Driving Force of Dutch Cartography*. Alphen aan den Rijn 2003. Monumenta Cartographica Neerlandica VII

Van Schouwenburg 1987

K.L. van Schouwenburg, 'Enkele prominente Delftenaars in de VOC: Arnold Heussen', in: H.L. Houtzager e.a. (red.), *Delft en de Oostindische compagnie*. Amsterdam 1987, pp 189-190. Serie-uitgave van het Genootschap Delfia Batavorum 14

Schreiber 1969

W.L. Schreiber, *Holzschnitte: darstellend religiös-mystische Allegorien, Lebensalter, Glücksrad, Tod, Kalender, Medizin, Heiligtümer, Geschichte, Geographie, Satiren, Sittenbilder, Grottesken, Ornamente, Porträts, Wappen, Bücherzeichen, Münzen* (Nrs 1783-2047). Stuttgart 1969. Handbuch der Holz- und Metallschnitte des XV Jahrhunderts 4

Schrenk von Notzing/Thomas 1981

Jakob Schrenck von Notzing, *Die Heldenrüstkammer (Armamentarium heroicum) Erzherzog Ferdinands II auf Schloss Ambras bei Innsbruck: Faksimiledruck der Lateinischen und der Deutschen Ausgabe des Kupferstich-Bildinventars von 1601 bzw. 1603*. Editie Bruno Thomas. Osnabrück 1981

Schrier 2013

Irene Schrier, 'De 'uyl vande Geyn' en de 'sepulture vande Prince van Orangen': de identificatie van enkele koperplaten uit het fonds van Nicolaes de Clerck', *Delineavit et Sculpsit* 36 (2013), pp 44-58

Schrier 2015

Irene Schrier, 'Ingeprent: een prentbijbel en zijn eerste eigenaar', *De Boekenwereld* 31, nr 4 (2015), pp 58-59

Schuckman 1997

Christiaan Schuckman, 'Het Nederlandse geïllustreerde boek tot 1700: de ontsluiting op illustratoren', *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis* 4 (1997), pp 227-241

Schwartz & Bok 1990

Gary Schwartz & Marten Jan Bok, *Pieter Saenredam: the Painter and His Time*. Maarssen/Den Haag 1990

Schwetschke 1850

Codex nundinarius Germaniae literatae bisecularis: Mess-Jahrbücher des Deutschen Buchhandels von dem Erscheinen des ersten Mess-Kataloges im Jahre 1564 bis zu der Gründung des ersten Buchhändler-Vereins im Jahre 1765. Met een inleiding van Gustav Schwetschke. Halle 1850

Scribner 1981

Robert W. Scribner, 'Flugblatt und Analphabetentum: wie kam der gemeine Mann zu reformatorischen Ideen?', in: Hans-Joachim Köhler (red.), *Flugschriften als Massenmedium der Reformationszeit*. Stuttgart 1981, pp 65-76

Sellink 1997

Manfred Sellink, *Philips Galle (1537-1612): Engraver and Print Publisher in Haarlem and Antwerp*. 3 dln. Proefschrift Vrij Universiteit Amsterdam 1997

Van Selm 1984

B. van Selm, 'Onderzoek naar de privé-bibliotheek van een Hollandse burger uit de zeventiende eeuw: analyse van het boekenbezit van Pieter Jansz Saenredam', *Dokumentaal* 13 (1984), pp 64-66

Van Selm 1987

B. van Selm, *Een menighe treffelijcke boecken: Nederlandse boekhandelscatalogi in het begin van de zeventiende eeuw*. Utrecht 1987

Van Selm 1988a

B. van Selm, 'Jan Jansz Orlers en de veiling van zijn fonds in 1623', in: J. van Borm & L. Simons (red.), *Liber amicorum H.D.L. Vervliet*. Kapellen 1988, pp 209-223

Van Selm 1988b

B. van Selm, 'De bibliotheek van Pieter Saenredam', *Kunstschrift* 32 (1988), pp 14-19

Van Selm 1990

Bert van Selm, '... te bekomen voor een Civielen prijs: de Nederlandse boekprijs in de zeventiende eeuw als onbekende grootheid', *De Zeventiende Eeuw* 6, nr 1 (1990), pp 98-116

Van Selm 1992a

Bert van Selm, 'De studie van magazijnvoorraden: inzichten en vergezichten', in: Bert van Selm, *Inzichten en vergezichten: zes beschouwingen over het onderzoek naar de geschiedenis van de Nederlandse boekhandel*. Bewerkt en van noten voorzien door Hannie van Goinga en Paul Hoftijzer. Amsterdam 1992, pp 32-45

Van Selm 1992b

Bert van Selm, 'Uit de voorgeschiedenis van de vast winkelprijs', in: Bert van Selm, *Inzichten en vergezichten: zes beschouwingen over het onderzoek naar de geschiedenis van de Nederlandse boekhandel*. Bewerkt en van noten voorzien door Hannie van Goinga en Paul Hoftijzer. Amsterdam 1992, pp 46-61

Van Selm 1992c

Bert van Selm, 'Particuliere bibliotheken en boekbezit in de Republiek', in: Bert van Selm, *Inzichten en vergezichten: zes beschouwingen over het onderzoek naar de geschiedenis van de Nederlandse boekhandel*. Bewerkt en van noten voorzien door Hannie van Goinga en Paul Hoftijzer. Amsterdam 1992, pp 78-95

Sijmons & Kölker 1979

De kaart van Jacob Aertsz. Colom, 1639. Reproductie van de eerste uitgave. Inclusief 'De kaart van Holland van Jacob Aertsz. Colom', door A.H. Sijmons en 'Jacob Aertsz. Colom, Amsterdams uitgever' door A.J. Kölker. Alphen aan den Rijn 1979

Silver 2006

Larry Silver, 'Marketing the Dutch Past: the Lucas van Leyden Revival around 1600', in: A. Golahny, M.M. Mochizuki & L. Vergara (red.), *In His Milieu: Essays on Netherlandish Art in Memory of John Michael Montias*. Amsterdam 2006, pp 411-422

Silver & Wyckoff 2008

Larry Silver & Elizabeth Wyckoff (red.), *Grand Scale: Monumental Prints in the Age of Dürer and Titian*. Wellesley/New Haven/Londen 2008

Simon 1958

Maria Simon, *Claes Jansz Visscher*. Freiburg 1958

De Simone 2004

Daniel De Simone (red.), *A Heavenly Craft: the Woodcut in Early Printed Books, Illustrated Books Purchases by Lessing J. Rosenwald at the Sale of the Library of C.W. Dyson Perrins*. New York 2004

Simoni 1985

Anna E.C. Simoni, 'Henrick van Haestens, from Leiden to Louvain via Cologne', *Quaerendo* 15, nr 3 (1985), pp 187-194

Simoni 1996

A.E.C. Simoni, 'The unidentical twins', in: A.R.A. Croiset van Uchelen & H. Van Goinga (red.), *Van pen tot laser: 31 opstellen over boek en schrift aangeboden aan Ernst Braches bij zijn afscheid als hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam in oktober van het jaar 1995*. Amsterdam 1996, pp 261-266

Sluijter 1987

Eric J. Sluijter, 'De Hollandse Olympus: klassieke mythologie in de Nederlandse schilderkunst van de 17de eeuw', *Hermeneus* 59, nr 4 (1987), pp 225-236

Sluijter 1990

Eric J. Sluijter, 'Herschepingen in prenten van Hendrick Goltzius en zijn kring (I)', *Delineavit et Sculpsit* 4 (1990), pp 1-23

Sluijter 1991a

Eric J. Sluijter, 'Vertumnus en Pomona door Hendrick Goltzius (1613) en Jan Tengnagel (1617): constanten en contrasten in vorm en inhoud', *Bulletin van het Rijksmuseum* 39, nr 4 (1991), pp 386-400

Sluijter 1991b

Eric J. Sluijter, 'Herschepingen in prenten van Hendrick Goltzius en zijn kring (II)', *Delineavit et Sculpsit* 5 (1991), pp 1-19

Sluijter 1993

Eric J. Sluijter, 'Venus, Visus en Pictura', in: Reindert Falkenburg, Jan Piet Filedt Kok & Huigen Leeftang (red.), *Goltzius Studies: Hendrick Goltzius (1558-1617)*, *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 42-43 (1991-1992), pp 337-396

Sluijter 2007

Eric J. Sluijter, 'Ovidius' Herschepingen herschappen: over de popularisering van mythologische thematiek in beeld en woord', *De Zeventiende Eeuw* 32, nr 1 (2007), pp 45-76

Van der Sman 2012

Gert Jan van der Sman, *Gedachten op papier: Jacques de Gheyn in Leiden*. Leiden 2012

De Smet 2006

Ingrid A.R. De Smet, *Thuanus: the Making of Jacques-Auguste de Thou (1553-1617)*. Genève 2006. *Travaux d'Humanisme et Renaissance* 418

Smital 1924

Symbolum apostolicum: Farbige Block-Buch-Wiedergabe nach dem Unikum in der Österreichischen Nationalbibliothek. Ingeleid door Ottokar Smital. 2 dln. München 1924

Smits-Veldt 1992

Mieke B. Smits-Veldt, 'Waer in ons daden, boven de Romeynsche zijn te prijzen: rederijckers dragen bij aan het Hollands zelfbewustzijn, Rotterdam 1598', *Spektator* 21, nr 2 (1992), pp 83-100

Sneller 1935

Z.W. Sneller, 'Brieven van Emanuel van Meteren en van Pieter Bor', *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap* 56 (1935), pp 261-281

Van Someren 1888-1891

J.F. van Someren, *Beschrijvende catalogus van gegraveerde portretten van Nederlanders: vervolg op Frederik Mullers catalogus van 7000 portretten van Nederlanders*. 3 dln. Amsterdam 1888-1891

Van Someren 1895

J.F. van Someren, 'De eerste druk van van Meteren', *De Nederlandsche Spectator* 40 (1895), pp 166-167

Van Someren 1906

J.F. van Someren, 'Van Meterens historiewerk: nieuwe ontdekkingen en verbeteringen', *De Navorscher* 56 (1906), pp 1-10

Somers 1954

L.H. Somers, 'Bijdrage tot de bio-bibliografie van Willem van Spoelberch met een kleine keur uit zijn Gheestelijke-bergh', *Franciscana* 9 (1954), pp 1-24

Soutendam 1882

J. Soutendam, *Een wandeling langs Delfts straten en grachten in 1600*. Delft 1882

Spaander & De Leeuw 1981

I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. 2 dln. Delft 1981

Van Spaendonck 2002

Hein A. van Spaendonck, *Catalogus van de Arnhemse drukken tot 1800 aanwezig in de Bibliotheek Arnhem*. Hilversum 2002

Speelberg 2015

Femke Speelberg, *Fashion & Virtue: Textile Patterns and the Print Revolution, 1520-1620*, themanummer *The Metropolitan Museum of Art Bulletin* 73, nr 2 (2015)

Speet 1989

Ben Speet, 'Amsterdam die grote stad: de plaats van handeling', in: Paul van den Brink & Jan Werner (red.), *Gesneden en gedrukt in de kalverstraat: de kaarten*

en atlasdrukkerij in Amsterdam tot in de 19e eeuw. Utrecht 1989, pp 21-32

Spicer 1991

Joaneath Spicer, 'Nicolaus Braeu and Gillis van Breen: Two Printmakers or One?', *Print Quarterly* 8, nr 3 (1991), pp 275-280

Spies 1994

Marijke Spies, 'Verbeeldingen van vrijheid: David en Mozes, Burgerhart en Bato, Brutus en Cato', *De Zeventiende eeuw* 10, nr 1 (1994), pp 141-158

Stallybrass 2011

Peter Stallybrass, 'Visible and Invisible Letters: Text Versus Image in Renaissance England and Europe', in: Marija Dalbello & Mary Shaw (red.), *Visible Writings: Cultures, Forms, Readings*. New Brunswick/New Jersey/Londen, pp 77-98

Van der Steen 2011

Jasper van der Steen, 'Goed en fout in de Nederlandse opstand', *Holland* 43, nr 2 (2011), pp 82-97

Stevenson 1976

Sara Stevenson, *A Face for Any Occasion: Some Aspects of Portrait Engraving*. [Edinburgh] 1976

Stijnman 2012

Ad Stijnman, *Engraving and Etching 1400-2000: a History of the Developments of Manual Intaglio Printmaking Processes*. Houten 2012

Stijnman & Savage 2015

Ad Stijnman & Elizabeth Savage, *Printing Colour 1400-1700: History, Techniques, Functions and Receptions*. Leiden 2015. *Library of the Written Word* 41; *The Handpress World* 32

Van der Stock 1998

Jan van der Stock, *Printing Images in Antwerp: the Introduction of Printmaking in a City*. Rotterdam 1998. *Studies in Prints and Printmaking* 2

Van der Stock 2002

Jan Van der Stock, 'Ambiguous Intentions, Multiple Interpretations, an 'Other' Look at Printed Images From the Sixteenth Century', in: Jan de Jong, Mark Meadow, Bart Ramakers & Frits Scholten (red.), *Prentwerk / Print Work*, *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 52 (2001). Zwolle 2002, pp 19-29

Storm van Leeuwen 1999

Jan Storm van Leeuwen, 'Beschermen, vormen en versieren: observaties over de boekband', *Jaarboek van het Nederlands Genootschap van Bibliofielen* 1999, pp 45-116

Strong 1963

Roy C. Strong, *Portraits of Queen Elisabeth*. Oxford 1963

Strong 1987

Roy Strong, *Gloriana: the Portraits of Queen Elisabeth*. Londen 1987

Swan 1999

Claudia Swan, 'The Preparation for the Sabbath by Jacques de Gheyn II: the Issue of Inversion', *Print Quarterly* 16, nr 4 (1999), pp 327-339

Swan 2005

Claudia Swan, *Art, Science, and Witchcraft in Early Modern Holland: Jacques de Gheyn II (1565-1629)*. Cambridge 2005

Swinkels 2004

Louis Swinkels (red.), *De Bataven: verhalen van een verdwenen volk*, uitgave bij tent. Nijmegen, Museum het Valkhof, 2004-2005. Amsterdam/Nijmegen 2004

Tanis 2011

James Tanis, 'Van Meteren's Contentious Memorien', in: Roger R. Baskes & G. Thomas Tanselle (red.), *Other People's Books: Association Copies and the Stories They Tell*. [Chicago 2011], pp 35-38

Tanis & Horst 1993

James Tanis & Daniël Horst, *Images of Discord: a Graphic Interpretation of the Opening Decades of the Eighty Years' War / De Tweedracht verbeeld: prentkunst als propaganda aan het begin van de Tachtigjarige Oorlog*. Bryn Mawr/Grand Rapids 1993

Tanselle 1982

G. Thomas Tanselle, 'The Description of Non-Letterpress Material in Books', *Studies in Bibliography* 35 (1982), pp 1-42

TB

Paul Valkema Blouw, *Typographia Batava 1541-1600: repertorium van boeken gedrukt in Nederland tussen 1541 en 1600*. 2 dln. Nieuwkoop 1998

Teszelszky 2012

Kees Teszelszky, 'Hongaren, Bataven en Saksen: de rol van Hongaren en Hongarije in de ontwikkeling van een vroegmoderne nationale identiteit in de Nederlanden', *Acta Neerlandica* 9 (2012), pp 135-153

Teszelszky 2014a

Kees Teszelszky, *Szenci Molnár Albert elveszettnek hitt Igaz Vallás portréja (1606) avagy holland-flamand-magyar szellemi kapcsolatok a kora újkorban / True Religion: a*

Lost Portrait by Albert Szenci Molnár (1606) or Dutch-Flemish-Hungarian Intellectual Relations in the Early-Modern Period. Budapest 2014

Teszelszky 2014b

Kees Teszelszky, 'Crown and Kingdom in the Republic: the Cultural Construction and Literary Representation of Early Modern Hungary in the Low Countries (1588–1648)', in: Kees Teszelszky (red.), *A Divided Hungary in Europe, volume 3: Exchanges, Networks and Representations, 1541-1699.* New Castle/Cambridge 2014, pp 145-166

Van Thiel 1987

Pieter J.J. van Thiel, 'Gerrit Pietersz: addenda en corrigenda', *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 38 (1987), pp 355-368

Thieme-Becker 1907-1950

Ulrich Thieme und Felix Becker, *Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart.* 37 dln. Leipzig 1907-1950

Thijs 1993

Alfons K.L. Thijs, *Antwerpen internationaal uitgeverscentrum van devotieprenten 17de en 18de eeuw.* Leuven 1993. *Miscellanea Neerlandica VII*

Van Tiggelen 1981

Jan van Tiggelen, 'Boekdrukkers 1572-1667', in: I.V.T. Spaander & R.A. de Leeuw (red.), *De stad Delft: cultuur en maatschappij van 1572 tot 1667*, uitgave bij tent. Delft, Stedelijk Museum Het Prinsenhof, 1981. Delft 1981, dl 1, pp 161-166

Tilmans 1988

Catherina Petronella Hubertina Maria Tilmans, *Aurelius en de Divisiekroniek van 1517: historiografie en humanisme in Holland in de tijd van Erasmus.* Hilversum 1988. *Hollandse studiën* 21

Tjalma 1896

Gerrit Tjalma, *Philips van Marnix, heer van St. Aldegonde: historisch-dogmatische studie.* Amsterdam 1896

Tolsma 2011

Marijke Tolsma, 'Smoelenboek uit de zeventiende eeuw', *Omslag* (uitgave Universiteit Leiden) 1 (2011), pp 14-15

Van Toorenenbergen 1878-1891

Philips van Marnix van St Aldegonde, godsdienstige en kerkelijke geschriften. Editie J.J. van Toorenenbergen. 4 dln. Den Haag 1878-1891

Van Troostenburg de Bruijn 1893

C.A.L. van Troostenburg de Bruijn, *Biographisch woordenboek van Oost-Indische*

predikanten. Nijmegen 1893

Tuynman 1997

Pierre Tuynman m.m.v. Michiel Roscam Abbing, 'Two History Books that Never Appeared: Scriverius, Melis Stoke, the Widow van Wouw and Gouthoeven, Scriveriana I', *Quaerendo* 27, nr 2 (1997), pp 77-112

Van Vaeck 1992

Marc van Vaeck, 'Konst baert roem; het uitgeversbedrijf van de Van de Vennes te Middelburg (1618-1625)', *Zeeland: Tijdschrift van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen* 1, nr 2 (1992), pp 85-90

Valkema Blouw 1997

Paul Valkema Blouw, 'The International Career of an Emden Printer (Goossen Goebens 1560-76)', *Quaerendo* 27, nr 2 (1997), pp 113-140

Van der Veen 2011

Jaap van der Veen, 'Danckerts en Zonen: prentuitgevers, plaatsnijders en kunstverkopers te Amsterdam, ca. 1625-1700', in: E. Kolfin & J. van der Veen (red.), *Gedrukt tot Amsterdam: Amsterdamse prentmakers en -uitgevers in de Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Amsterdam, Museum Het Rembrandthuis, 2011. Zwolle/Amsterdam 2011, pp 59-119

Veendorp & Becking 1990

H. Veendorp & L.G.M. Baas Becking, *Hortus Academicus Lugduno-Batavus 1587-1937*. Herdruk 1938. Leiden 1990

Van der Vekene 1996

Emil van der Vekene, *Johann Sleidan (Johann Philippson): Bibliographie seiner gedruckten Werke und der von ihm übersetzten Schriften von Philippe de Comines, Jean Froissart und Claude de Seyssel: mit einem bibliographischen Anhang zur Sleidan-Forschung*. Stuttgart 1996. Hiersemanns bibliographische Handbücher 11

Veldhoven 2007

J.C. Veldhoven, 'De Cloetings: een Delftse drukkersfamilie in de zeventiende eeuw', *Jaarboek Delfia Batavorum* 17 (2007), pp 47-61

Veldman 1977

Ilja M. Veldman, *Maarten van Heemskerck and Dutch Humanism in the Sixteenth Century*. Vertaald door Michael Hoyle. Maarssen 1977

Veldman 1986

Ilja M. Veldman, *Leerrijke reeksen van Maarten van Heemskerck*. Den Haag/ Haarlem 1986

Veldman 1987

I.M. Veldman, 'Nederlandse bijbelillustraties voor en tijdens de uitgave van de Statenvertaling', *Met andere woorden: kwartaalblad over bijbelwerk* 6, nr 4 (1987), pp 28-38

Veldman 1993

Ija Veldman, 'Goltzius' Zintuigen, Seizoenen, Elementen, Planeten en Vier tijden van de dag: van allegorie naar genre-voorstelling', in: Reindert Falkenburg, Jan Piet Filedt Kok & Huigen Leeftang (red.), *Goltzius Studies: Hendrick Goltzius (1558-1617), Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 42-43 (1991-1992). Zwolle 1993, pp 307-336

Veldman 1994

Ija M. Veldman, 'Van allegorie naar genre in de Nederlandse prentkunst', *De Boekenwereld* 11, nr 2 (1994), pp 56-70

Veldman 2001a

Ija M. Veldman, *Crispijn de Passe and his Progeny (1564-1670): a Century of Print Production*. Rotterdam 2001. *Studies in Prints and Printmaking* 3

Veldman 2001b

Ija M. Veldman, *Profit and Pleasure: Print Books by Crispijn de Passe*. Rotterdam 2001. *Studies in Prints and Printmaking* 4

Veldman 2001c

Ija Veldman, 'Een riskant beroep: Crispijn de Passe de Jonge als producent van nieuwsprenten', Jan de Jong, Mark Meadow, Bart Ramakers & Frits Scholten (red.), *Prentwerk / Print Work, Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 52 (2001). Zwolle 2002, pp 155-185

Veldman 2002

Ija M. Veldman, 'The Business of Prints in the North (c. 1575-1650) and the Publishing House of Crispijn de Passe', in: Simonetta Cavaciocchi (red.), *Economia e arte secc. XIII-XVIII: atti della 'Trentatreesima Settimana di Studi' 30 aprile - 4 maggio 2000*. Firenze 2002, pp 795-821

Van de Venne/Van Vaeck 1994

Adriaen van de Venne, *Tafereel van de belacchende werelt*. Editie Marc van Vaeck. Gent 1994

Verbaan 2014

Eddy Verbaan, *De woonplaats van de faam: grondslagen van de stadsbeschrijving in de zeventiende-eeuwse Republiek*. Hilversum 2014

Verbeek 1962

J. Verbeek, 'Zeldzame vorstenportretten door de De Passes in het

Rijksprentenkabinet', *Bulletin van het Rijksmuseum* 10, nr 2-3 (1962), pp 76-84

Verboom 1986

Willem Verboom, *De catechese van de Reformatie en de Nadere Reformatie*.

Proefschrift Rijksuniversiteit van Utrecht. Amsterdam 1986

Verduyn 1926

W.D. Verduyn, *Emanuel van Meteren: bijdrage tot de kennis van zijn leven, zijn tijd en het ontstaan van zijn geschiedwerk*. Den Haag 1926

Verheggen 2006

Evelyne M.F. Verheggen, *Beelden voor passie en hartstocht: bid- en devotieprenten in de Noordelijke Nederlanden, 17de en 18de eeuw*. Zutphen 2006

Verhoeven 1991

Garrelt Verhoeven, *Voor weynigh geldt: leven en werk van de Amsterdamse boekdrukker/boekverkoper Gillis Joosten Saeghman 1619-1704*. 4 dln.

Doctoraalscriptie Universiteit van Amsterdam 1991

Verhoeven 1992

Garrelt Verhoeven, 'De reisuittgaven van Gillis Joosten Saeghman 'En koopt er geen dan met dees fraaie Faem'', *Literatuur* 9 (1992), pp 330-338

Verhoeven 2015

Gerrit Verhoeven, *De derde stad van Holland geschiedenis van Delft tot 1795*.

Zwolle 2015. Geschiedenis van Delft 1

Verhoeven & Verkruijsse 2008, pp 147-149

Garrelt Verhoeven & Piet Verkruijsse, 'Verbeelding op bestelling: de boekillustratie', in: Henk van Nierop e.a. (red.), *Romeyn de Hooghe: de verbeelding van de late Gouden Eeuw*, uitgave bij tent. Amsterdam, Universiteitsbibliotheek en Allard Pierson Museum, 2008-2009. Zwolle 2008,

pp 146-169

Verkruijsse 1983

P.J. Verkruijsse, *Mattheus Smallegange (1624-1710): Zeeuws historicus, genealoog en vertaler. Descriptieve persoonsbibliografie: met een verantwoording van de gevolgde methode van partiële interne collatie*. Nieuwkoop 1983. Bibliotheca Bibliographica Neerlandica 16

Verkruijsse 1990

P.J. Verkruijsse, 'Het boekenmecenaat in de 17e eeuw', *De Zeventiende Eeuw* 6, nr 1 (1990), pp 137-143

Verkruijsse 1991

P.J. Verkruijsse, 'Holland gedediceerd: boekopdrachten in Holland in de 17e

eeuw', *Kunst in opdracht in de Gouden Eeuw*, themanummer *Holland* 23 (1991), pp 225-242

Verkruisje 2003

Piet Verkruisje, *Plaatjes kijken: raadsels rond illustraties in oude boeken*. Twaalfde Bert van Selm lezing. Leiden 2003

Vermaseren 1944

B.A. Vermaseren, 'Van nieuwsbericht tot geschiedwerk', *Het Boek* 28 (1944), pp 241-257

Vermeeren 1998

Carola Vermeeren, 'Opdat de kunst alhier soude mogen floreren: de Kunstmarkt in Den Haag in de 17de eeuw', in: Edwin Buijsen (red.), *Haagse schilders in de Gouden Eeuw: het Hoogsteder Lexicon van alle schilders werkzaam in Den Haag 1600-1700*. Den Haag/Zwolle 1998, pp 51-78

Visser 1988a

Piet Visser, 'Jan Philipsz Schabaelje and Pieter van der Borch's Etchings in the First and the Final State: a Contribution to the Reconstruction of the Printing History of H.J. Barrefelt's *Imagines et Figurae Bibliorum*', *Quaerendo* 18, nr 1 (1988), pp 35-76

Visser 1988b

Pieter Visser, *Broeders in de geest: de doopsgezinde bijdragen van Dierick en Jan Philipsz Schabaelje tot de Nederlandse stichtelijke literatuur in de zeventiende eeuw*. Proefschrift Universiteit van Amsterdam. 2 dln. Deventer 1988. Deventer Studiën 7

Vlessing & Vuijsje 2009

Odette Vlessing & André Vuijsje, 'De merkwaardige geschiedenis van de edities van Van Meteren's werk', in: Odette Vlessing & André Vuijsje, *1609: het jaar van Emanuel van Meteren & Henry Hudson*. Speciale uitgave van *Uitgelezen boeken*. Amsterdam 2009, pp 48-61

Voet 1969-1972

Leon Voet, *The Golden Compasses: a History and Evaluation of the Printing and Publishing Activities of the Officina Plantiniana at Antwerp*. 2 dln. Amsterdam 1969-1972

Voet 1975

Leon Voet, 'Kopergravure en houtsnede in de boekillustratie van het Plantijnse huis in de tweede helft van de XVIe eeuw', *De Gulden Passer* 53 (1975), pp 380-390

Voet 1980-1983

Leon Voet, *The Plantin Press (1555-1589): a Bibliography of the Works Printed and Published by Christopher Plantin at Antwerp and Leiden*. 6 dln. Amsterdam 1980-1983

Vondel/Sterck 1927-1940

Joost van den Vondel, *De werken van Vondel*. 11 dln. Editie J.F.M. Sterck e.a. Amsterdam 1929-1940

De Vries 1885

A.D. de Vries, 'Biografische aantekeningen, betreffende voornamelijk Amsterdamsche schilders, plaatsnijders, enz. en hunne verwanten', *Oud Holland* 3 (1885), pp 55-80, 135-160, 223-240, 303-312

Van der Waals 1984

J. van der Waals, 'The Print Collection of Samuel Pepys', *Print Quarterly* 1, nr 4 (1984), pp 236-257

Van der Waals 1988

Jan van der Waals, *De prentschat van Michiel Hinloopen: een reconstructie van de eerste openbare papierkunstverzameling in Nederland*. Amsterdam, Rijksprentenkabinet, Rijksmuseum, 1988. Den Haag/Amsterdam 1988

Van der Waals 2006

Jan van der Waals, *Prenten in de Gouden Eeuw: van kunst tot kastpapier*, uitgave bij tent. Rotterdam, Museum Boijmans van Beuningen, 2006. Rotterdam/Zwolle 2006

Van der Waals & Van Gelder 1992

Jan van der Waals & Roelof van Gelder, *Een wereldreiziger op papier: de atlas van Laurens van der Hem (1621-1678)*. Amsterdam [1992]

Waller 1938

F.G. Waller, *Biographisch woordenboek van Noord Nederlandsche graveurs*. Bewerkt door W.R. Juynboll. Den Haag 1938

Waszink 2016

Jan Waszink, 'The Low Countries: Constitution, Nationhood and Character According to Hugo Grotius', in: Lotte Jensen (red.), *The Roots of Nationalism: National Identity Formation in Early Modern Europe 1600-1815*, pp 135-151

Te Water 1776-1796

Jona Willem te Water, *Historie van het verbond en de smeekschriften der Nederlandsche edelen, ter verkr ginge van vr heid in den godsdienst en burgerstaat, in de jaaren 1565-1567*. 4 dln. Middelburg 1776-1796

Waterbolk 1981

E.H. Waterbolk, 'Everhard van Reyd (1550-1602), geschiedschrijver en militair adviseur', in: P.A.M. Geurts en A.E.M. Janssen (red.), *Geschiedschrijving in Nederland: studies over de historiografie van de Nieuwe Tijd. Deel 1: geschiedschrijvers*. Den Haag 1981, pp 41-62

Waterbolk 1990

E.H. Waterbolk, 'Ubbo Emmius me possidet: Ubbo Emmius en het geschiedwerk van Emanuel van Meteren', in: L.J. Engels e.a. (red.), *Bibliotheek, wetenschap en cultuur: opstellen aangeboden aan mr. W.R.H. Koops bij zijn afscheid als bibliothecaris der Rijksuniversiteit te Groningen*. Groningen 1990, pp 590-604

Waterschoot 1980

W. Waterschoot, 'Oranjepropaganda in Delft in 1581', *De Nieuwe Taalgids* 73 (1980), pp 133-140

Weekhout 1998

Ingrid Marlies Weekhout, *Boekcensuur in de Noordelijke Nederlanden: een verkennend onderzoek naar de vrijheid van drukpers gedurende de zeventiende eeuw*. Den Haag 1998. *Nederlandse cultuur in Europese context*, IJkpunt 1650, 11

Van der Weel 2001

Adriaan van der Weel, 'The Communications Circuit Revisited', *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis* 8 (2001), pp 13-25

Van der Weel 2005

Adriaan van der Weel, 'Bibliography for the New Media', *Quaerendo* 25, nr 1 (2005), pp 96-108

Van der Weel 2007

Adriaan van der Weel, 'Het boek in beweging: de boekcultuur in een digitaliserende wereld', *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis* 14 (2007), pp 6-31

Van der Weel 2011

Adriaan van der Weel, *Changing Our Textual Minds: Towards a Digital Order of Knowledge*. Manchester 2011

Westermann 1996

Mariët Westermann, *A Worldly Art: the Dutch Republic 1585-1718*. New York 1996

Van de Wetering 2016

Ernst van de Wetering, *Rembrandt: the Painter Thinking*. Amsterdam 2016

Van der Wiel & Ekamper 2017

Kees van der Wiel & Peter Ekamper, 'Kromme sikkel des doods, of de pest van 1624 in Delft', *Jaarboek Delfia Batavorum* 27 (2017), pp 75-95

Wijbenga 1986

Douw Wijbenga, *Delft: een verhaal van de stad en haar bewoners, deel 2: 1572-1700*. Rijswijk 1986

De Wilt e.a. 2000

C.G.D. de Wilt, Bert Klapwijk e.a., *Delflands kaarten belicht*. Hilversum 2002

De Wind 1835

S. de Wind, *Bibliotheek der Nederlandsche geschiedschr vers, deel 1: Bevattende de inlandsche geschiedschrijvers der Nederlanden, van de vroegste tijden tot op den Munsterschen vrede (970-1648)*. Aanhangsel: *Naamlijst der Nederlandsche geschiedschrijvers, sedert 1648 tot 1815*. Niet verder verschenen. Middelburg 1835

Te Winkel 1922-1927

J. te Winkel, *De ontwikkelingsgang der Nederlandsche letterkunde*. 7 dln. Tweede druk. Haarlem 1922-1927

Witcombe 2004

Christopher L.C.E. Witcombe, *Copyright in the Renaissance Prints and the Privilegio in Sixteenth-Century Venice and Rome*. Leiden/Boston 2004. *Studies in Medieval and Reformation Thought* 100

Witcombe 2008

Christopher L.C.E. Witcombe, *Print Publishing in Sixteenth Century Rome: Growth and Expansion, Rivalry and Murder*. London 2008

Woodward 1987

David Woodward, 'The Manuscript, Engraved, and Typographic Traditions of Map Lettering', in: David Woodward (red.), *Art and Cartography: Six Historical Essays*. Chicago/Londen 1987, pp 174-212

Woodward 2007

David Woodward, 'Techniques of Map Engraving, Printing, and Coloring in the European Renaissance', in: David Woodward (red.), *The History of Cartography: Cartography in the European Renaissance*, dl 3-1. Chicago/Londen, pp 591-610

Worthen 1993

Amy Namowitz Worthen, 'Calligraphic Inscriptions on Dutch Mannerist Prints', in: Reindert Falkenburg, Jan Piet Filedt Kok & Huigen Leeftang (red.), *Goltzius Studies: Hendrick Goltzius (1558-1617), Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 42-43 (1991-1992). Zwolle 1993, pp 261-306

Wouters 1994

A.Ph.F. Wouters, *Nieuw en ongezien: kerk en samenleving in de classis Delft en Delfland 1572–1621, Deel 1: De nieuwe kerk*. Delft 1994. Werken van de Vereniging voor Nederlandse Kerkgeschiedenis 1

Wuestman 1998

Gerdina Eleonora Wuestman, *De Hollandse schilderschool in prent: studies naar reproductiegrafiek in de tweede helft van de zeventiende eeuw*. Utrecht 1998

Wurfbain 1988

Maarten Wurfbain, 'David's Bailly's Vanitas of 1651', in: Roland E. Fleischer & Susan Scott Munshower (red.), *The Age of Rembrandt: Studies in Seventeenth-century Dutch Painting*. Pennsylvania State University 1988, pp 48-69

Wurzbach 1906-1911

Alfred von Wurzbach, *Niederländisches Künstler-Lexikon: auf Grund archivalischer Forschungen bis auf die neueste Zeit*. 3 dln. Leipzig 1906-1911

Wyckoff 1998

Elizabeth Ann Wyckoff, *Innovation and Popularization: Printmaking and Print Publishing in Haarlem During the 1620s*. Proefschrift Colombia University 1998

Zandvliet 1989

Kees Zandvliet (red.), *Prins Maurits' kaart van Rijnland en omliggend gebied door Floris Balthasar en zijn zoon Balthasar Florisz van Berckenrode in 1614 getekend*. Alphen aan den Rijn 1989

Zandvliet 2000

Kees Zandvliet (red.), *Maurits, Prins van Oranje*, uitgave bij tent. Amsterdam, Rijksmuseum, 2000-2001. Amsterdam 2000

Van Zanen 2014

Sylvia van Zanen, 'Designationes plantarum, florum, fungorum, fructuum, bestiarum, &c. vivis coloribus: de herkomst, functie en waardering van illustraties in de botanische boeken van Carolus Clusius (1526-1609)', *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis* 21 (2014), pp 53-74

Ypeij & Dermout 1819-1827

A. Ypeij & I.J. Dermout, *Geschiedenis der Nederlandsche Hervormde Kerk*. 4 dln. Breda 1819-1827

Van 't Zelfde 2007

Reinier van 't Zelfde, 'Herman Jansz Breckerveld (1595/1596-1673), een veelzijdig ambachtsman', *Oud Holland* 120 (2007), pp 31-106

Zutphen 1972

Nicolaes Van Geelkercken: een Gelders kartograaf uit de zeventiende eeuw, tent. cat. Zutphen, Stedelijk Museum en Arnhem, Rijksarchief in Gelderland, 1972-1973. Zutphen 1972

Websites en databases

AKL Online

Allgemeines Künstlerlexikon: Internationale Künstlerdatenbank Online. <<http://www.degruyter.com/db/akl>> [mei 2018]

Arkyves

Arkyves, the Past and Present of Imagination: a Collection of Visual and Textual Sources for the History of Culture. Amsterdam 2009-ff. <<http://www.arkyves.org>> [mei 2018]

bpi1600

British Printed Images to 1700: a Digital Library of Prints and Book Illustrations From Early Modern Britain. <<http://www.bpi1700.org.uk/index.html>> [mei 2018]

BSC

Book Sales Catalogues Online: Book Auctioning in the Dutch Republic, ca. 1500-ca. 1800. Leiden 2015-ff. <<http://primarysources.brillonline.com/browse/book-sales-catalogues-online>> [mei 2018]

Collectie Thijs

Collectie Alfons K.L. Thijs, onderdeel van de prentencollectie van de Universiteit Antwerpen. <<http://anet.be/opac/opacuactobj>> [mei 2018]

Delpher.nl

Delpher: Nederlandse kranten, boeken en tijdschriften. Ontwikkeld door de Koninklijke Bibliotheek, Den Haag. <<https://www.delpher.nl/>> [mei 2018]

Dutch Revolt

Dutch Revolt, Universiteit Leiden. <<http://www.dutchrevolt.leiden.edu>> [mei 2018]

EBB

English Broadside Ballad Archive, Universiteit van Californië, Santa Barbara. <<http://ebba.english.ucsb.edu/>> [mei 2018]

EEB

Early European Books: Printed Sources to 1700. <<http://eeb.chadwyck.co.uk/>> [mei 2018]

EEBO

Early English Books Online. <<https://eebo.chadwyck.com/home>> [mei 2018]

Emblem Project Utrecht

Dutch Love Emblems of the Seventeenth Century, Universiteit Utrecht. <<http://emblems.let.uu.nl/>> [mei 2018]

Enzyklotheek.de

Enzyklotheek, der Bibliothek historischer Nachschlagewerke. <<http://enzyklotheek.de>> [mei 2018]

Europeana

Europeana Collections. <<https://www.europeana.eu/>> [mei 2018]

Historisch GIS Delft

Historisch Geografisch Informatiesysteem Delft, Gemeente Delft. <<http://delft.maps.arcgis.com/apps/View/index.html?appid=16043cde237e437d80c8d627526f7431>> [mei 2018]

Mortzfeld

Peter Mortzfeld, *Porträtsammlung der Herzog August Bibliothek*. <<http://portraits.hab.de/>> [mei 2018]

Portraitindex

Digitalen Portraitindex der druckgraphischen Bildnisse der frühen Neuzeit. <portraitindex.de> [mei 2018]

Rijksstudio

Rijksstudio, Amsterdam, Rijksmuseum. <<https://www.rijksmuseum.nl/en/search>> [mei 2018]

RKD Portraits

RKD, Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis. <<https://tkd.nl/nl/explore/portraits>> [mei 2018]

STCN

Short-Title Catalogue Netherlands, Koninklijke Bibliotheek. <<http://picarta.nl/DB=3.11/>> [mei 2018]

Tanap

Tanap: Database of VOC records. <<http://databases.tanap.net/vocrecords/>> [mei 2018]

VD16

Verzeichnis der im Deutschen Sprachbereich erschienenen Drucke des 16. Jahrhunderts. <http://www.gateway-bayern.de/index_vd16.html> [mei 2018]

VD17

Verzeichnis der im Deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 17. Jahrhunderts.
<<http://www.vd17.de/>> [mei 2018]

WNT

Historische woordenboeken: ONW, VMNW, MNW, WNT, WFT. <<http://gtb.inl.nl/search/>> [mei 2018]